په ادارو کی څه تیریږي؟

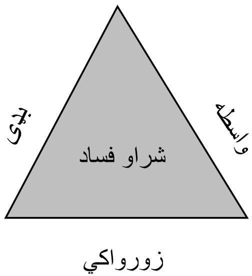

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

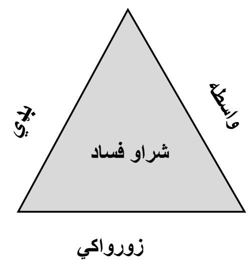

دکتاب نوم	:	په ادارو کي څه تيريږي
ليکوال	:	روبرت توماس (يوناما)
ژباړونکي	:	منصورعلي سيل بين
ديزاين	:	خادم حسين
کتاب خانه	:	حضرت علي کتاب چاپولو موسسه
تيراژ	:	۱۰۰۰ ټوک
کمپيوتر کار	:	احمد علي
کال او محل	:	۱۳۹۳ – پيشاور- پښتونخوا
حق محفوظه	:	ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقريظ

ښاغلی سيل بين ته تبريکي وايم ، چي په ډير دقت او پوره سنجيش يي مستند ناخوالي پيښي راټولي او تاريخ ته سپارلي دي او ډير زحمت يي ايستلي او په پوره بي پري يي پيښي تعقيب کړيدي.

شر او فساد يو ټولنيز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخيص شي او علت يي څرګندشي ، دوهمه مرحله يي اسانيږي، چي بايد اصلاحات پکي راشي او درملنه يي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سيل بين زيار ايستلي، چي پيښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم ليکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دايي په ګوته کړي ، چي دهيواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډير افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نيول، تجاوز، فريب، جاسوسي، زورګويي، تبعيض، جعل،تزويز، خيانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجيب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار يي ډب کړيده.

دسيل بين صيب دا يو پر ځای کاردي. کور يي ودان او زوی يي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پيشاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحیم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وايي سيېل بين د ينځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي کاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وکړ، چي دا ناخوالي د کال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت کړم، چي دا جينائي پيښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسکي کټ مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چي کارګردګان او هيروګان يي هم هغه کسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چي څيري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونکو ته پريږدم.

کله چي دا څو پاڼي ليکل بشپړ شوي او دکتاب ډول يي غوره کړ، حيران وم چی څه نوم ورکړم، په لومړی سر کي هم د نوم په فکر کي نه وم، ولي چي لومړی بايد زوی پيداکړي او بيا يي نو د نوم په فکر کي شي.

کله به مي ويل چي (افغاني ويکي لکس) و نوموم، ولي چي افشاګيري پکښي وي. کله به مي دا ويل ، چي (جينايي کيسي) نوم ورکړم. کله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به يي باله غوره کړم.

او يا (دهيواد په ادارو کي څه تيريږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم ورکوي. ما وکولای شوای، څو مستند د شر او فساد پيښي نمونه راټولي کړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي کړم، چي دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پيژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو کي نغښتي دي، آن کورنی او اولادونه به يي پدي کړو وشرميږي.

همدا کړني چي په ادارو کي تيريږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مګر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت ومومي چي دا ديوي وړي سيمي (ولسوالی) په دولت کي يوه لويه برخه ورسيږي، که نه د لجاجت نه کار اخلي. او ارومره ددولت په سر کي به ځای لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت کي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د کرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره کي مارشال فهيم لوی مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت کي ضياً مسعود، په دوهمه انتخابي دوره کي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد يونس قانوني ته ورکړه شوو، اوس د احمدزی وخت کي ضيأ مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر کاره، هغه بلي خواته ډاکټر عبدالله او ملګري يي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموکراسي. کومه قضيه چی ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي کړيده. څه چی راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰ /۸ /۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام....1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني 20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي 21
ددرغلی یوه بیلګه....22
ستا نه یو زوی غواړم....23
دیوه پولیس دزړه حال....25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي 27
د داینمنتو غلا....28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده....29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي 31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت....32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد 34
د اختلاس یوه نمونه 36
حاجي جمال قدیر 38
پرمنصور احمدزي تور 41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه....42
ددرغلی یوه نوی بیلګه....43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه....44
په پښتني بانک کي خیانت 46
سپیشل فورس 47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي 48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه 50
دمور په مخ کي د زوی وژل....51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین....52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي....53
خوش ګذران سفیران 54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه....55
جنرال محمد کبیر اندرابي 56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرمسلکي دیپلومات 57
روسيي اوره 58
دووو مرموزو کمپنیو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچارواکو غیر ضروري لګښت 64
مشاور وزیر 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان یوه قضیه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي یوه بیلګه چي څوک یي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسیدل 72
اریانا افغان هوایي شرکت 73
د حاجیانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزیراو د وکیلانو امر 77
قاچاقبران او قاضیان 78
د قضا استقلالیت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس 81
د حاجیانو خرڅول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د یوي بلي قضیي بیلګه 84
د یو ترافیک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضیه 90
دلورپورو چارواکو جعلي اسناد 93
شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف 95
دننګرهار په ګمرک کي دلرګیو چور 96
د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی 97
دحکم نه تنفیذ 98
دیو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفیت 101
د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر 102
زوریا زر 103
دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه 104
دډیزل جنراتورونو ترون 105
د بهرینو هیوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضیان 109
چاروآکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس یوه قضیه 112
دګلاب الدین شیرزایي پور 113
دتیمورشاه اعدام 114
دالبیروني پوهنتون رئیس 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق 118
بیدل شرکت 119
په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
(I.S.S) شرکت 121
لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید 122
مصؤنیت که معافیت ؟ 125
جنرال عبدالرشید دوستم 127
د صدر مارکیت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دایي قباله په چا یي مني ؟ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي 135
په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

میر عبدالاحد صاحبي.......... 138
یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي.......... 139
وادي ګرګان.......... 140
په ولسي جر ګه کي څه تیریږي؟.......... 142
په سفارتونو کي چور.......... 144
د لاجوردو په کان برید.......... 145
کانونه او زورواکان.......... 147
دکابل بانک فاجعه.......... 148
د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي.......... 150
د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرګندوني.......... 155
دتېښتوني یوه قضیه.......... 156
د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ.......... 157
په ګمرکونو کي ددرغلی یوه بیلګه.......... 158
دحاجي اکبر دتېښتوني قضیه.......... 160
ایراني جاسوسان.......... 161
دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد.......... 162
وزیر صاحبان.......... 163
دارزګان والي.......... 165
دکابل دهوايي ډګر اختلاس.......... 167
زاخیل وال تسلیم شو.......... 168
که زما خان غواړي تر تا به یي قربان کړم.......... 169
پلنګ در لباس ملنګ.......... 171
پردی لاربنود.......... 173
دکانونو درایستلو مخنیوی.......... 175
دقروغ دغونډیو غصب.......... 177
دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني.......... 178
لیوني سپي.......... 180
لمرپه دوو ګوتو.......... 181
زورواکان او په ملیاردونو دالر زیان.......... 182
ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه.......... 183
دکور غل.......... 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185

وسیله او واسطه 186

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل 187

نورستان او د غنمو ویش.. 188

دسردار محمد داؤد خان روغتون 190

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي 192

دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه.. 193

د یویشتمي پیړی په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه 194

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب 195

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي.. 196

دکرومایت د ډبرو استخراج 197

دتوطیي نمونه 198

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري 199

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب.. 201

ناوړه ګټه اخیستنه 202

دستري محکمي تجارت.. 203

د پنجشیریانو په نامه یو لیک 204

د ایران فرهنګي یرغل.. 206

انوړدنګر : 209

د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه 210

ګندم نما جو فروش 211

دجهاد اعلان 212

ابتکار په خیانت کي.. 213

غصب په ۱۱ راکت لواکي 214

په بریښنا ریاست کي فساد.. 215

دولتي بي عدالتي.. 216

په نفتو کی درغلي 217

په فساد کي تخصص.. 220

د Anham کمپنی.. 222

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه.. 223

دفواید عامي د وزارت بي کفایتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استناد او فساد 225
قدم په قدم مفسد اجرات 226
شیر پور چورشو 227
چور لمان 240
د فساد مخنیوي 243

(c) ketabton.com: The Digital Library

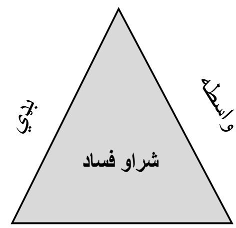

دپاک ښنتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاریخ کي داهم د نسلو د پاره یو دعبرت درس وي او یا هغو کسانو چي دي ولس یي یي زړه سوی نه درلود، تاریخ ثبت کړی وي او یا زوی، لمسی او کورني یي پډي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پایماله سویدي، لکه چي منتسکیو وایي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ویني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شویدي ».

په تاثر افغان هیواد کي په ډیره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او یا د خدای د بیري نه د فساد نه ډډه کول، یوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سیل بین ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونیسم او روښنایي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، میتود او دمجرمینو او مفسیدینو په تکتیک هم خبري ولیکم او پر ډولونو هم لیکنه وکړم، هیله ده ، چي ګټه ورسوي او په ویلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخیص کړم ، نو بیا به یي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوایي ته ورسید، چي په داخلیانو یي چاره ونشول، بلکي بهرنیان د مرستي د پاره راغلل. کمیته شفافیت، سیګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نیوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهیسی داد او بیداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتایجو هم وړ غیړو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډیر ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعآ چي د طالبانو رژیم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعیض، جاسوسي، اختلاس، خویش خوري، غلا، تجاوز، لاري نیول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول یو خبیثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهيدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نيم ميلونو شهادت عبث ، يتيم او بوره مور او کونډې بې عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بې عزته او سپک شو. ددې ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم يو شاني بولي.

انسان يو عاصي مخلوق دي او پدې کې شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کې وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدين رباني په وخت کې اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکيدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر يو يي پر ځاى کيناوه. امنيت راغلى، فساد کم شو، د فساد عاملين تيښتي ته اړ شول. حاجي قدير ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پيښور کړ. ګل اغا شيرزى کويتي کې ميشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعيل د هرات نه مشهد ته ورسيد، جنرال عبدالرشيد دوستم د خپلو بکسونو او ميرمن سره د ترکيي استانبول کې واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسيدل، ګلبدين حکميتار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسيدل، د ملا نسيم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ايران کې ځاى پر ځاى شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نيولي بدخشان ، کله يو ځاى ، کله بل ځاى اوسيده، پير ګيلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسيدل ، سياف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه يي ور ټوله شول، شريعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني ورکي شوي، مشکلتراشي او ميرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپين استدلال د شريعت په رڼا کي ترسره کيدل.

ايراني جاسوسان د ډيپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسيدل، کوم چې نن يي استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چی طالبانو هم ستونزى درلودي ، مګر د امريکا غوښتنى ته تسليم نشول، افغاني ميلمه پالني دود يي رعايت کړ، اسامه بن لادن يي په لاس ورنکړ او خپل تاج او تخت يي په قمار کيښود، زه يي په نورو اړخونو تبصيره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدين رباني د رژيم په وخت کي نه يي خپله لياقت درلود او نه يي بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سريښ شوي. کله ، کله يوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به يي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه کړه، کله به يي د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئيس فضل الهادي شينواري فيصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي يي ده ټاکلي وه. کله به يي د جنرال محمد اسمعيل خان پواسطه په هرات کي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فيصله چي لاهورپنډي د قايده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه مياشتى او دده دپاره څلور مياشتي وي. رعايت يي ونکړ، ګلبدين ورته ټينګ شو ، راکتونه يي ورته کش کړه. کابل په ناحيو وويشل شو. ده لومړى خپل تخت کاريز مير ته انتقال کړ، ارګ يي پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر ډير شو، بدخشان ته وتښتيد ، اما تخت يي ټينګ په ځان پوري سريښ کړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسيدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډير زجرونه او ظلمونه وليدل، ډيرو انجينو د تجاوز نه د ځان بچ کولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نکاح شوى، مګر استاد دا ټولي جدي نه نيول. يو دوست مي راته يوه تراجيدي کيسه کول، چي د زاړه ميکرويان په استادګاه کي مي څنګ ته يوه چادري داره ميرمن د يو لس کلن هلک سره ولاړه وه ، چی د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راکوز او ميرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغې کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه ګلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او نڅا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنتي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه ګزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي وويل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاټک او غصب ته ژر لاس وروانچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميليارډر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورټونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لږ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر بار بری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او وياړ جهاد په بي ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت کي کوم هیوادوال دوي تیګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډیر تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وينو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد وياړ په ډير بي شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قرباني له برکته اتحاد جماهيری شوري مات او ډير هیوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائيد دي، تر ټولو توره تياره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هيڅ سياسي اړخ نه شنل کيږي، يوازي جنايي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلي مزاري (رقص مرگ) رواج کړ، د پښتنو په سرونو کي يي ميخونه ووهل، د ښځو سيني يي پري کړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن يي حاجي محمد محقق د وژلو تجليل کوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګیر ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکت د هغي الوتکی نه چی مجددي یي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هیله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن ولید لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنایات به د وطن په جینایي تاریخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنققي په جرم ونیول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد یو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به یي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنایت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هیر نکړي. د عبدالحکیم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کریم خلیلي له برکته هیڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشریف کي د مزارشریف او د کندز ولایت د طالبانو جنګي اسیران، د فاریاب د لیلي په دښت کي تر دري زره ډیر کسان په ډیر وحشت او فجیع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جنایاتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفین په مزارشریف او بامیان کي هیڅ زړه سوی ونکړ. زه یوازي دانه وایم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وایم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه یادوم، چي د جګړي د میدان نه دباندي وژل شویدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کیسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورلیږل، د زور څخه کار اخیستل کیدو، په رضا هیڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخلیدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کیدل. د طالبانو په بریدونو کي د پنچشیر د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډیرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هیڅ ډول تیار نه ؤ، تعلیم او تربیه به یي کمه وه، ترینینګ به یي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به یي درانده وه .

په همدي تاریکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وویشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودریدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره یي ظروف هم برابر کړه، کسان یي پر ځان راټول کړ او تنظیم یي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سیاسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتیاز تر نامه لاندي هر جنایت لاس پوري کړ. تهدید ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعیض نه کار واخیست.

دوي د خپل ناکامي دلیل دا وايي چي امریکا او غرب موږ تنها پریښودلو، دا یوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګیله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وايي چي امریکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پړه پر بل ور اچوي.

استاد سیاف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډیري خرابي په برخه شوي. دلیل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنیوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هیریدو ندي.

استاده ! وایم چي تاریخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژیم بقایا لکه ، کشتمند، سلیمان لایق، دستګیر پنچشیری، شهنواز تنی، محمد یونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغیره، غیره جنایت کارانو دا ټوله خپل خیانت او جنایت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سيوسيالزم د پلي کولو دپاره يي د حفيظ الله امين له خولي يوازي يو ميلون کمونستان پکار ؤ، نور يا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، يا قتل عام پروانه کول.

د جهاديانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډير ورته والی ليدل کيږي او دواړو د ايدلوژي فکر درلود او ديو ديکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلأ کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاريګران جهاد سره يوشي). مګر اخوانانو به ويل چي (اسلام مرزنه پيژني)، چی يو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او يوه جهان بيني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هيواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سياف ؤ، چی اسامه بن لادن يي په جلال اباد کی پذيرايي کړ، مګر اوس يي پر امتيانو بد وايي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه يي په داد ونه رسيدل، تاريخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي يي پري خجالت وباسي. يعنی دا هر جنايت کاره او خائين د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنايت کار ؤ، چي هيواد خپله شيرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکين خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمينه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي ، شر او فساد اوج ته ورسيد، شر او فساد ديو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي بايد ورته د شراو فساد مثلث ووايو او هره ضلعه يي د يو خبيثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که يو سړی رنځور وي روغ به شي، که غريب وی خان به شي، اما که يو ځوک او يا يوه کورنی او يا يوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح يي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شويدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ريښي ځغلولي دي. اصلاح يي غوڅ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خيانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرميږي، بلکي په مغروره کيږي.

د طالب نه د هر چا ډار کيده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعيت قايم شوو او زورګويي ختمه شوه ، دتجزيي مخه ونيول شوه او د فدراليزم کيسه هيره شول، د کابل ښار چی د جهادي قوماندانانو تر منځ ويشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سيل بين ترخپل توان پوري د خبيثه مثلث هره ضلع بيان او تشريح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد،انګيري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربيتي او داسي نور. زه يي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخيص او د مجرم د نيولو او د جرمونو د مخ نيوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبيثه مثلث ته پام وشی .

۱ ـــ واسطه: **(إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا)**

د شر او فساد د مثلث يوه خبيثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسيله زموږ هيواد يوه عام ډول لري او چندان عيب او شرم نه دي. ګرچه اغيزه يي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکيل او ساختار واسطي ته ډير جوړ او مساعد دی. هيڅ کار بيله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه ارومرو ضرور ده. هرچاته چي ځوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موندلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړیکي پیداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس اورمرو لار ورته پیداکیدای . ټاکنی هم پواسطه دي میعار مد نطر ندی، همدا سبب دی چي د مامورینو بي تفاوتي او بي پروایي سهل انګاري . بی مسؤولیتي لوی رول لري. دنا لایق مامور نه هم پوښتنه نشی کیدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسیله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کیږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً یو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هیله تري کیږي، البته دا هیله سبا یو مجرایي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی یو قانوني لار هم ولري. ځیني یو ستونزمن سپارش وي، یو څه مسؤلیت هم باید ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډیر ویاړ او ممنونیت سره دا وایي (چي والله یو غټ کار او غیر قانوني زما سپارش یي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرایي هم لري، کار په کار دی ته وایي. بل هغه سپارش دي ، چی یا ستونزمن وي یا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه یي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانیوي به تیرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بیا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی تهووایي او عذر کړی، چی دا غیر قانوني عمل دي، په ډیره درایت وایي ، چي که قانوني وایم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غیر قانوني کار راته وکړه. ناروایي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، یا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت ځواب وایي. دی نو دتهدید سره مخامخ کیږي، توطیه ورته جوړوي او په غیر مستقیم که کوم وخت دده کوم قانونی کار یا قانوني حق وي، هم نه اجراکیږی او پدي ډول مجازات کیږي، آن پروپاګند او تبلیغ پسي کیږي.(در این راه کشته ګان زیاد است). څوک یي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شویدی. کیدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهیز وکړي، مګر د واسطي نه هیڅ چاره نشته، داسي یو محترم یا دوست به درته راولي، چي ته هیڅ ورته ویلای نشي، هغه تا ته ډیر ګران وي. مراجعین یا عارض په هیڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسیر ولاړشي،اورمرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هیڅ عیب ندي. که څه هم یو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شویدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکیل ډیر ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به یي پلمه وي، کمیشن خوبه اخلي. کار دیده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبدیلي پسله رشوته، اکثراً په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغیزه ډیره وي.

پخپله د قومی د ترکیب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهلیت به مد نظر نه نیول کیږی. هر مامور او یا وزیر خپل ولي نعمت ته تسلیم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهیم په واسطه او سپارښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ لیدل کیږي، دغریب بچی د ښه موقیعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لیاقت او اهلیت خاوند او پر معیارو برابر وي. پدي معیارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپارښ تل زموږ په ټولنه کي يو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کي ډير وي. زموږ هيواد کي اکثرآ طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون يکسان د تطبيق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژيم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کميټي مرکز او يوليت بيرو ؤ. د مجاهدينو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری يو ځای فارغه ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازمويني هيآت، روغتون، قراردادونه، د کورنيو او بهرنيو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع يو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعين هم تلوار لري، حوصله نلري، چي بايد کار يي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقيب عدلي مخ همدا خبيثه مثلث دي، چي مخ يي نيسي، يعني يا به رشوت وي، يا واسطه او يا زور گويي. څرنگه چي مي وويل چي واسطه يو عمومی دود دی، مگر ډدي برخه کی د ملی شورا غړي ډير مخ کي په ډير جسارت او حق په جانب ځيره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، يو څه کميشن کاری په گډه وي. ددوي په هکله ډير نيوکی ،پيغورونه ويل کيږي، مگر دوي يي جدي نه نيسي.

د وکيلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کيږي. لکه (اسپرين باير) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نيولي تر قاچاق، رشوت،تروريزم او قتل پسي بيله شرمه روان وي. مؤکل گفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وواييي چی دا کوم او دا نه ، څپلی يي و شکيدي، وکيل صاحب بايد خپه نشي. په هيواد کي د تروريزم مخدر مواد، رشوت په څنگ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وايي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هيڅ ندي، هغه د گوتو په شمير کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی بايد د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کيږي او سپارښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا بايد ووايو چي ښا غواړو په خدای سره.

څرگنده ده چي هر افغان يو وکيل لري، ځيني وکيلان ددي د پاره چی موثريت ثابت شي، په ډله گرځي يو دبل د ناروا حمايي تعهد لري. وکيلان خپل منځ کي داد او گرفت لري ، دجرگي رئيس او مرستيالان او دکميټنو رئيس هم بايد په جيب لاس ووهي . وايي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پيسی نه اخلی ، مگر وکيل د وکيل نه پيسی او رشوت غواړي.

۲ــــ رشوت(بډي): « عَن امام الصادق قَالَ قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّه الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبيثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډيره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پيسی يا مال ، امتياز او يا گټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلاميت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شويدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقيعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت گوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدير او رئيس اندازه توپير لري، د والي او وزير لقمه لويه وي.

رشوت په ترافيک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفيت ، روغتون، پوليس، څارنوالی، قضا، گمرک، په هر محل او ځای کی ليدل کيږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوتلونو کي اخيستل کيږي. اوس رشوت هم مدرن شويدي او يا د خطر دکميدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبۍ کي اخیستل کیږي. دقاچاق ، ګمرګ، تروریزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او یا امنیتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعین او عارضین هم سړی تشویقوي، کله، کله یي نوم سوغات او تحفه پر کښیږدي، مګر مانا یي هغه یوه ده. رشوت د کار د اجرا او یا د نه اجرا په مقابل کي وي. یو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شیریني ګفته یو څو روپۍ ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله یي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤولیته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول یي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه ورښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او یا یي په بیروکراسی را وپیچي او نخود سیا پس روان کړی، دا کسان بیا هم د زغم نه کار اخلي او هیڅ مربوطه ادارو ته شکایت نکوي، ګرچه اعلانونه کیږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غیر یو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار یي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دریا دلانو رشوت دي، چي د هیڅ نه ، نه ډاریږي، تور سپین کړي او سپین تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډیر درونډ وي او جعل او تزویر هم په کار اچوي. برملاکیدو په صورت زندان او یا فرار هم مني او یا پخپله درونډ تاوان ته چي هغه به د رشوت تادیه وي، چمتو کیږي. او یا په زور او تهدید رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولایاتو ته لشکر کشي پیل کړه، چي دلته زه یوازی د ننګرهار د خوا اجراات لیکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستیال چي په نادر چور مشهور ؤ د عملیاتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدیر پر ځای مرکز ونیوي، میله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کیږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د تیلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به یي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودریدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقیقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پیسي را غونډي شوي. هر یوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فیصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فیصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فیصده فیصله وشوه ، مګر بیا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډیا څه وویل، نه پارلمان او نه امنیت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمین شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسیږي او تجار هم . یا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمین شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دریم نه په خبریږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل یا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني ډولونو کي د شکايت او اطلاع امکان شته، مګر پدي ډول معامله کی شکايت او اطلاع موجود نه وي، يوازی دولت متضرر کيږي. دولت بيچاره وارث نلري. خريداري هم دهمدي ډول د دواړو لخوا موافقه وي.

په اوسني حالت کی ډير او ستر رشوت په مقرريو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بي حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولايت او هر پوست جلا قيمت لري. ښاروالي، د پوليسو قومنداني، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورين، د ګمرک مامورين، بندروالی، مستوفيان، و غيره و غيره. هر ولايات هم په جلا قيمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تاديه مخ کي تر مقرري کيږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لياقت پر بنا مقرري ډيره کمه ده، يا به واسطه وي او يا رشوت.

د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قريدار لخوا په ولسواليو کی اجرا کيږي، چي د مامورينو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکيلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعينو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک يوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کميشن کاران يوه بله بلا ده چي را دود شويده.

رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ريښي کړيدي، چي يوه کړی تري جوړه ده. څرنګه مي د ځينو وکيلانو نه اوريدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني ډول رايه نه ده راوړي، دا مصرف بايد را وګرځوي او دبلي دوري د پاره هم بايد پس انداز ولري، د کميشن کاري په څنګ کي د وزيرانو نه د رايو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف بايد پيداکړي. ډير وزيران همدا کار کوي. وامی وريدل چي د انجنير ضرار احمد مقبل د کورنيو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه يوه شپه څلور لکه دالره و شيندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزير ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معين قيمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم ګټلی ؤ.

وزيران ددي مصرف د پوره کيدو د پاره د مامورينو د مقرري پر مهال دا مصرف بايد راوګرځی. او مامورين د ولس نه . دا يوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زيان ګوري.

زما يو دوست په اداره کي يوه لوړه څوکی درلوده، زوی يي د پوهنتون نه فارغ شو او په يو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بډو پيل وکړي ، چي آن منوګراف يي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقيب کړي.

لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر يو دخپل موقعيت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاګرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فيصلو کي ، د پوليسو مامور د قيمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شريک وي، همدغه د فاحشو بيچاره ګانو پيسي د کورنيو چارو لوړپوړو ته رسيږي، چي هغو د ځان په خرڅلاو پيداکړي دي.

د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لايقه کسان فارغ او دواسطي يا رشوت پواسطه مهم ځای ونيسي. د نالايق او بد اخلاقه مامور چی پيل يي په رشوت کړيدي، نظام به څه هيله تري ولري .؟ بډي اخيستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروريست ملګری او شريک دي.

د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او يا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوريدل کيږي. ولي چی رشوت يوه پراخه مانا لري.

د نظام يو مهم رکن مقننه په درغليو راغلل دي. چي تر بودن يي نبودن د ملت په ګټه دي. د څراغ ورځپانه د چنګاښ پر څلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي ليکي : « اين شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعيت کسب نمايد .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج ميګرد، که روحيه خدمت ګزاري تضعيف ګردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق ميګردد .... »، چي زموږ په ټولنه کي صدق کوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاکميت او عدالت مختلوي .. ».

د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ويسا د ورځپاڼي په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چي « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړي ده .

فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه کي لږ او ډير شته. نورو هيوادونو کی بازخواست شته ، مګر زموږ هيواد کی ډيرو مسايلو ته سرسری نظر کتل کيږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. که دي موضوع ته په دقت وکتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت کي رشوت ډير کم ؤ او هغه هم د مامورينو په ټيټه طبقو کي. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژيم کي هيڅ رشوت نه ؤ. که کوم چا به ناوړه ګټه واخيستل ، البته دمکرويانو يو پارتمان به ورسيدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه کی ورته ولاړ ؤ. د شرعيت او قانون په پلی کيدو ډير جدي ؤ، مګر دربانی په دور کی هر ډول جنايت رواج ؤ . او دکرزي دورکی چي دربانی د وخت چارواکي رويکار ؤ، البته په ډير لږ تفاوت هره ناروا ليدل کيدل. ممکن عمده دليل به هم د بهرنيانو موسسي او NGO ګاني وی، چی بهرنيان هم پدي اختلاس او ناروا کی شريک ؤ. البته چي د ژوند سويه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشيرپور کورونه، کروزين موتران او د دوبی چکرونه.

مګر طالبانو يوازي نکاحوي ډيري کولی ، مثلاً پخپله ملا محمد عمر څلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد ؤ.

د کرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي کچه وي چی په اکثره ځايونو کي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سيمی طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به يي په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحريک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړيو کی ډار درلود، مګر د وخت په تيريدو بيرته ځان ونيوي. هغه آش هغه کاسه شوه.

البته د فساد د ډيروالی يو لامل د دفتر او ديوان نه درلودل او پر معيار برابر کارکونکی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنګونو کی له منځه تللي ؤ.

هرځای چي فساد وي، د وکيل صاحب نوم ورسره يو ځای اخيستل کيږي، مثلاً د لته د وکيلانو بي پروايي ددوي د غيرحاضري يو ښه ثبوت دي، لکه چي د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرګولي ۱۷ نيټه د هغو و کيلانو نومونه چي غير حاضر ؤ، ځپاره کړه، وکيل ددي شيانو پروانکوي. وکيلان بي کبره دی هيڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپير نکوي.

د هيواد يو لوی د عايد مدرک ګمرکات دي، مګر د مربوطه رئيسانو سره واليان په ډير جسارت شريکان او دولت ته يو لوی زيان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعيل خان، حيرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدير، بيا د حاجی دين محمد، سپين بولدک د ګل اغا شيرزی او بيا د والي اسدالله خالد او نيمروز د عبدالکريم براوي په لاس او کنترول کي ؤ.

کوم کسان چی د استاد ربانی په وخت کی رويکار وه او يا کومه وضعه چی د استاد رباني په وخت کي وه، عيني وضعه او د هغو کسانو لخوا بيرته البته په يو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعيل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجی قدير، چي حامد کرزي ورسره مشت و ګريبان ؤ، اما په هغه کچه چي د رباني په وخت کي ؤ، اوس هم دي.

ګرچه د کرزی به تل دا وينا ؤ، چي د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب يي همدا کسان ؤ.

فساد او رشوت چي کوم د حامد کرزی وخت کي ؤ. او د رباني وخت کي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، کوم څه چی به يي ويل، مګر کارمل او تره کي هغه ؤ کوم څه چي يي ويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افرنيان، بحران زدايي مي کند) عنوان لاندي يو مضمون خپور کړي ، چي څو ټکي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گرد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميکنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنايت او قانون شکنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (کور، کيږه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکيل ميدهد، که اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعيت اسلامي که خودرا فاتح کابل حساب ميکردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شکم افگندند. که شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ کشور کم سابقه باشند.

که شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و ازقانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ کوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در کشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيرکي زياته وی:(در نظام کنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش کرزی باشد دست کم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتنی مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوکی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاکميت مانع گرځيدل،په ارزگان کی د ډيرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکيم شجاعی د زندانی کيدو مخ محمد کريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړؤ، اميرگل اوکمين د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د کابل د جنوب د مځکو غصب د ده په حمايه دوام ورکړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ ؤ چی کابل بانک يي يو مثال دی.

په رښتيا ټولي ناخوالي، چي تاريخ يي يادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د کابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوکي، جنرال عبدالرشيد دوستم، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

کله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حکمتيار د رباني د خود سری جلوگيری کوله. کله کله به يی راکت ورته حواله کوله، مگر غوڅ حرکت د ملا عمر ؤ، چی دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هڅه يي وه چي د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونيسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدي کی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريکا او غربيانو په وضعه پوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داخلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت کي په لاس کي ؤ، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چی جهاد یوه عمومی پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی ګانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چی پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.
په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مګر امتیاز تلوالو واخیست.
د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه څیری او هغه سالنګی ، امان الله ګذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چی تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارګونه یی په منګولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورټپ شول.
ګر چی د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مګر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورګوی دوام و موند.
په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د ګاونډیانو لاسونه او فرهنګی یرغل نور هم شدت وموند.
د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنګه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنګه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرګند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرګی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.
استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارګ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.
د خدمتګار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه يي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیکو نه هر څوک خبر دی.)
کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیته کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.
داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا ربښتیا خبره ده، مګر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیښي تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟
یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د تروریزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي ګیر شول ، اسناد يي نه درلوده ، ځان يي قرار ونيوي او خوله يي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.
پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راګرځوم.
پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختګ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان ګاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مگر کله چې چاروا کی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .
چې اسدالله خالد چې اصلی نوم یي عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا یي درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وررورته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپې سبا کولی، چې وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چې تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق یي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات یه اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همایون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی یي نه ؤ زده ، مګربیا یي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي یي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی یي رایي واخیستي.
محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه یي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدینو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی یي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی یي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند یي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه یي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.
شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چې د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چې ددوي راتلونکی یي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موټر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو ګټو په هکله لیکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاني د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار بالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بیت االمللي فرود اورد، و قلا ده ریا سرمایه اندوزی به ګردن می اویزند.... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرایي است . »
او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیته ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب یي داؤ، چي زه نه وم .
د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا یي هم غیر حاضري کول او معاش یي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړیدي اوچورلمان هغه دریمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ویشتل پکي دود دي.
د ګاوندیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي یو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .
دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپانه لیکي « نمایندګان برای ازد یاد درامد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند..... »
آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای رباینداګان بللي دي.
مقصد فساد په هره برخه کي لیدل کیږي ، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر لیکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نیټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خلیل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئیس جمهور) داسي لیکي: « پرسیده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورین چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سیاسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دیورتنی مطلب داهم باید علاوه شی، چي د سیگار (اداره باز رئیس عمومي امریکا برای افغانستان) یو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نیټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) لیکي : چي ۱۰۴ میلیار دالره حیف ومیل شویدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شویده .

د سرنوشت ورځپانه په نیټه ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي لیکي:

« د اداري فساد په پراختیا کي امریکایانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاڼي راپور ډیر مستند لیکل شویدي. او زیاتوي، چي همدا قراردادونه، جنګسالارانو د پیاوړتیا سبب شو او یوازي امنیتي کمپنیو ته امریکا دوه میلیارده دالر ورکړیدي. »

حمید د عبدالرحیم وردگ زوی د همدي امنیتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه میلیاردر شویدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو یا ایساف مالونه لیږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مګر پیسي به حمیدالله اخیستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نیټه او ځراغ هم پدي نیټه لیکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد یونس نواندیش او قیس حسن د ولسي جرګي استازي یو پر بل باندي د فساد تورونه ولګول، دلته دولسي جرګي رئیس عبدالرؤوف ابراهیمي خبره هم راپورته شول ، چي د نواندیش په خبره ابراهیمي هم څو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډیر شکایت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ویسا ورځپانه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي لیکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکیلانو په لاس کي وي او یا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هیڅ کار بیله رشوت نه اجراکیږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشویش او د راتلونکي عدم تضمین یو لوی لآمل دي، چی دولت پدي برخه کي هیڅ پام ندي نیولي .

۳ــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکمیت د مخ نیوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په څنګ د یو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر یو یي لوی نهنګ غوندي دي، دحکومت د اجراآتو مخه نیسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سیاف، مارشال فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کریم خلیلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو ګټو د پاره ملي ګټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نیسي، امتیاز غواړي او یا باید ورسره شریک شي. مثلاً د بریښنا په عاید کي شریکان دي، که نه د برق لین پري کوي. د مبایل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنیت په خرابولو کی لاس لري. په ډیرو ځایونو کي د طالبانو سره شریک دي. همدا زورواکان ډاډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنایت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حریفان هم ټکوي. حریفانو ته توطیي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ۱- تفکسالار، ۲- وکيل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذين.

ددي ډلي نه منفيذين لکه پرازيت دنورو د خوا نه تغذيه کيږي. غلا او جزګيري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپيدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال يي د خولی صفايي ده. په کميشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرميږي، پر دي زورواکانو باندي هيڅ قانوني امر پر اجرا کيدای نشي. د دوي د موافقي نه په غير يوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او يا ددوي امتياز بايد پکي پروت وي. البته دا ليوان لکه حاجي ظاهر قدير، الله ګل مجاهد، ملا تره خيل، ملا شيرمحمد اخند، کريم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولايت کي داسي ليوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار برېښي. دغه لاملونه يو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د يو بوي ناکه چټل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نيسي او آن د دولت مشربه ويل چي ماته کاسه مي په لاس کي نيولي وه، چي تر دي ځايه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددي کسانو سره هيڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنايت او ملي خيانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او ورونه يي د هر امتياز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د رياست جمهوري د کمپاين په وخت کي د يوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وويل).

لکه چي وايي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافيا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبيق کړای شي، مګر زموږ هيواد کي دا دريم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانين او مقررات نشي عملي کولای. ډيري سيمي نا امن دي او په ډيرو سيمو کي زورواکي او متنفذين د مقرراتو مانع کيږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هريوه د مافيا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي ديوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهديد وژنو او غير قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنايي ټولګي د خان او يا رهبر، ريښي جوړه وي. خان پر دوي تکيه دي، هغه دده دپاره جنايات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سياسي حمايه کوي. دا مافيايي تشکيل دي، چي د يو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر يوه رهبر او يا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخيست او ملاحظات يي ساتل، د حکومت زور نه په رسيدی،غوڅ اجراات نه ليدل کيدل او سازمان يافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافيا يي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه يي مخنيوي وکړی او سياسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځينو ته يي د مشاور وزير مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، يونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سياف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدير، ملا تره خيل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او يا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ هیواد هیڅ ډول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي یي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله یي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت یي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت یي تر اخیري کچی بی اعتباره کړیدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کیږه، ډوډی نه غواړي، اما دا وایي چي ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وایی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وایي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مدیا ته یي هم لاس ور واچاوه، هر یو یي تلویزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغیر شکل ور کړ، ځیني یي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چی د دولتي حیثیت په چوکات کي به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه یي ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خویونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چی په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً یي په جهاد کي برخه وانخیستل او کلاشینکوف یي په لاس کي نه ؤ نیولي، د خدمت چانس یي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت یوازي د مجاهدینو حق ؤ، یوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به یي ویل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به یي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبیق نه ټبنتي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکړیدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندي نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چي موږ متنفیذ وایو ، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید ، تطمیع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیا یي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چي د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي یي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري یو ډول نه تطبیق کیږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقیت تبدیلي وي. توپکسالار دي، کله چارواکي شي او یا چارواکي دي، کله وکیل شي او یا په وکیل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفیذ ، وکیل جوړوي او وکیل وزیر جوړوي، نو ارومره به دا کړی دیو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ دیموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ویش ؤ، نه پر معیارونو باندي. که به یو وزارت د پښتنو ؤ، بل باید د تاجک قوم استحقاق رسیدي، یا د ازبک او هزاره، دي ته به یي قومي مشارکت او ترکیب باله، اما ضرر یي په اداري لحاظ ډیر ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بیا انتقالي دوره کی کلیدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشیریانو) پوري اړه درلوده، لکه وزیر دفاع مارشال فهیم، کورنیو چارو وزارت محمد یونس قانوني، بهرنیو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقیق، امنیت ملي لومړی انجنیر محمد عارف سروري او بیا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بیا یي څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدي کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بریالی شو. د ټول ټاکنو د کمیسیون د اعلان له مخي یي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چلیږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونیوي، چي کله به یي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا یي لاس راتیراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او یا جهادي شخصیتونه وه، د مشاور وزیر په حیث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځیني یي د دیني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هیواد په اساسي قانون کي د وزیر، د بهرنیو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شویو. دا دهیواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا یو احتیاطي تدبیر ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي یي هم پر ګران وي. هیواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معیارو برابر انسانان موندل کیدای شي.

په هر صورت دا د داکتر صاحب نصیب او قسمت ؤ او یا خپل کار، مګر دځینو سره دا تشویش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د یو داسي سیمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډیر دی. موږ په دي متل (زړه چي مین شي ښایست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند لیري کیدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دریځ، دقانون او عدالت په تطبیق کي قاطع دي، البته قانون د خیر په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دریابونه او رودونه دي او د تطبیق طریقه بي تدبیره ښکاري. داسي معلومیږي چي د افغانستان په جغرافیه کي نمره کمه ده. دریځ یي د تائید وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ یو بل ښه پیژنو ، که څه هم بي وسه یوو. جنرال عبدالرشید دوستم ، محمد حنیف اتمر، حاجي دین محمد او داکتر حضرت عمر زاخیلوال په ټولنه کي پیژندل شوي څیري دي. هر یو یي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاین کي ویل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ایا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسلیم شوو؟ ولي یي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وایم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټیل وهل شوو. دا نیم بند نظام چي باید تدریجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته یي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلک وايي چې داکتر د معدي تکليف لري او نيمه معده يې نشته، يوازيني داخلي ارګان دي، چې نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښکاري، چې داکتر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چې وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چې ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونکو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي کوم.

هر مامور چې د متنفيذيو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چې نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چي په کي ویل شویدي:

" نن ورځ په ډیره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چي په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دي اړه یو رپورټ لیکلي چي ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وایي، چي هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیي ډبري، دمرمرو ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني دشبکي غړي جاوید نوراني په کابل کي په یوه خبري غونډه کي وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کي دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کي ریښه لري او په هرځاي کي چي د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کي خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستنې دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چي د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کي، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چي د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چي د کابل په شاوخوا کي له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په دري سوه شپږ اویا برخو کي دا ګړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستنې دوام لري.

دنوموړي شبکي غړي په ډاګه کوي، چي دوي د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کي لري چي په هغي کي دغیرقانوني معدن کارانو نومونه شته، چي دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني دشبکي مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کي وویل: هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چي د هغوي نومونه وانه خلو ولي یي نه شواخیستلاي ځکه چي د هغوي نوم لړ په دولت کي پټ پاتي شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چي ښایي دهغوي نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وایي چي ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتي له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیږي چي دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چې دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼې دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوایي دمیاشتي دیویشتمي ګڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شویدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا ستیګار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شویدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامریکا ځانګړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټیټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډیو له رپورټ سره سم د امریکایي مالیه ورکوونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنګل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول.

دامریکا دځانګړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توګه وایم چي پنځوسو میلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پیژندلي دي.

دنوموړي په وینا موږ دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو بیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیګار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلګه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستي په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندي ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ يوه بيلګه

ديوي باخبري سرچيني په حواله ويل شويدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګير د نظام الدين زوي، چي عبدالرحيم دحاجي عبدالواحد د زوي دريوري يي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلۍ په پايله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرايه ورکوي، ددغي درغلۍ پايله داشوه چي دحاجي عبدالرحيم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له يو څه مودي وروسته په دغه درغلۍ بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانۍ خپل داغمه وسايط پلوري او له حاجي عبدالرحيم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلۍ په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونيت ددفتر آمر خالق نور دپادشا ميرزوي هم له حاجي عبدالرحيم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحيم پوهيږي چي ده ته غلام دستګير او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولايت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلۍ ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅيړني لاندي نيول کيږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پيسو ورکړه غلام دستګير او خالق نورته تصديق کوي.

دتحقيق پلاوي د غلام دستګير او خالق نور دمسووليت په اړوند نظر ورکوي او د قضيي د څيړني پاڼي د هرات ولايت د محکمي دعامه امنيت ديوان ته سپاري.

نوموړي ديوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د مياشتي په يو ديرشمي نيټي په ۱۶۰ مه فيصله کي تورن غلام دستګير او خالق نور په غيابي ډول په يو کال تنفيذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګير په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګنديږي ، چي غلام دستګير نوم د تبنتوني ، له دښمنانو سره دمرستي او دجعلي پيسو حيازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تيروي.

په همد ي بهير کي دهرات ولايت د استيناف ديوان خالق نور د پادشاه ميرزوي په پنځو مياشتو حبس تعديلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحيم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلوميږي او محکمي د جرم نه غلط تعريف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چارواکی هم په هرجنايت او جرم کي ګډيدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرايي په بلمه ډير کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرايي په بلمه موټر د جوازسير سره په لاس راوړي او بيا خرڅوي، چي دپوليسو د وخت ضايع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او يو نوی جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه یو زوی غوارم

دیوي باوري با خبري سرچیني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تیري وشو، چي تر اوسه ځوریږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم یی عبدالکریم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمیاشتي په اتلسمه نیټه ، یو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنلیک وړاندي کوي، چي لور یي د سپوږمي په نامه دعبدالکبیر رنجبر، دولسي جرګي پخواني استازي، رفیع، اوګی او رحمن الله په مرسته د یوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کیسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او دیوي ښځي په مرسته چي هوګی نومیږي ، د اوګی کورته بیول کیږي. او دیوي شپي له تیریدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبیر رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په ګټي اخیستني نوموړي د بشري حقونو کمیسون ته د اوګي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډیوه) معرفي کوي.

چي وروسته له یو څه مودي نوموړي د اوګي له خوا تسلیمیږي او دعبدالکبیر رنجبر کورته راوړل کیږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کیږي او وروسته د کبیر رنجبر له خوا ورباندي جنسي تیري کیږي او اوګي له دغي قیصي خبره ده.

په رپوټ کي زیاته شویده چي سپوږمی له تښتولو وروسته چي د عبدالکبیر رنجبر په لاس کي لویږي هیڅ یوه امنیتي ارګان ته خبرنه ورکول کیږي او کورني ته یي هم نه سپارل کیږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلینیک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرویان کي داوګی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعیاشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کیږي، سپوږمي وایي چي داکترصاحب عبدالکبیر رنجبر او خور یي راضیه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کیسه کوي چي زه یي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شویدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انګشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره یي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبیر رنجبر دولسي جرګي پخواني وکیل بل ډول کیسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي باید رجم شي، مګر دده جعلي نکاح خط محکمي په غیر عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره یوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ،مګردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وایي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي یو ګل مورګک پیداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی یوه روسی میرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوګی په کور کي وپیژندله، او زما نه یي یوه خاصه هیله وکړه ، چي زما نه یو زوي ولري..........).

چي داسي معلومیږي کله چي موضوع رسوایي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بیا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه یي ملا معلوم دی او نه یی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحکمي په ۲۸۳۱ ــــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فیصله کي اجباري زنا، تهدید او اختطاف د برآئت حکم کیږي، استیناف او تمیزیي هم تائید وي.

عبدالکبیر رنجبر کله چي دکمونستي رژیم په پوهنتون کي استاذ ، هغه وخت کي یي پریوي بلي یتیمي شاګرد دکورنۍ کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي یي وه، چي د میراکبر خیبر لخوا دحزب نه وایستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نومیدل، جنسي تیری وکړ.

ددي دپاره چي سپوږمۍ ارامه شي، په میکرویان کي دیو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعآ چي عملي نشول.

میر اکبر خدای دي یی وبخښی، تر فضیلتاب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داکتر رنجبر وایستی. او حق دعدالت په ګوند کي دمحمد حنیف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډیو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنۍ خپرونه کي یو رپورټ او یوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، یاني ایران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو یو سلو اوه اویا هیوادونو کي ، چي فساد په کي څیړل شوي، افغانستان یو سلو پنځه او یایم او سومالیا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوریا دریم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت یوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترین هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوریي هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وایي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لرلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو یوه افسر چي ویي نه غوښتل خپل نوم واخلي وایي : چي یو ویشت کاله کیږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي یي و غوښتل چي د ننګرهار په یوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه یي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي یي هم ورکړي پرځاي یي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زیاتي پیسي دکورنیو چارو وزارت چارواکو ته ورکړیدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي یي ورکړي؟ ځواب یي راکړ چي بلي، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسوالیو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه باید پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس یم اونه زما یوویشت کلني کاري تجربي ته پام نه کیږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځایه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما یو ساختماني شرکت درلود، زه باید خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه یو پخواني او با تجربه افسر یم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولایت په یوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه یي زیاتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمایي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته باید پیسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنیو چارو وزارت کی، د پیژنتون عمومي ریاست هري شعبي ته باید پیسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنیه قوماندان مقرر شي، څومره پیسي باید ورکړي؟

ځواب: هرولایت ځانته بیه لري، آن داچي ماته ویل شوي که اگر خواهش قوماندانی امنیه داشته باشید مثلاً فلاني ولایت ته دوه لکه ډالره، ننگرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان یو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته یوه ډاډمن شخصي ویلي دي؟ یا په کوڅه او بازار کي مواوریدلي دي ، چي امنیه قومانداني دري لکه او دوه لکه ډالره بیه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک دالر بدهید ، به فلاني ولایت و سه لک دالر بدهید براي فلاني ولایت.

پوښتنه: دغه پیسي پیژنتون اخلي یا تر هغه لوړ پوړي لکه وزیر، معین هغوته هم دغه پیسي رسیږي؟

هغوي له یو بل سره پوره اړیکي لري، طبعاً باید شل پنځلس زره خپله کمیشن کارهم واخلي.

پوښتنه: یو څوک چي قوماندان د یوه ولایت مقررېږي ولي باید پیسي ورکړي، حاصل یي څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، مالیي وزارت او تقریباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپولیسو پیژنتون باندي خپلو پولیسانو دانجنیر ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمایي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعیت لري، هر وزیر همدا ډول ؤ. وزیر هم اړ دی، چي د رایو په وخت کي او یا استیحضاح کي د وکیلانو ناف ورغوړ کړي.

او پیسي په همدي ډول دخپلو زیرداستانو واخلي، زیرداستان هم باید پیسي په همدي ډول پیداکړي.

رنځ او عذاب باید مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هیواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپریږي، نو د نورو دول دوکه بازیو او درغلیو ترڅنګ ځیني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحیت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او بوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف یي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو ملیونه دالرو ده.

قضیه داسي پیل کیږي چي دفلپین دوه اتباع چي کلا ریتو او جي جي نومیږي ، یو شمیر پروژي چي له بهرنیو هیوادونو څخه یي ترلاسه کړي دي ، ددویم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هیڅ اړه نه پیداکوي، قراردادونه لاسلیک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی یو بي جي، شرکت ساختماني آریانا استحکام، شرکت ریل ایفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پیسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پیسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګندیږي، چي کلاریتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحیت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کیږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائیه محکمي ریاست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د میاشتي د څورلسمي نیټي په دیرشمه ګڼه قضایي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ایساف د نړیوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسلیک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د میاشتي په پنځمه.

چي دالف د ضمیمي لومړي برخه کي دریمه او څلورمه فقره کي یی داسي راغلي دي.

دریم بند: که چیري د آیساف پرسونل او یاله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمایوي اشخاص ، که چیري له هغوي څخه جرمي یا انظباطي پیښه رامنځته کیږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هیوادونو سره د قضایي فعالیت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آیساف او هغوي حمایوي پرسونل له نیولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي یي محاکمه کړي، او باید فوراً خپلو هیوادونه ته یی واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پریکړه کي له دي امله چي د موافقي د دریمي او څلورمي فقري له امله درسید ګی صلاحیت نه لري پریکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبیر را اخیستي دي. او افغاني شرکت په نخود سیا پسي ولیږل شو.

آن بهرنیان په موږ باندي چنګاو دي، هیڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پیسي خوري، مګر مصؤنیت دي ولري. دا باید بین المللي محکمي ته شکایت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودونو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چې غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چې ددولت په اډانه کی شامل اشخاص له دولتي ديپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا ډېري اندیښني او دتامل وړ خبره ده ، چې ښايي ديوي عادي قضيې په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قایم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمیاشتي په شلمه نېټه د قانون په نظر کي نیولو پرته په غیر رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داینمنټ، چې له هغو څخه په انفجارونو که کار اخیستل کیږي د محسن په دریوری دالکس موټر په واسطه او ددیپو ګانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کیږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کیږي. کله چې رسمیات رامنځ ته شوه، داینمینټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چې دري زره څلور سوه ګرامه داینمنت له پټاقیو سره کیږي، د تفحصاتو درئیس په مرسته معامله شویده.

او دغه قضیه د شبرغان دابتدایه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چې ګواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یي بیرته مسترد شویده، ولي چې ددوستم نه تحقیق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډي ترړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کیږي چې په سیمه کی دزور واکانو د شتون له امله یي د عدلي تعقیب پروسه په ټپه دریدلي او بیا چاسر وربانديي نه دي ګرولي.

کار پيژاندي وايي که چیري دغي قضیي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیري زړه بوږنونکي پایلي ولري.

 په داسي حال کي چې زورواکان په سیمه کي وسله وال تشکیلات لري ، نو د قانون تنفیذ ارګانونه نشي کولاي چې په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړوونکي سزا ووینې.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشید دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسي ووایو، چې زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منګلو ته ورکړو . چې معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چې دګل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چې ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادکي په لوړه کچه ناوړه ګټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح کيږي ، چي په لوړه کچه يعني دلوړپوړو چارواکو لخوا پشتوانه ولری يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا کيږي.

دا په داسي حال کي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله کچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب ورکړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي څرنګه چي د لوړپوړو چارواکو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محکمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد کي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاکمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داځکه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چارواکي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاکمي حکم کولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حکايت کوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (کابل، هرات، مزار شريف او کندهار) په امنيتي تړون کي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون کي ګټه اخيستنه له يوي کمپنۍ سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاګه شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سرکي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريکايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي کړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتني وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مکتوب په ترڅ کي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه کوي چي په خپله بيه کي کموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل کيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفکيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير کي ۱۷۳۷۵۰۰ امريکايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادی پرخلاف چي په نهمه فقره کي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ کي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل کال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شرکت سره لاسليک کړي، د ترانسپورت ، کورنيو چارو اومالي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيکي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه کال په دوره کي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ کال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه کال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي کړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي څرګنده شوه چي اولیف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بیه او د ام سترینګ کمپني ۱۳/۵ ملیونه ډالر دیوشمیر تخنیکي ماشینونو او وسایلو په ګډون ټیټه بیه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بیا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره له اولیف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بیه کي کموالي راولي، چي په پایله کي نوموړي ګروپ د بیي کموالي مني او دترانسپورت وزیر نجفي شخصاً سپارښتنه کو ي چي له اولیف ګروپ سره تړون دوام پیداکړي او دیوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امریکایي ډالره له اولیف ګروپ سره تړون کیږي.

په دغه بهیر کي هغه مامورین چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته ولیږل شول.

ددغي قضیي پلټل چي ښایي د ترانسپورت له وزیر نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سریزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چاراواکو څخه پوښتنه له یوي خوا د ځانګړو ځانګو رامنځته کولو اړتیاده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکیل یو شمیر کړئ چي د هغه ننګه کوي، نو ښایي چي ددغي قضیي عدلي تعقیب او څارنه بي پایلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخيستو نصيحت مه کوي، چي برخليک مو وهل او ټکول کيږي

يوي ښځي چي ژړغوني حالت يي درلود او په زړه کي يي د غوسي علامي له ورايه معلوميدي، مخامخ شوم او ورڅخه مي وپوښتل چي موري خيريت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هيڅ ځواب رانکړ، خو ما بيا پوښتنه ځيني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبيابيا غوښتني له امله خپله د غوسي کيسه راته داسي پيل کړه، چي زما نوم قندي گل او دمرحوم وکيل عبدالرحمن لوريم او همدلته په لومړي مکرويان کي اوسيږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د مياشتي پرپنځمه، د شپي پرڅلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور بريد وکړ زما ميړه سيد عبدالله او نيلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله يي راته گواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پيښه د بلاک اوسيدونکو اووکيل ته معلومه اوآن داچي زما دميړه عريضه په امنيتي حوزه کي شته.

او دغه راز بيا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نيټه دورځي څلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر څخه کښته کيدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پريوتم اووروسته د بي هوښى په حالت کي يي په خيټه په چاقو ووهلم، چي په پايله کي ټپي او شفاخاني ته يووړل شوم او ټپونه مي عمليات شول ،څلور سوه بستره بيزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون څخه ووتلم له هغه راهيسي معلول او معيوبه يم چي دغه بريد دصفي الله د خاکسار زوي ، عزيز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسيدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پيښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نيټه نوموړو بيا هم زموږ پرکور بريد وکړاو د کوردروازه يي ماته کړه اوزما ميړه يي په وژني وگواښاوه.

ددغو پيښو اصلي لامل دولسي جرگي غړي فوزيه کوفي ده ، چي ما اوزما ميړه او خپلوانو هغي ته توصيه کوله چي خپل ناروا اړيکي له صفي الله نومي سره پريکړه.

ديادولو وړده چي فوزيه کوفي پنځه کاله کيږي، چي صفي الله سره ناروا اړيکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شويدي.

له همدي امله فوزيي کوفي له ما څخه وغوښتل چی له خپل ميړه چي يو باعزته او باناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

څرنگه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصيبت سره مخامخ شوم. د قندي گلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی گلي يوي رسنی ته بيان وکړ، چي پد ي هکله مي د شکايت پاڼه د ولسي جرگي رئيس ښاغلي يونس قانوني پر ميز هم پرته ده. فوزيه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنيتي قومانداناتو په تغير او تبديل کي دي رول درلود. دوه وړونه يي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پايلي پاتي کيږي.

دهشت صبح ورځپاڼه دويکي ليکس د خپرونو پربنياد پخپله ۱۳۸۹ کال د ليندۍ د مياشتي د اووه ويشتمي ګڼه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي ليکي: چي پام ورته اړول کيږي، کله چي باخبري سرچيني د هشت صبح ورځپاڼي لولي ، نو په دغه برخه کي ځيرني پيل کوي او دي پايلي ته رسيږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزی رياست د ۱۲۳,۵۰۰ کيلوګرامو هيروئينو په ګمان هر يو بلال احمد دو لي محمد زوي، سيد ببرک د سيد ميرزا زوي، امرالله دمحمد رحيم زوي، شهزاده دګل داول ګل زوي او شاملنګ د مختارزوي دبرخليک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانګړی محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کيږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ – ۱۳۸۶/۸/۲ فيصله کي په اتفاقي توګه هريو په اته لسو کلونو بند او دوه مليونو افغانيو نقدي جريمي په جزا محکوم او شاه ملنګ يي په شپاړلسوکلونو تنفيذي بند او يو مليون لس زرو افغانيو جريمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځينو مافيايي کړيو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسيه کي ځرګنديږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدير هم ګډون لري چي تراوسه يي دنامعلومو د لايلو له امله له عدلي تعقيب څخه پاتي شويدي.

دنوموړي قضيي په تورنيول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ويلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنيوني پلاوي داهم ځرګنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غير رسمي توګه يي د نظامي قطعي د سکرتر په توګه د جنرال ظاهر لخوا ګمارل شوي و، ورته ويلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقيقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمياشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده ځرنګه يي کولاي شول ، چي موږ ته په شلودقيقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتيږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقيقو کي ترلاسه کول.

دنيوني پلاوي داهم ويلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کيدل، کيلي يي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسيږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه ليږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق ليږدونه پرمخ بيايي.

له دغو ځرګندونو څخه دي پايلي ته رسيږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننګرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قوماندانی ته چي حاجي ظاهر يي قوماندان دي ليږدول کيږي. او داحقيقت په ډاګه کيږي چي د هيواد شمالي ولايتونه د قاچاقو د ليږدوني د ګودر حيثيت لري.

په رپوټ کي زياته شويده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په ګټي اخيستني سره ، دوه تنه افسران هريو سيد اسدالله او محمد صادق چي ډير باوريي ورباندي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخيستلو له پاره يي دشيرخان بندر په کميساری کي ګمارلي وو چي هغه نقليه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته ليږدول کيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولیږدوي او پیسي یي په خپلو جیبونو کي واچوي، داپه خپله ښيي چي نوموړي نه یوازي دقاچاقو په جرمونو کي لاس درلود بلکي په په مالي جرمونو کي یي هم لاس درلود.

کله حاجي ظاهر قدیر نه دامریکا سفارت مربوطه څانګي تحقیق کاوه، ده به ژړل اوزاري به یي کولي او دابه یي ویل چي ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهیم او داسي نور.

دا دفساد او مافیایي کړیو د ځواکمنتیا یوه بیلګه ده چي قاچاق وړونکي ښنل کیږي او داسي څوک نشته چي قاچاق برانو اصلي کړئ محاکمي میز ته کش او سزا ورکړي، ولي چي حاجي دین محمد لري.

حاجي دین محمد دننګرهار والي پاته شویدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت کي يو قرارداد

تر څو چي په هيواد کي زورواکي او دفساد مافيايي کړي شتون ولري هيڅکله به مجرمين د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چي جرمي وصف په کي څرګند دي تر اوسه يي عاملين په سرو سترګو ګرزي او څوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضيي داسي اټکل کيږي ښايي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضيي شتون ولري خو څوک يي د را برسيره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضيه دولسي جرګي په کميسيون کي رابرسيره او دولسي جرګي د ملي دفاع د کميسيون غړي همايون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوږو ته ورسول شوه خو بيا يي د سزا په اړوند په رسنيو کي کوم څوک ونه لګيد.

دغه موضوع داسي شروع کيږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو داړتيا وړ توکو بيه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تياريږي او ددغه وزارت د لوژستيک داړتيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ ګڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کيږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديرت پرته له دي چي په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه کتنه وکړي او د هيواد لوړي ګټي په پام کي ونيسي اعلان ته سپاري، کله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصيږي په هغې غونډه کي د ولسي جرګي ددفاعي کميسيون څلور تنه غړي هر يو همايون همايون ،شايسته بازناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګيرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چي بيايي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال کي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فايف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمين پيسي يي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بيا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلوالو تهديد په ګوته کوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دي چي افر يي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرستال شرکت ددوونورو شرکتونو سره يو ځاي چي دقيس روهيد او ارو په نامه ياديږي مشترکآ په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي يعني د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بيي نه لږ ګټونکي اعلانيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددواړو غونډو په بهیر کي کوم کمي او کیفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونډه کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رڼه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رڼه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيړني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړی محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کيږی او د ماليی وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږی ترڅو له خپلی لاری قرارداد وکړی، په پای کی د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانی ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانی په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډی څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يی برنده ګڼل کيږی.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونی وړ ده چی دبډو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلی لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلی همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بډي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکی وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزی په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزی د کابل بانک مرستيال خليل فيروزی نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچینو په حواله او د هغو ګردي میزونو،چي د رسنیو په څپو کي خبري شوي، یو شمیر ژورنالستانو دیته ملا وتړله تر څو د جمال الدین بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات تر لاسه او هیواد والو ته یي وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانیو، چي ددولت له خوا هره میاشت د والیانو په لاس ورکول کیږي ، له خلکو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پیسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولګیږي ، له خپلو شریکانو سره په خپلو جیبونو کي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلکو دشکایت له مخي کله چي ۳۶۲۰ بوریٔ د کرني دتخم د غنمو او کمیاوي سري، چي د برګ متال ولسوالی له پاره سهمیه وه دغه توکي ددي پرځاي ،چي خلکو ته وویشل شي دجلال اباد د ښار او کنړ ولایتونو کي یوه بوری په (۱۹۰۰) افغانیو پلورلي ده ، چي له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدین بدر او شریکانو له خوا حیف و میل شویدي.
3. په جمال الدین بدر باندي تور لګیدلی، چي نوموړي او ددفتر رئیس یي عبدالغفور نومي چي د کا کا زوی یي کیږي ، یو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د میاشتي څخه د یوه کس په نامه کرایه نیولی او پیسي یي په جیب کي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولایت ددارالمعلمین له خوا تایید شویدي.
4. د نورستان امنیه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دوري او سنبلي په میاشت کي د پنځوسو و سیمه ییزو پولیسو په نامه شپږ ملیونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد یي د جمال الدین بدر له خوا امضآ شویدي او پیسي یي حیف و میل شویدي.
5. ۱۳۹۰ کال د چنګاښ،زمري او دوړي د میاشتو دمندول دولسوالی د پولیسو معاشونه دجمال الدین بدر او د امنیت امر له خوا حیف و میل شویدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سیمه کي داسي ګونګسي دي چي نوموړی له لشکر طیبه سره اړیکي لري.

او بله داچي کومي پیسي چي د سړکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولایت ته تخصیص ورکړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره یي پیسي حیف و میل شویدي. د محکمي له خوا تیر شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.

رپوټ ورکونکي دي پایلي ته رسیږي چي نوموړي ټولي شپږ ځلوېښت ملیونه نهه سوه پنځه اویا زره پیسي اختلاس او حیف ومیل کړیدي.

دغه راز په نوموړی ولایت کي اوازه ده ، چي دري عرادي وسایط د امریکایانو له خوا د نورستان ولایت ته ورکړل شویدي چي رښتیا به وي او که دروغ ؟

دغه راز په یوه بل رپوټ کي راغلي دي چي دنورستان د امنیه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضیه د ایستناف محکمي له خوا څیړل شوي او په پایله کي چي دخپل ۱۳۹۲ کال د غوايي د میاشتي په پنځه ویشتمه نیټه د ۳۴ ګڼي کي داسي پریکړه کړیده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چي په فیصله کي یي برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند یي دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچي په دغو نورو قضیو کي د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارګانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چي په هیواد کي د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کي ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی یی دیوه ناروا عمل په توګه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مګرپه حقیقت کي که ورته ګوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مګر چي جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي یي ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چي دمشرانو جرګي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولاي، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چي دتنظیم ورور یي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منګلو کي د یوه هیواد دوست او ملي ګټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چي د اوښکو پر ځاي وینی وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا یي کړیو په منګلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چي سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کي هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته یي ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چي دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه یي سترګي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچینو په حواله د یوي زورواکی د جایدادونو او پیسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چي موږ یي لنډیز د هیوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننګرهار ولایت د یو شمیر هیوادوالو د بیا بیا شکایتونو له مخي ، چي وایی له یوي مودي راهیسي یو شمیر غیر مسول وسله وال ګروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هیوادوالو مال او دارایي غارت کوي او ځیني وخت دپیسو ښبتنان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پیسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زموږ دجلال اباد ښاریان ددغو وسله والو باندونو له ویري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ویري نه شي کولاي چي شکایت هم وکړي.

نو کله چي یو جرمي پیښه رامنځ ته کیږي نو کشفي او امنیتي ارګانونه د فاعلینو د نیولو هڅي پیل کوي چي له هغي ډلي څخه یو ګروپ وسله وال چي خلک یي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه یي په زور ور څخه اخیستل او تښتونو کي یي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدیر په نامه د ننګرهار ولایت د ولایتي شورا رئیس وو، چي په وړاندي یی د جرمي پیښو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبریږي او له سیمي څخه تښتي .

بالاخره د خلګو په مرسته هغه نیول کیږي او توقیف خونه کي اچول کیږي.

دجلال اباد ښاریان کله چي خبریږي چي اوس عدالت تامنیږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدین او محمد اقرار په نومونو او یو شمیر نورو د جلال اباد ښاریان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نیوني، وهل او ډبول تهدید او د جایدادونو د غصب په اړوند امنیتي ارګانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه یوه پیښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نیټه د حاجي جمال قدیر د حاجي قدیر زوي او د ولایتي شورا رئیس دي، د حاجي غلام فاروق د یخ جوړولو په فابرکه وسله وال برید کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو برید له امله یي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرمیو لګیدولو له امله زیانمن شوي. او دمحافظینو لس میله وسله ،دوه تنه محافظین او څلویښت ملیونه افغانی یی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بیګ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سیمي د پولیسو ارګانونه دهغوي د ویري له امله یي له نیوني څخه عاجز او ناتوانه او د سیمي د قانون د تنفیذ ارګان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره یی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتلیفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تلیفوني دستګاه څخه ګټه اخیستل عبارت درلود، چي دا کار یي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافیایي جرم په سرکي ابرار وکیل مقرر ؤ.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حیدر دشرین اغا زوي ، نجیب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سلیم د زلمي زوي، رحیم الله د حبیب الرحمن زوي او حسن خان د میر زا شرین زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرمیو سره د حاجی جمال قدیر دجنایاتو ملګري دي، چي د حاجي فاروق فابریکه یي ورانه کړیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي ددېرشو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويې ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاتک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت ګل ، زراب کل،حاجي اسلم ، منګل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور يووړو، لومړی يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشی او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپي ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شی لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکی له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زوروالی او ورور يي دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند څخه خوشي او تر اوسه يي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.
دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخدای (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.
دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړی يي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړی دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی ځارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او يادداشتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنوموړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيټي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چی داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راټول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت یوه بیلګه

په پښتو کې یوه لنډۍ ده چې وایي: ستا د ښایست ګلونه ډیر دي ـ ځولۍ مې تنګه ده به کوم کوم ټولومه .

له هغې راهیسې چې بهرنی ځواکونه هیواد ته رانتوتي جرمي قضیې ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکې، د مخدرو توکود قاچاق قضیې او پیښې دومره زیاتې دي چې نه شي کولای ټولې راټولې او د هیوادوالو غوږو نو ته یې ورسوو.

نو زموږ پریکړه داده تر کومه ځایه چې زموږ لاس رسیږي تر هغه ځایه به خپل مسولیت ادأ کړو او سیل بین بیله هغه دېنځو وزیرانو عقل لري.

کله چې د ملي اردو درې تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کې ووژل شول، نو رسنیو خپله دنده وګڼله چې نوموړی پیښه وڅیړي او حقیقت خپلو هیوادوالو ته په ډاکه کړي.

د وژنې اصلي عاملین چې د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امیر ګل او امنیه قومندان کمین خان دي، چې تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پیښه محکمو او د قانون دتنفیذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچې قاتلین د محکمې میز ته راکش کړي یوازې دکندز نظامي محکمې دومره کړي دي چې په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کې یوولس تنه چې په نوموړي وژنه کې تورن بلل شوي و او تر توقیف لاندې وو، هغوی برې الزمه او قومندان امیرګل او کمین الله یې د عدلي تعقیب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضیې تاریخي بهیر ته په کتو سره چې زور واکې او صلاحیت لرونکې چارواکې د پیښې تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چې قاتلین به محاکمه کړل شي.

وایي چې هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمیاتو کې څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چې پدې هکله دبغلان دامنیه قومندان اسدالله شیرزاد، دکورنیو چارو دوزیر ښاغلي پټنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چې دمارشال فهیم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپیښې عدلي تعقیب په ټپه ودرید. د مارشال صاحب تر سیوري لاندې دده جهادی ملګرو په هر ډول جنایت لاس پوري کاوه.

البته پدې کې شک نشته چې د راتلونکې عدم تضمین او د آینده نه تشویش یو عمده لأمل دي، چې د دولت لخوا اقلاً یو جزوي تدبیر په نظر کې ندې نیول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلی یوه نوی بیلګه

قضیه داسي پیلیږي، چي د سراج شرکت رئیس سرور د سید خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکیټ په تضمین سره ، چي په محمد جان خان واټ کي موقیت لري یو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دریم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د ځلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چي نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکیږي نو پښتني بانک تصمیم نیسي چي نوموړی جایداد وپلوري.

کله چي د شرکت نور غړي هر یو صدیق احمد د عبدالکریم زوي ، حبیب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدین زوی خبریږي، خپله عرض پانه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئیس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جایداد کي لري، پرته له دي چي د پور اخیستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډیرو منډوترړو د تجارتي ابتدایي محکمي ریاست له خوا په ۱۶۷ قضایي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د میاشتي د لومړي نیټي کي صادر شوي ، پریکړه کوي ، چي نوموړی جایداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فیصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چیري له پور څخه د پنځوس سلني جایداد پیسي زیاتیږي هغه دي په یوه امانت حساب د سراج الدین په نامه واچول شي

.

داډول درغلي ښایي چي زیاتي وي خو موږ یوازي د یوه ریوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورینو دناوړو ګټو په موخه اجرا کیږي. مامورین دخپلو څوسوو اویا څو زور بډو په خطر یو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پیښه دومره مغلق او پیچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصیږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو یوه بیلګه

تر څو چي د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکیو ناست وي،هیڅکله به هم په هیواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هیواد کي سم سمکي را شي . مورږ ددي ادعا د ثبوت له پاره یوه بیلګه وړاندي کوو.

یو لیک چي د افغانستان داسلامي جمهوریت د ولسمشر په نامه لیکل شوي؛ مورږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هیوادوال قضاوت وکړي چي آیا زموږ د هیواد په برخلیک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کمیسون کي دزور واکي نمونه:

نیټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونیکي پیرزویني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کمیسیون رئیس په لاربنوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورینو او داداري توهین :

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري دیوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کمیسیون په چارو کي ، ټول مسایل دشفافیت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نیولي ده ، چي په کمیسیون کي یي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کمیسیون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړینه موضوع ده، چي دبیلابیلو کمیټو او شفافیت له لاري مو په هیواد مین، تکړه او بی پري استعداد ونو د وړتیا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله دیو شمیر کسانو هاغه نامشروع هیلي او ارمانو یي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله یي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بیره دمامورینو حیثیت او دولتي حاکمیت یي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نیټه ، دکمیسیون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئیس احمد منصور فرید خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته یي ویلي وچي سکتورټي په ګارډانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي لیږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئیس ورته ویلي وچي جناب معنوي صیب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئیس په لاربنوونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بریالي شوي کسان ټول د وړتیا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته یي ویلي دي، چي زه دلته دکیسیون دمشر په توګه ناست یم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئیس باندي دریموټ ګوزار کړي او ویشتلي یي دي، کله چي رئیس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خیرخوا پري رارسیدلي او له ستوني یي نیولي دي اوپه سوکانو او لغتویي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي بادیګارډانو هم په رئیس ګوزارونه کړي او په ټیل وهلویي ، دټولو مامورینو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرون ويستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو باديګارډانو لومړي د کمسيون دبشري منابعو رئيس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد يي دالماري او ميز څخه په زور راخيستي دي او ځيني يي شکولي دي او بيا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول يي يو خواته و درول او بنکنځلي او بدي ردي يي ورته ويلي او ټول اسناد يي راټول کړي دي او له ځان سره يي وړي دي .

وروسته دمعنوي د باديګاردانو دکميسيون دامنيتي بخش مسول مصطفي يي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نيولي او په ټيلو ټيلو يي دکميسيون دبيروني دروازي څخه ويستلي او سپکي سپوري يي ورته کړي دي.

د معنوي باديګارډانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سرک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته يي مرمي ورتيري کړي وي چي په دي کار سره دکميسيون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکميسيون ارامه فضا د معنوي د باد يګارډانوله خوا په يوه نظامي پوسته او دجنګ په ميدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غير معقول عکس العملونه يوازي دهغه دشخصي ګټو څخه سرچينه اخلي او کله هم چي غير معقولي غوښتني يي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونيت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنګ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئيس ! دټاکنو کميسيون ځوان او با استعداد ټيم، شپه او ورځ زيار ويستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړين چمتوالي ونيسي او دمعنوي دا ډول غير معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي يوه ستره ننګونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جريان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کتې مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضياولحق امرخيل

دټاکنو د دارالانشا رئيس

داسي بدماشي او په زور او غير قانوني خپلي غوښتني نه يوازي د فضل احمد معنوي نه ليدل کيږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه ليدل کيږي. داولمپيک مشر ځارنوال اکرام امرين او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د ځارنوال اکرام الدين د بدی رويي او د ناوړو ګټو سروصدر هر خواته پورته شو، مګر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً يوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خيانت

عبدالسميع د محمد يعقوب زوي چي په درغلي سره يي ځان د وليد عبادت شرکت رئيس معرفي کوي او د ۸۴ ـــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمي نيټي شرعي قبالي، چي په درغلی سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ـــ ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په ځلورمه ناحيه کي يي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلي جواز چي د ايسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امريکايي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نيول کيږي، يو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکيتونه چي د افغان نساجي و هغه يي هم ددرغلي په پايله خپل ملکيت ګڼي، چي موږ يي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پايله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتيږي او داستيناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضايي قرار له مخي ګرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغليو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک مليونونه ډالره چي په سر کي يي حيات الله دياني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دايسا جواز او دکور ملکيت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي يوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو يعني په ادارو بايد تيرشي ، مګر داړوندو مامورينو په مرسته په ډير سهولت طي مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که يوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تير وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورينو په مرسته ترسره کيږي. دبانکونو مامورين حقيقي کار بيله پيسو نه اجراکوي، په جعلي او تزوير اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم يو بلي پيښي نه هم يادونه وکړم، چي هغه د کورنيو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي يي د ۱۱ ميلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پيسی وايستلي . د پنجشيري چاراواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره يي مرسته کول.عدلي تعقيب په ټپه و دريد. که به کار په خواهش نه کيدی، پنچشيري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخيستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپيشل فورس

ځرنګه چي ټولو هيوادوالو د رسنيو له لاري رپوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د مياشتي اتمه نيټه د کندهار په ولايت کي دسپيشل فورس ځواکونو په خپل يو څلويښت کسيزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پايله کي داسدالله په نامه چي د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په يوه جرمي پيښه کي تر تعقيب او تحقيق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استيناف څارنوالي بريد و کړي.

نوموړی بريد چي د سپيشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پيل شوي وو چي موږ يي د ليکني د زياتوالي له امله له تفصيل څخه تيريږو ، خو يوازي دومره وايو چي دغه بريد د سپيشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړني يوه بيلګه چي د امريکايي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخيستو سره زموږ په هيواد کي ترسره کيږي او په پايله کي يي بي ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپينږيرو د مړيني لامل کيږي.

په دي قضيه کي د سپيشل فورس ځواکونو له خوا بريد ددي لامل شو چي په پايله کي دکندهار امنيه قوماندان جنرال مطيع الله ، جنايي مدير څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهيدان او هر يو جاويد، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسين او مولاداد ټپيان کيږي.

دا دبي پروايي يوه نمونه ده چي دليونتوب سرحد ته رسيږي.

دا تنکي ځوانان ديو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهيد سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي يو ايميل ، چي د افغانستان د خلکو او د کورنيو چارو وزارت په ادرس استول شويدي په کي ويل شويدي، چي د شهيد سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هيواد په پاسپورت له خپلي کورنۍ سره، ديو شمير مفسدواو وطن خرڅوونکو په مټ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنۍ يي په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ويلي دي چي هغه يي وژلي دي.

امام الدين چي د لوګر ولايت اوسيدونکي دي د ثور د اوومي خونړۍ کودتا د وژنو بنسټګر بلل کيږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسيد، د نوموړی نيونه او محاکمه کول دافغانستان دخلکو له لويو غوښتنو ده.

ويل کيږي چي امام الدين په يوه ماشيندار نه يوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنۍ واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعيم، زينب داؤد، دده ميرمن شينکي زرلښته، عمر،خالد، فيروزدحارث زوي،عايشه ، بلقيس خيايشنه، دسردار زوم نظام، وايګل، هيله، غزال، صفورا او زرمينه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مګر امام الدين ژوندی او ارام ګرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم ميوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مګر ددوي مخ به تر قيامته تور وي او کورنۍ به يي تر قيامته دا ننګه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کيڼ او ښی جنايات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرګي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنګي مجرمين او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقيب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شيح نکړ.

په غازي ستدويم کي رباني، استاد سياف، نورالحق علومي، سيد محمد ګلاب زوی د استاد محقق څنګ ته غاړه په غاړه ليدل کيدل. داسي فيصلي د ولس حق دی، نه د څو متهيمينو، چي لاسونه يي په يو ډول او بل ډول د ولس په وينو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرګي لخوا، خو رئيس جمهور کرزي توشيح نکړ.

داسي څرګنديږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بيهوده وي. ګلاب زوی ته يو چا وويل، کله چي ته رباني او سياف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وويل، زه او يا موږ نه يو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعيم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارګ نه پورته کيدل، پدي مراسمو کي ګلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرګي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه يم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورګرځيدل ؟.

دوی دواړه د غوايي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاګل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وينو سره دي، د چا ده، تر خيږي او دچا ده، تر څنګلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بریتورو او زیرورو ائتلاف دي ، چی د هیواد په خرابیو کی دواړه ډلي یو تر بل پښیمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنایت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنیف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتیاریا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قومانداناو د تجربي کله کله بحث کیږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمایه ګیري روسي قوت بیا هم ونشوای کولای، چی د نجیب رژیم وساتي او د هیواد خپلواکی یي تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بیا رویکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا باید وویل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجیب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هیوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوایي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سیاسنګ پخپل کتاب اواڅکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړیدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزیر په یو خصوصي بحث کی د غوایي د اوومی ورځي خپل د سترګو لیدنه د علومی په هکله داسي ویل: چي زه د سګرت څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابیني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چیانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وویل، چي لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بې پوښتنې او بې حسابه لګښتونه

ویسا ورځپاڼې د ۱۳۹۲ کال دلړم د میاشتې په اوه ویشتمه نیټه د اې اس اې د مسلم لیک په طرف داري د پیپلیز حزب پر خلاف لیکلي چې د پاکستان ستري محکمې د میرزا اسلم بیګ چې د پاکستان داردو پخواني لوي درستیز اسد درانی ، چې د هغه وخت د اې اس اې رئیس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کې ویل شویدي ،چی په هر هیواد کې ،چې د اوپراتیفی تر نامه لاندې پیسې لګیږي، هغه چک او کنټرولیږي .

البته د موضوع د محرمیت له مخې د یوه پلاوی له خوا.

لکه چې دامریکا د جمهور رئیس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټرولیږي، خو زموږ په هیواد کې هغه زیات لګښتونه ، چې داوپراتیفي تر نامه لاندې دکورنیو چاروو وزارت او دملی دفاع او ملي امنیت له خوا کیږي ، حساب او کتاب یې معلوم نه دي. اودقبایلو وزارت هم داسې بودجه لري.

جناب اتمردکورنیو چارو وزیر پنځه زره ډالر ددیکوریشن او اووه زره ډالر د جندر په نامه دوو تنو ښکلو میرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونیم سوه ملیونو زیاتې پیسې دځانګړو لګښتونو له پاره تخصیص ورکول کیږي چې پایله یې نه احساسیږي.

ملي شورا ته ښایي چې په دغه برخه کې تدبیرونه ونیسي.

داسې لیدل کیږي چې د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کې پوښتنې کیږي ، خو زموږ په هیواد کې نه دولت داسې اعتراضونه اوري او چاره یې نه کوي. دي ته وایې شهرنا پرسان.

په ډیرو هیوادونو کې خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کیږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي پّه څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بې نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور ــ دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بڼه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژي او دسيمي امنيتي مسوولين

بهرني خاصي خپروني د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتي په يولسمه نيټه په يوه رپوټ کي د کليو دبياجوړونو او پرمختيا وزير له خولي، چي امنيتي ځواکونو د باج اخيستلو له وجي ددغه وزارت پرمختيايي پروژي له ستونزو سره مخامخ کړيدي.

دکليو د پراختيا وزيربشاغلي برمک وويل : په ځينو ولايتو نو کي د امنيتي مسولينو مداخلي چي دبيا رغوني کارونه په ټپه ودريږي . دمخاليفينو له خوا يوازي تښتوني او ګواښل ددي لامل نه دي ، چي پروژي له ستونزو سره مخامخ شي بلکي امنيتي مسولينو، چي دنده يي دپروژو امنيت دي د پروژو د مخنيوي په لار کي لويي ستونزي دي ، چي دغه کار دپروژي په کيفيت باندي ناوړه اغيزه کوي او ځيني شرکتونه اړايستل کيږي چي له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنيو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وايي که چيري موږ ته کره اسناد په دغه برخه کي په لاس راشي له متخلفينو سره جدي برخورد کوو.

دسيمه ايزو خلګو له خوا دکليو بيارغوني او پرمختيا يي چارو دوزير څرګندوني تاييدوي او وايي څنګه کيداي شي چي د پروژو قراردادیان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنيتي مسولينو سره دويري او ډار سره ددوسيي د پرمخ بيولو له پاره دفتر په دفتر وګرزي ،تر څو چي دکورنيو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده.

په ليرو سيمو کي دمخابراتي شرکتو نه بيا دخپلو پايو دساتني د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژي هم زورګويانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکيلان صاحبان او قومندانان غړيتوب . په دي ډول اجراتو لړلي دي.

دا بايد ووايو او بايد ومنو چي زموږ په هيواد کی لمر په دوو ګوتو پټيږي.

استاد عبدالرسول سياف وايی: چي نه يي څوک وژلي او نه يي د چا امر صادر کړيدي. آيا د دشت برچي جنګ څنګه پيل شو او څومره هزاره ځوانان شهيدان شول ؟ د کابل د داخلی جنګونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نيسي، وايي چی زما زوی او يا ورور ما ندي مقرر کړيدي. ايا نياز محمد اميري د لوګر والي، حمادالدين د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شويدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډیو د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي په یوولسمه نیټه په خپلې ماښامي خپروني کي یو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني یوي نړیوالي مو سیسي په جمهور رئیس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنایتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کیږي.

دبشري حقونو دڅیړني سازمان د لاهي له نړیوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلې هڅي په افغانستان کي دجرایمو ددوسیو په څیړنه کي تیزوالي راولي.

جمهور رئیس حامد کرزي ددي له پاره دیو شمیر چاروا‌کو، چي په جنګي جرمونو تورن دي ځګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شریک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کیږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان یوه مسول محترم هیدر بار، جمهوررئیس حامد کرزي یي تورن کړ، چي د جنګي مجرمینو دتعقیب مخه نیسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونیوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کمیسیون له خوا برابر شویدي . هغه ددي له پاره چي زیاتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری ریاست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د یو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئیس حامد کرزي باندي واردیږي.

داسي اټکل کیږي چي دلاهي د نړیوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعیت څیړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شویدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هیواد کي سوله راتلاي نه شي.

مګر لومړی امنیت راځی او بیا عدالت.

امنیت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منخه لیري شي. بدماشان هغه وخت له منخه وړل کیدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نیمروز وکیله (ملالي جویا) هغه " طویله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفیران

د تلکسي شایعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د میاشتي په دریمه خپورشویدي زموږلاس ته راغلي او داسي په کي لیکل شویدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضیا راتلل، چي دځلورمي سیاسي مدیرؤ او د نوي سفیر له پاره ددغي نماینده ګي ، یو کور د میاشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کیږي د سفارت له پاره په کرایي تر نیولو وروسته بیرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنیو چارو وزارت دیوي سیاسي شعبي رئیس د کابل د کنفرانس د جوړیدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تیریږي او په هند کي د نوي سفیر له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څیر کور وموند خو تاسف دادي چي دسفیر استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جریبو زیات شین بڼ او دلویو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لویه میلمه پالني خونه او ټول امکانات او بیا هم زموږسفیر تکلیف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هیواد سفیران تر کومه ځایه لاس رسیدي اوڅومره ناوړي ګټي یي پورته کړي؟ ناصر ضیأ په برلین کي ۱۳۰ زره یورو ، ماما رحیم شیرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکلیل حکیمي او هارون امین د توکیو سفیران د تعمیر په رانیولو او ترمیم په میلونو دالره جیب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امین د امین ارسلا زوم او حکیمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کې مي ولوستل، چې د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه ځلویښتم ګڼه فرمان کې په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي یې هم مبارزه شروع شوه او دغې موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کې دولسي جرګې د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کې پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نومړي ګڼه کې د مشرانو جرګې د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کې د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چې دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کې هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چې د ولسي جرګه د ځانګړي کمیسیون له خوا ، چې د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه ځانګړي توګه د نومړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چې لست افشاء کړي.

په یو مجلس کې د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چې په جلال اباد کې دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چې هندو غصب کړیدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چې مسلمان نیولي دی.

ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وویل: چې دابه ارومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چې دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چې نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کې دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چې د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبیر اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هیواد کي ترياک او هيروين توليديږي نو داځه کيږي؟ او څنګه بهر ته قاچاق کيږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او ګودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندي دي.

ځيني بيا پردي اند دي چي په زياته اندازه ترياک او هيروئين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طياروکي وړل کيږي او ځيني وايي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پردغه انګيرني چي ګواکي مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جو ړجاړي اوبدوله امله بهرته ليږ دول کيږي ، د تاييد مهر لګوي چي وايي: د کشفي او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کي په ډاګه شوه چي د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداګرۍ کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي وواو له دغه موضوع چي کشفي ارګانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوايي ډګر کي نيول کيږي او د تلاشي په پايله کي له ده څخه 28000 افغانی دوه قطي بانکي کارتونه او يوه ژيړ رنګه کاغذ چي دري موبايلي شميره په کي ليکل شوي ،آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ـــــ ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مګر بيا هم نه نيول کيږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لاري 81 اړيکي چي او ريدل کيږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نيسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په يوه رپوټ کي راغلي دي : د هغو څلويښتو عملياتو په ترڅ کي چي آيساف د ځواکونو او کشفي ارګانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترياک او هيروئين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده چي د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکي لري.

دجنرال کبير په خلاصون کي... ډيري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چي په ديارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه يي تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله ګرم بلل شويدي. دده تکتيک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شريک ؤ، او خپل حق به يي اخيست.

او که به کوم نابلده په ګير ورغلي، دپيسو په مقابل کي به يي خوشي کړ او ترياک به يي ترى راګرځول اوهغه ترياک به يي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شؤ.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کی لاس درلود، مثلاً دل اغا ، د نميروز قوماندان امير سيلاب ، عبدالرازق د ګرشګ قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مګر بند يي پوره نکړ او بيرته په وظيفه وګمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غيرمسلکي ديپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم مياشتي په خپله يوويشمته ګنه کي وليکل، چي ولسي جرګي په حکومت نيوک وکړه ، چي د امنيتي تړون کميسيون په سرکي يي داسي يو څوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي ديو شمير استازو په وينا ، د امريکا په متحده ايالاتوکي د امريکا سفير اکليل احمد حکيمي انجنيري دي او نو موړي په هيواد کي له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرګي په يوه غونډه کي وويل: چي د نوموړي کميسيون په راس کي داکليل احمد حکيمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کړه که چيري اړتيا وليدل شي چي د افغانستان او امريکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، بايد د کميسيون په سر کي داسي څوک وي ،چي په امينتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنيتي کميسيون مسووليت لري چي په نوموړي کميسيون کي يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنيتي چاروکي تخصص ولري او د هيواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي يوشمير غړي وايي، چي اکليل حکيمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شويده.

نوموړي انجنير دي ، چي دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سيخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر دديپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګليسي يي زده نده او امريکايي تابيعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنيو اړيکو په کمسيون کي د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د ماليی وزارت په تائيد باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي يو څوک چي په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کيدلاي شي چي ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبيات په انګليسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکيمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کي د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دي چې يو دلوړي مرى او بل يې ډوډۍ د لاسه باسي.

چي له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کي وليږدول شوه . او وروستنۍ محموله، چي د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چي هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دلير دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځاځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړی ، خو شهاب الدين هغه نه منی او بيرته خپل کورته ستنيږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وايي چي موږ ته خپل قوماندان ويلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي اوهغه اوړه چي د وراستو نوم ورکړه شويدي، د مزار شريف په ښارکي پلورل کيږي او دملي امنيت د رياست له خوانيول کيږي، چي بيا وروسته دکرني رياست ته وړل کيږي.

او د مظنونينوله دپلي څخه يوازي دوه تنه خزانه داران نيسي او وروسته له تحقيق څخه يې محکمي ته سپاري .

محکمه هر يو په دولسو دولسوزرو افغانيو جزا محکوموي او نور مظنونين تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چي داته سوو ټنو اوړو د خرا بيدو او فاسيدو ګرم بلل کيږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووايي.

خو کار پوهان دفساد زياتيدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه يوازي سزا و نه ويني بلکي تقدير به هم شي. د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ويشل شول، پداسي حال کي چي په هيواد کي ضرورت ډير دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بيا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره يوووړل شول. وايي دبندر رئيس جناب ځانځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ويې نيسي ؟

نړئ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تيره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضيه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئيس محترم کاکړ دي، چي دحيرتان نه د ډيرو ليکو دهدايت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنیو جګړه

ددولت په اړانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنیو مرموزه جګړه.

استخبارات د یوه نظام کورنیو او بهرنیو چارو د پرمخ بیولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څیر ډیر زیات ارزښت لري. تجربو ښوولی ده چي د یوه نظام بریالیتوب او په تیره بیا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهیواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه یی یواځني دنده جوړوي.

خو دریغه چي زموږ استخبارات په تیرو بیلابیلو دوروکي ، د یوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتیا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تریوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پیښي وروسته زموږ د خلکو د امیدونو غوټی وغوړیدي او دداسي یو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو یي کیښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنیت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زیا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو بریالیتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د یو شمیر کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د یو شمیر سیاسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولویدي.

لکه چي لیدل کیږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروریستا نو د دسیسو شنډول دي، برعکس خپل یو زیات وخت په تجارت او شخصي توطیوکي په کار وړل کیږي ، چي د بیلګي په توګه یي رسنیو یوه قضیه را سپړ لي ده، رپوټ کي راغلي دي:

زموږ هیواد وال پوهیږي چي له څو کلونو راهیسي د سوپریم کمپنی د بهرنیو ځواکونو د تیلو او غذایي توکو د لیږ دولو تړون ، چي ملیاردونو ډالر وته رسیږي، پر غاړه لري، دغه کمپنی سر بیره پردي چي زیاتي تخلفاتي قضیي لري په دویم لاس تړونونه د سیمه ییزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دویم لاس تړونونو له برکته یو شمیر دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په یوه نه ایلیدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هیواد د نظم او امنیت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپریږي ، امریکا دیته پام اړوي چي دسوپریم شرکت د یوه سندله مخي د یو ملیارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کیږي ، چي بیرته یي د امریکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امریکا حکومت د سوپریم کمپنی په درغلیو پوهیږي ، خپل تړون ورسره پریکوي او د امریکا له یوي بلي کمپنی چي (آنهم) نومیږي تړون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنیوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په رپوټ کي راغلي دي، چي دبهرنیو چارو پخواني مرستیال جاوید لودین، او پخواني سفیر په واشنګتن کي ښاغلي طیب جواد او دکانادا سفیر برنا کریمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنی سره یو ځاي کیږي او اوس ددغي کمپنی د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاوید گمان کیږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددي لامل شویدي، چې په پښتو سایت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنیانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددي لامل کیږي ، چي دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنۍ ددویوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي یو شمیر چارواکي په حکومت کي درشوت او پیریدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنۍ سره د تړون مخه ونیسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادي چي د سوپریم شرکت د تیلو لیږدونه پرغاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیږي او خپل زیات وخت په دوبي کي تیروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کي لري . چي یوه تجارتي نامریي اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملي امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستني سره ، د کورنیو چارو د موافقي تر نامه لاندي یو لیک ملي امنیت له ارګان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنۍ په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چي پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړیکو له مخي چي له سیاسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسي ښيي ، چي ګویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اتمر هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنیت د حوزي د مرستیال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان یي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو یي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقیام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي داماان الله خان لور په یوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجرااتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویرول ، چي حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووایو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي یي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره یي ودانی د او بو حوض او دسیورو چترونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړیدي. بهرنیان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پریږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګیادي.؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچينو په يوه رپوټ کي ليکل شويدي: چي دابي حيثيته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هيواد وال او په ځانګري ډول هغه هيواد وال ، چي له ديپلوماسيو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت ، د بهرني سياست رهبري او له ديپلوماتيکو اصولو سره سم ددغه سياست د عملي کولو له پاره ښايي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښيار، وطنپال او د سياسی چارو پوهه ولري.

خود خواشينی ځای دی چي زموږ بهرنيو چارو وزارت کرار کرار په يوه بيکاره وزارت ، چي زياتره کارکوونکي يي غير مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سياسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړيو خپلوان او ياد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنيو چارو وزارت د لارښووني د پلاوي سره خپلوي او يا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شويدي ، ددغو افرادو يواځنی هدف د زياتو تنخواګانو او لوړو امتيازونو تر لاسه کول دي.

چي د هيواد و په سفارتونوکي مقرر يږي.

دغه اشخاص چي د هيواد په ګټه کوم کار پرمخ بيولاي نه شي او آن داچي دوی د زياتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهيږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هيڅ ډول يي ونه کړاي شول او يا يي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي يوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر يو ولسو بجو پوري نيشه وي او زيات عمر يي د باباي ملت او دو ها بيانو په درملنه کي تير کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حيدر اداري معين ، چي د پولند هيواد تابعيت لري تاجر پيشه او يوه ورځ يي هم په افغانستان کي ماموريت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاويد لودين چي کانادايي پاسپورت لري، اوس سياسي معين او مخکي د هيواد، د لوموړي شخص تيلفونچي و اوله کورنيوستونز ووروسته په دوو کاري دوروکي د سفير په حيث هيڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنيران ديپلوماتان شويدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بيچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جينګه خوله نيولي او تسليم دي.

اما مطلق اکثريت ديپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرريږي يوازي د يوه فاسد دولت نماينده ګي کولاي شي ، نو دغسي ديپلوماتانو څخه څه هيله کيداي شي چي خپله د زياتو معاشونو درلودونکی وي او خلک يی په نس وږي.

زه ددي نظر مخالف يم چي ديپلوماتان دي زيات معاش وانخلي، که وايي نخلي ممکنه ده چي د ميزبان هيواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپيسوپه بدل کي خپل هيواد پلوري، بايد دديپلومات په حيث مقررنشي، دويم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چې يو هيواد اردو او پوليس ونه لري او آن داچي کار کوونکوته يې د بهرنيو مرستو له لاري تنخوا ورکول کيږي، کوم بهرنی سياست مطرح کيداي شي؟ او دغسي سياست ته څوک ارزښت قايليږي.

او په لنډه توګه په بهرنيو چاروو‌زارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنيو چارو وزارت کي ترپنځه ديرش سلني زيات کار کونکي يي غير مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنيران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزياترو ديپلومونه يي جعلي ، چي له پيښور، روسي، ايراني او دهيواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنيو اشخاصو تابعيت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانينو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهيږي. اصلاً بايد يوازي حقوق، اقتصاد، ژورناليزم تحصيل کرده مقرر شي او په عين زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه يوه ارومره زده وي.
- دديپلوماتانو د تنخواګانو څخه د ماليي نه وضع کيدل.
- دديپلوماتانو د بيمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپيسو اختلاس او له دارايي څخه ناوړه ګټه اخيسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنيو چارو وزارت کي دبي قانونيو يادونه وکړه، يقين لرم چي د لاربښووني پلاوی يي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملين دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کميسيونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هيله کوم چي يو ځل ددغه وزارت څخه ليدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملين يی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معيارونه لکه : يو يا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا يوازی اقتصاد، حقوق، او ژورناليزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معيار نشته. اکثره کسان د مسلکي معيارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شويدي.

دداکتر عبدالله وخت يو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفايتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي يی هيڅ ګام پورته نکړ. انجنير او ميخانيک ډير دي چي مقرر شويدی.

زه پوهيږم چي داسي ليکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړانديزونه ډير دي، مګر تاريخ بايد ازاد قضاوت وکړي. زه چي سيل بين او نوم مي هم سيل بين دي، چي په ويلو او ليکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وايي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکټر زلمي ډيره وهلي وه، يو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفيق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجراااتو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هيڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زيات لګښتونه په حکومت رنګ کړي.

خدمتګار ورځپاني پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زياتو لګښتونو ته کتنه کړي او ليکلي يي دي، چي پرون دولسي جرګي يو شمير غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستيالان هر کال يو مليون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرايي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنيتي کميسيون مشري شکريي بارکزی، تيره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وويل : (دمارشال فهيم او کريم خليلي ديوه کور او يوه ميلمستون مياشتنی کرايه اوولس زره ډالرو ته رسيږي).

داپه داسي حال کي ده چي ويل کيږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

ميرمن بارکزی همدا راز وويل چي ددي تر څنګ دښاغلی کرزی مرستيالان دميلمستونونو، دجرګه ګيو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډيري پيسي اخلي . ايا ميلمستون بايد حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتيازونو تر منځ دومره توپير ته په کتلو سره وايي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتيازاتو توپير پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطيع الله خروټي له خدمتګار سره په خبرو کي وويل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به رنګ شي.

نوموړي زياته کړه : امتيازاتو ګډوډي دي ته زمينه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکيل شي.

دولسي جرګي غړي وايي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري رياست دمرستيالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي يي په اړه دمالي وزارت چارواکي و پوښتي.

 دکابل ولايت استازي شيرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وويل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصويبيږي، خو ياده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي يوازي اړوند چارواکي پري پوهيدلاي شي.

نوموړي زياتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتيږي.

اغلي بارکزي په عين حال کي وويل: چي دالا هم دهغو ټولو پيسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي يي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زياتي پيسي په يو او بل نوم اخلي.

دي وويل : ښاغلو خليلي او فهيم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډيري پيسي باسي: (خو ايا د دولت پيسي ددي له پاره دي چي چارواکي يي په دي ډول مصرف کړي؟ ايا هغه خيمي نه وينو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنيتي کميسيون مشري دا هم وويل: چي په تيرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لپاره پيسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بيت المال څخه دقانون خلاف پيسي اخلي.

دکابل ښاريان وايي چي ځينو چارواکو نه يوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخيستي بلکي ځينو يي حتي کوڅي په بيه رانيولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چي هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.
افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوړدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينګي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي څلويښت زره دالره، دانګريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مګر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيګران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارګ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.
کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله ګل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزیر

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولايت دکرخ ولسوالي د لرگو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تبنتوني او با ندنتيزم په تور، د هرات د امنيتي ارگانونو له خوا نيول کيږي او له هغه سره يو ځاي ۹ميله وسله بيلابيل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهيزات نيول کيږي نو د هرات ولايت د ښاري کورني او بهرني امنيت پرضد محکمي د ۱۵۸-۱۳۹۲/۹/۱۲ حکم له مخي هر يو په شل شل کاله بند محکوميږي.

کله چي قضيه محکمي ته راجع کيږي، ملا محمد د تحقيق په بهير کي څرگند وي چي ښاغلي احمد وحيد طاهري، چي مشاور وزير دي او پخوا دولسي جرگي وکيل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونيسي اوله خپلي سيمي څخه د مخالفينو د مخينوي له پاره ورڅخه گټه واخلي ، خو څرنگه چي احمد وحيد طاهري د غربي زون کي د جمهوري رياست د مقام مشاور وزير دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسيد.

دخلگو دتهديد ،غضب، او زورگويي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي گام دي، احمد وحيد طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مگر څه ناوخته دي.

دهيواد لويه ستونزه په هيواد کي دغير مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او داياک هم هغه پروگرامونه چي سم تطبيق نشوه، آن په پايتخت کي ددي غير مسؤولو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکيل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحيد طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخيستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محيط سره نور بايد ځان برابر او اعيار کړي، ولي چي هر بدماشه چارواکي لري او چارواکی بدماشان دا يو ډول ناقدسه ائيتلاف دی، چي يو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

يو تن چي جهانګير جوان نوميږي او د بغلان ولايت د ولايتي شورا غړي او وسله وال ساتونكي لري ،غواړي چي په رښتيا هم جهانګيري ته ملاوتړي او د ځمكي پرغصب سر بيره دا شخاصو په تهديد لاس پوري كوي.

قضيه داسي پيلږي چي جهانګير نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګته پورته كوي، يوه توټه ځمكه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بيله شوي وه هغه غصب او سربير پر هغي، د يوي نو مري ځمكي پرسر، چي د ولايت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته وركړل شويده په خپل سر د قاضي عثماني كورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا كار يو ځل نه او څو واره يی كوي، له خپل زور څخه په ګټي اخيستني سره د نوموړي دكور د يوال ورانوي ، كله چي د كورنيو چارو وزارت پلاوي له مركز څخه استول كيږي، شاهدان شهادت وركوي چي نوموړي نه يوازي د ښوونځي ځمكه غصب كړي ، بلكه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملكيت بولي او سره بيره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر يخوال هڅوي.

لنډه داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړانديز كوي .

داچي بياوروسته څه وشول ، موږ ترينه خبر نه شوځكه مودغه موضوع وليكل، چي د اوسنی زماني د تاريخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دباديګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړكړي اودهغو د ژوند تضمين وكړي.

څوک به تپوس وكړي چي دا مصرف دكومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطريقي او اختطافونه اجراكړي، زه بيچاره ديو سيل بين په حيث دهلكانو دمور په يوه ګوله مړی ته حيران پاته يم. تر هرچا او هره طبقه نه وكيل كه دولسي جرګي وي او كه د ولايتي شورا، دبدماشي نه كار اخلي. ولي چي دمصؤنيت په څنګ كي معافيت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کي یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندي خبریږي او ځیني صحني ښیي چي د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله یي چي د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دي پوه شوم چي ربښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کي لیکي : چي زما ورور چي پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شویدي او په توقیف خونه کي بندي دي .

ددي له پاره چي د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چي اړوند ارګان دهغه د توقیف کیدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چي د پیر محمد زوي دي د امنیه قومنداني د استخباراتو څانګي ته شکایت کوي چي د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کي موقعیت لري ، کله مي چي غوښتل یو څه توکي د کابل منډوي سیمي ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کي یوتن چي پلنګي دریشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنیت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چي نوموړي موضوع د ۱۱۹ تیلفون له لاري د پولیسو استخاباراتوته رسیږي او د امنیتي قومانداني پلاوي او نوموړي سړي ، چي ځان محمد شفیق معرفي کوي باالفعل نیسي، په دغه سیمه کي عبدالمالک ترافیک هم وایي : چي نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چي دملي امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسیمی د ګذروکیل دي اظهارات ورکوي.

کله چي دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تیښته کوي خو دپولیسو دهوایي ټکان له امله دریږي اوتوقیف خوني ته وړل کیږي، چي بیا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووایي چي ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چي دکابل ښار په زړه کي یوتن په غیر قانوني توګه له موټرو څخه پیسي اخلي او څوک ورباندي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلګو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرایم سنګین اوملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چي همکاري نه کوي. وایي چي (شتره دیدي ویانه ؟؟) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو ځرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کي اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چي د ازري ولسوالي چي د لوګر ولایت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چي په نوموړي سرک جغل نه بلکي خاوري اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چي CADG موسسي ته ورکړشوي وو او یوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکي کار کاوه او هر یوه ته یي دورځي اووه دالره ورکول ،چي د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چي کاریي نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د څلورو تنو ترمنځ، چي عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښي او حاجي کوچي د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چي هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چي بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چي کشفي ارګانونه یي تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتي ده.

دیته وایي غله چي په لاس کي یي څراغ دي، ددي قضیي دحمایي شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ ؤ، چي دهغي جملي څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اي سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکي یا غله، پیسي په جیب کي لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چي ولي دي داسي وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چي خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادي څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کي چي په ورځپاڼو کی خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چي د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چي متاسفانه په سرکي د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چي یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویی ویل، چي اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي يوه بيلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري

د 1392 کال دوري مياشتي په نهمه نيټه نجيب الله رحيمي د نصر الله زوي چي د کاپيسا د ولايتي شورا غړي دی او کوريي د کاپيسا ولايت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کي دي ، د امنيتي مسوولينو او د آيساف د ځواکونو د ګډو عملياتو په ترڅ کي کور په داسي حال کي پلټل کيږي، چي ګواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چي د پلټلو په پايله کي د نوموړي له کور څخه اوه ميله روسی کلاشينکوفونه بدون له جواز څخه ،يوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلي سره له جبه خاني ، دوه داني کمپيوټرونه ،يو دانه دوربين ،يوه پايه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آيپته، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امريکايي دالره لاسته راغلل ، چي ددغو وسايلو له جملي څخه پنځوس زره دالره يي د آيساف ځواکونو واخيستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجيب څوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سيل بين په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور يوازی دا وايي چي خدايه رحم وکړي.

دمافيا لوړ پوړي غړي، لکه تيمور، حبيب استالفي او رئيس خدايداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن يو دبل باندي يي استعمالوي. دلته يوازي سپيڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زمونږ په هیواد کي ځیني داسي رواجونه دي، چي هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابردي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعیمه نومیده، کله یي چي وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چي د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالي له سیمي څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتیښته وکړي ، چي په خواشنیی سره موټریي د ناصر یو په سیمه کي د کنترول څخه وزي او چپه کیږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاني ولیکل:

هغه خلک چي د نومورړي په تعقیب کي ووهغوي نیسي او کلي ته یي راولي په پایله کي علما او سپین ږیري د جرګي په ترڅ کي پریکړه کوي، چي باید دواړه ووژل شي، چي له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بي رحمانه دواده دجرم په ګناه اعدامیږي.

په داسي حال کي چي د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چي په دغه وژنه کي لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکي عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یي په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده ، چي دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کي ونیوله، غوښتل چي په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کي نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسیدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي. دردونکي او دشرم ډکه پیښه ده ، دا لومړي پیښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندي ډیر نامسلماني یوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اریانا افغان هوايي شرکت

داساسي قانون ۷۸ یمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابیني برحال وزیر د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خیانت او نورو جرمونو متهم کیږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پیښي تر عدلي تعقیب لاندي نیول کیږي، نو له همدي امله عنایت الله قاسمي چي بر حال وزیر دي د نوموړی ددرغلي قضیه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کیږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنایت الله قاسمي د ترانسپورت وزیر او نادر اتش د اریانا افغان هوايي شرکت رئیس و پریکړه کوي، چي دوه با له چارتر طیاري لمبر ۷۳۷ بوینګ طیاري رانیسي. موضوع د وزیرانو عالي شورا ته وړاندي کیږي او د وزیرانو عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د میاشتي په څوارلسمه د تایید وړ ګرځي.

په پایله کي نادر اتش او عنایت الله قاسمي له بو ینک شرکت سره دترون له مخي ۷۳۷ بوینګ طیاري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د میاشتي ددو بالو طیارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کیږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اریانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونیيسي د تخنیکي دوه باله چارتر طیاري تسلیم او له امریکا څخه لندن ته لیږدول کیږي او دتخنیکي حمایي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بیا هم له تور لست څخه نه ایستل کیږي ، نو بیا نادر اتش ایکل اویشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ یورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طیارو څخه ګټه نه اخیستل کیږي.

پرته له دي چي د نوموړو طیارو تخنیکي او توناژ او همدارنګه تخنیکي راجستریشن تایدي په پام کي ونیول شي، پورتني پیسي شرکتونو ته ورکړیدي اوالوتکي راونه رسیدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ یورو یي ددولت بودجي ته زیان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کیږي او په دغه برخه کي مسولیت یقني دي.

هیڅ ډول احساس او مسؤلیت نشته ، پیسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وویل او نه عنایت الله کش شوو. پیسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسیدي.

پردي سربیره عنایت الله قاسمي دځلورو المانیانو سره د اریانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هیڅ انصاف او منطق برابر ندي. هیواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانیانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اریانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ایا څوک دي دامریکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم درباندي وکړي. دلته هرڅه د (ازکیسه خلیفه) ورکول کیږي.

استاد برهان الدین هم یوه الوتکه پر ایران خرڅه کړه. کله چي په یوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب یي داؤ ، چي (یادم نه مانده).

کمونستي لومړی وزیر کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ایران خرڅه کړه. دهیواد په بربادي کي د یوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپیر نه لیدل کیږي. بیچاره سیل بین په سرو سترګو ورته غځ، غځ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داریانا افغان هوایي شرکت بیارغاوني

رپوټ داسي پیلږي چي دجمهوري ریاست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ ګڼه فرمان له مخي یو پلاوی، هر یو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزیر عنایت الله قاسمي، دجمهوري ریاست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئیس او نادر اتش دوخت داریانا رئیس په ترکیب ګماري ترڅو دنوموړي شرکت په بیارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلای فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره یو تړون لاسلیک کوي چي ددقت وړ او ډیر بي زړه سوی شویدي.

1. دهر یوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتیازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سیستم وصل کیدل چي غیر ضروري او زیات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماینده ګي په زیات لګښت سره.
6. داریانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهیڅ د پاره دولت ته زیان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بي پروایي، چي انصافي هم تر سرحد تیره شویده، یو څوک دي ووایي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ایا په نړۍ کي داسي مامور یا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بي دریغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شریف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته یي د خپلو کړنو په سر کي ځاي ورکړیدي.

خو د خواشینی ځاي دي، چي ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کي د ترانسپورت وزارت، چي وزیر یي حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیږلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه یي وکړه، چي په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چي مخکي د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستي وي بیرته ورکړي.

د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمي مصوبي سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه یي وکړه، چي دغه پیسي به په درو مرحلو کي ورکوي.

خو د ترانسپرت وزیر پرته له دي ، چي د وزیرانو د عالي شورا مصوبه په پام کي ونیسي، سربیره پردي چي د حاجیانو پیسي یي ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربیره پر هغه وړاندیز چي اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسي له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي یي و، چي زه په خپله دغه چاري پرمخ وړاندي وړم.

خو څرنګه چي نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خیستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کي ستونزي رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چي حاجیان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنی سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بیله دتضمین لس ملیونه دري سوه شپږپنځوس دالره پیشکي حواله کړي، چي دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کي لاهو شوي.

حمیدالله قادري بي خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کاندید هم ؤ، خدای فضل وکړ چي دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چي دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما ....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتید، نعمت الله شهراني هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بوینګ الوتکو په رانیولو کي ملت او دولت ته په ملیونونو تاوان ورساوه چي تفصیل به یي په بل ځاي کي راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز دسوداګري وزارت ته وړاندي کوي، چي یوه کاستر موتر ته ضرورت لري اودسوداګري وزات دمقام له خوا منظوریږي، په همدي حال بیا وړاندیز کوي چي د کاستر پر ځاي پلانکوچ وپیرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پیري، چي موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چي دپیریدني په کار کي درغلي شویده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي څرګندیږي چي ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپیریدني دپلاوي له خوا پیردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټي اخیستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نیټي څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کیږي چي په یو زیات شمیر پیسو ترمیم کیږي.

خو کله چي پوهیږي چي داختلاس دغه قضیه افشا کیږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کیږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړي قضیه کي مسؤول بلل کیږي، داچي له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چي د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شویدي ، که څه هم یوه عراده موټرؤ ، مګر بیا هم په څرګند ډول یکي خیانت وشو، چي یو مثال ؤ.

کوم هدف او احتیاج چي ؤ هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړي ګټي په نظام کي تر دي اندازي دود شویدي.پورتنیموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسیدلي چي خراب شو.عزیز الله دهیات غړی، چي کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کیږي. دا دود دي، چي دخریداري هیات لړ او ډیر خپله برخه پکي لاس ته باید راوړي. داچي وروسته څه کیږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خریداري او یا قرارداد پیداکړي، چي درغلي او یا بډي پکي ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزيراو د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاني په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د مياشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولای .

د پوهني وزير فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وويل: چي دده د شکايت سره يو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخيست خو ويي ويل: چي د ځينو واليانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کي وويل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئيسان چي له مخالفينو سره لاس لري مقرريدلاي نه شي .

وردګ د ځيني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځيو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ايران کي يي زده کړي کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقرريږي او نشي کولای د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چي ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چي تصميم يي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دوري وکيلانو چي قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلي دوري کي ناکام شول ، نه يي وسله تحويل کړه او نه يي خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبري ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهين شؤ.

په ډاګه بايد وويل شي، چيرته چي فساد دي، وکيل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضيان

دکشفي ارګانونو د هلو ځلو او خبرتيا له امله، هر يو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چې د هلمند ولايت اوسيدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچيان بلل کيږي د عملياتو په بهير کي نيول کيږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پايله کي ثابتيږي چې ۱۴۳ کيلو ګرامو هيروئينو او د ۷۰۰ کيلو ګرامو ترياکو،تور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کيلو ګرامو هيروئينو او له ۶۰۰ کيلو ګرامو څخه زيات ترياک، چې ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونيول، چې تور يي په جان محمد پوري شوي چې په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتيه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استيناف محکمي او ابتدائيه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفيذي بند محکوم شول ، مګر د ستري محکمي د عامه امنيت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضايي غونډه کي هر يو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخيف راځي، مګر پلان ورته جوړيږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نيسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتيجي تجديد نظر اقدام کيږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کيږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبديل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کيږی چې نور به پدي هيواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظيمي د ستري محکمي رئيس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډيري ناروا خبري اوريدل کيږي، ممکن واقعيت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثرأ خبري ريښتيا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په يوه بدنامه قضيه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چې خوشي شي، پيسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي يي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مګر دکندهار دابتدائيه قاضي تر تاثير لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړی دهغو۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه يو روسي او بل د جنوبي امريکا نه ؤ.

پداسي پيښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چې نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئيس ، چې زموږ د هيواد په زور څه ، آن په لکو بي ګناه کسان ځيني د الوتکو راواچول او ځيني يي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائيه محکمي حکم چې په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فيصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چې ټينګه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چې د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چي د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزي د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلي له مخي بري الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمي له خوا ځیرل کیږي د ۲۳ ــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلي له مخي نوموړی غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمي محکوم کیږي ، او په پاي کي د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کي ټول دولس کاله او څلور میاشتي د بند تخفیف اخلي او عملاً دري کاله او اته میاشتي یي په بند کي تیري کړیدي .

روح الله خروټي چي په ۱۶ کاله بند محکوم ۇ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مي دوري ولسي جرګي ته کاندید او کمپاین یي هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمي چي دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمي د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمي نه ددي پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چي دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازي دروح الله خروټي هلي ځلي نه وي ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یي په څنګ کي وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطي په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چي خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي یوازي دري کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چي عدالت یي ندي تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددي دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلي، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چي پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کي بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کي بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروررونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلي ۇ. اوس باید ومنل شي ، چي د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یي د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کي د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یي ور ووژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟ دا یوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کي په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کي د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت ورور مړ کړ، چي هیڅ رسنی خپور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ويل شوي، چي طارق حکيمي دعبدالوکيل حکيمي زوي د پوليسو افسر له خپلي ميرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د مياشتي په شپاړسمه نيټه د يوه پوليس افسر چي نوم يي مير احمد شاه دي، د ميلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله ميرمن مرضيه هلته پريږدي، سبا شپه بيا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خوړلو وروسته خپله ميرمن د کور دهليز ته رابولي او ورته وايي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او ز ه امريکا ته ځم ، د طارق ميرمن ورته وايي چي ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پيداکيږي، چي له همدي امله مير احمد شاه او ميرمن يي فوزيه نومي او سمينه دهليز ته راځي، ښځه او ميره له جګړي ځخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وايي، چي راضيه لور دي راکړه، وروسته له جنجال ځخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله ميراحمد شاه په زور يوي کوټي ته ننباسي او راضيي ته وايي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضيه نومي طارق په زوره بيايي او د شپي له نهو بجو ځخه ۱۳۸۸ د مرغومي د مياشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکيږي ، چي وروسته طارق نومي نيسي او لور يي په لسمه امنيتي حوزه کي پيداکيږي.

مير احمد شاه هم د تحقيق په وخت دغه موضوع تائيدوي او راضيه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاريخ دشپي اته بجي يي زه په زوره بوتلم او راته ويل يي، که ولاړه نه شي نو توله کورني دي وژنم ، او زه يي پنجشير ته بوتلم او د شپي دري بجي يي بيرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربيره پردي چي جنسي تيري يي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغي پيښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مبلمه وو او زما غوښتنه يي ورځخه کړي وه او پلار مي ورته ويلي و چي درمي کړه. حکيمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضيه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهديد سره پري تجاوز کوي.

راضيه وايي: چي طارق زما فرج په خوله وځبيبني.

لنډه داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولايت ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۳۷ ـــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنيو او کورنيو جرمونو پرخلاف د مبارزي استيناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ــــ ۲/۵/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استيناف محکمه په ۱۳۴۱ــ ۱/۸/۱۳۹۰ فيصله کي نوموړی په يوه کال او نهه مياشتي او ديارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضيه پاي ته رسيږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسيد احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت يي پايمال شو، وطن ترک واهه ، چايي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنی سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او يا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعيت په کارؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کيږي چي يو غوره او ښه اداره او يا سازمان په يوه ناوړه سیاسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنیاد په ځینو ادارو کي فساد تر دي کچي رسیدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ویره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بده وهل کیږي.

د سرچیني په حواله د مالیي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضیه د اسي رامنځته کیږي :

د مالیي وزارت د خزاینو د ریاست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه یي احمد سهیل، محمد طاهر ، محمد منیر، احمد صمیم ، محمد معصوم، ذبیح الله ،ضیأ الرحمن، اقامحمد، حمیدالله راحل، محمد سلیم لطیف، بشیر احمد ، او محمد ابراهیم یو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعیي فورمي د کنترول او تفتیش داداري له خوا څیړل کیږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کیږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ ګڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصیص صادریږي، وروسته دغه فورمه د خزاینو د ریاست د انکشافي مسولینو له خوا سکن کیږي او نوم او تفصیل ته یي د نورو ولسوالیو په نامه تغیر ورکوي او شمیره یي هم تغیر ورکوي او په نتجه کي یي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حیف و میل کیږي.

وروسته له څیړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائیه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فیصلي په اساس هر یو احمد سهیل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاینو د ریاست کارمند او محمد طاهر رشتیا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکیم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزویر او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منیر د محمد انور زوي ، صمیم د محمد قاسم زوي د خزاینو د ریاست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او دهغي په اندازه د جریمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکیم زوي دثبات داداري پخواني رئیس او کنترولر ذبیح الله د محمد شفیع زوي ، د ثبات د تحکیم د اداري د مالي بخش کارمند ضیأ الرحمن د حبیب الرحمن زوي د نوموړی قضیي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفیذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دایوه استثنایي پیښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قریشي ددي قضیي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قریشي به ونیول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هیر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجیانو خرڅول

د یوي باوري سرچیني په رپوټ کي ،چي د حج واو قافو د پخواني وزیر محمد صدیق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضیي په اړوند لیکل شویدي په کي راغلي دي : نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد دي نو موږ یي لنډیز را اخلو .

د هیواد امنیتي مسولین خبر تر لاسه کوي، چي دري سوه ۶۲ زره امریکایي ډالر او ۴۴ زره سعودي ریال چي په سعودي عربستان کي، د افغانستان د حاجیانو د اوسیدني د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي ریاله تر لاسه شویدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزي د مدیر فضل الله له خوا لیږدول کیږي .

کله چي نوموړی له طیاري څخه کښته کیږي او تلاشي کیږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپیته زره دالره او څلور څلویښت زره ریاله تر لاسه کیږي.

لنډه داچي کله له نوموړی څخه تحقیقات کیږي، نو څرګندیږي چي د نوموړی وزارت په وړاندیز او د جمهوري ریاست د مقام په منظوري هر یو ډاکتر شفیق صمیم معین ، بریالي شریفي اداري رئیس، کرامت الله صدیق، حامد مرتضي، شاه اغا مرادي دبهرنیو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د مالیي وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدیر، دملي امنیت د ریاست استازي او نجیب الله امین د چارو داداري استازي ګمارل کیږي، تر څو د حاجیانو د انتقال ترون په سعودي عربستان کي وکړي.

مخکي له دي چي نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صدیق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شریف رباطي او معصومي عربستان ته روانیږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کي دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رییس او یو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره لیدنه کي پردي توافق کوي، چي د رشوت په مقابل کي به نوموړی شرکت ترون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ریالو ورکړي سره پایلي ته رسیږي او له یاد شرکت څخه یو سل پنځوس زره ډالره پیشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته یي سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وایي چي نوموړی شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چي هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته یونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزیر ته په یو بکس کي ، چي د هوایي ډګر له تالاشي څخه تیرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چي په کابل کي چکري ته وسپاري ، چکري بیا هم محمد نور خزانه دار ته تلیفون کوي، چي کتابونه یونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پیسي دي ، چي په پایله کي ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته یي سپاري ، هغه هم ددي له پاره چي تر څو چکري ته دغه پیسي ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چي د استاد رباني په واکداري کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کي میرمنو چي اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ویل چي استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګريزان پر ټينګ شول ،ولي چي انګريزي تابيعت يي درلود ، ښاغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعيت اسلامي دګوند دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډير انتقادونه يي کول ، دولسي جرګي نه يي داعتماد رايي يو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سياف کوم ځاي کيسه کړيوه چي رئيس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغير جبهه وکړ. وايي دا دپيسو موضوع هم دجميعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعيت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چي د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وړاندي کوي.

کله چي د هغه په اړوند څيرنه کيږي په پاي کي معلوميږي چي نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کي د اختلاس قضيه لکه چي زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چي د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کي مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چي د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغي مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کي ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزي د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چي د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزي دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چي په کي ويل شوي : هغه اشخاص چي په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چي د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازي ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چي موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنک کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چي پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چي دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د يو ترافيک بدي

د يوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاستر موټر دريور دي، د قانون د تنفيذ يوه ارګان ته خپله عرض پاڼه وړاندي کوي او وايي، چي د تيمور شاهي په سيمه کي ترافيک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذيت سبب ګرزي .

هغه ادعا کوي چي زما د موټر د جواز سير کتابچه اته ورځي کيږي چي اخيستي ده، نه يي راکوي . کله چي د اړوندو ارګانونو مختلط پلاوي ګمارل کيږي . ساتنمن عبدالسميع د بورا ګل زوي چي د ترافيکو د پوليسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانيو دبډو اخيستلو په تور نيول کيږي او اړوندي محکمي ته سپارل کيږي .

دا خو د يو تن هيواد وال شهکاري وه ، چي موضوع يي د قانون د تنفيذو ارګانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دريورانو هره ورځ څومره پيسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غريبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارګان ته شکايت نه کوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو يوه بيلګه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي يو . څوک حوصله نلري ، يا زغم يي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هيلي شويدي ، نه پسي ګرځي. دسرک ترافيک، د پوستو مامورين ، دناحيو مامورين په ښکاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لګيا دي . دګمرګ مامورين د بانک مامورين، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

يايي دندي په اجاره ورکول کيږي ، يا به درنه واسطه ولري . په ولاياتو کي دهر سناتور او وکيل برخه معلومه ده . که چيري کوم مامور لار نه نيسي او دقانون رعايت کوي يا به ژر غير فعال ادارو ته تبديليږي او يا به په بله بلا اخته کيږي. دولتي چارواکي دابرو او حيثيت چندان خيال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډير دي ، عملي ګام نه دي پورته شوي . ډير کميسيونونه ، اوهياتونه جوړ شول مګر نتيجه يي لږوه. البته دفساد په مخنيوي کي ، دولس همکاري يو مهم او اړين کار دي، چي شکايت و مرجع ته ورسوي، تسليم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرګولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جميعت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو ګمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د مليار دونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د ګټو پرځاي لا هم د خپل ګوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلګه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي ګوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په ګردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توګه ګټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جمعيت اسلامي د ګوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحظات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار گرفت						
شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دګرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دګرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارگاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	دادالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	رىیس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحیم	سمونوال	مدیر تروریزم هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدیر استخبارات هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشیر		
۳۴	غلام دستگیر	لمري سارن	مدیر جنایي حوزه ۲ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحیم	سمونمل	امر کنترول حوزه ۱ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۶	ذین العاب الدین	سمونوال	ق کندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۸	اغاشرین	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۹	عارف امین زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم کابل	پنجشیر		
۴۰	عزیز غیرت	جنرال	ق امنیه جوزجان	پنجشیر		
۴۱	الیاس	لمري سارن	امرکشف حوزه اول کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۲	محمد وزیر	لمري سارن	امرکشف حوزه یازدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۳	عبیدالله	سارمن	امرکشف حوزه شانزدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۴	سیف الدین	سمونیار	امرجنایي میربچه کوت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۵	محمدایوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۶	فضل الدین عیار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعیت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئیس ع نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۸	شیراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنیه پروان	هرات	جمیعت اسلامي	
۴۹	خلیل اندرابي	جنرال	قومندان امنیه سمنگان	بغلان	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سید محمد	جنرال	قومندان امنیه فراه	بغلان	جمیعت اسلامي	
۵۱	داکتروکیل	تورنجنرال	رئیس ع پیژنتون	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۲	جمعه عدیل	جنرال	ق میدان هوایي کابل	هرات	جمیعت اسلامي	
۵۳	سید امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۴	سمیع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنیه کندز	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپیسا	جمیعت اسلامي	
۵۶	محمدایاز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جمیعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدین	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۹	فیض الرحمن سیدخیل	سمونوال	امر امنیت ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مدیرجنایي ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۱	حفیظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۲	سیدخیل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پنج کابیل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه یازدهم کابل	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزیز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنچشیر	جمیعت اسلامي	
۶۷	وحید شریفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسیر	جمیعت اسلامي	

دلته سیاسي ملاحظات مطرح ندي، یوازي جرمي برخه په نظر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعیض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتیاز یو قوم او یوي سیمي ته تکیه وکړي، عدالت به نه وي. دا باید په ډاګه وویل شي ، چي زموږ د پنچشیر هیوادوال په دي برخه کي د ډیر افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شینګري او قرسک نه نور څه نه لیدل کیدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اکثریت قوم پدي وسیله یا مړه ، یا مهاجر او یا زندانونو کي د طالب په نوم او په تیرو رژیمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنیت ملي ریاست تل د پنچشیرمیراث ؤ، مارشال، سرور او بیا امرالله صالح پکي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضیه:

له هغه راهیسي چې بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره یو ځای فساد هم په ډیره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کې د هر چاچې لاس رسیدلی په یو ډول نه یو ډول یي د شتو پیداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هیواد کې دګډوډیو نه ګټه واخیسته او کوښښ یي وکړ چې خپل شته او پیسي لا زیاتي کړي .
ددغه لړي په قضیو کې یوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چې دجمهوري ریاست دلوړي مرستیال دلاسلیک په جعل کولو سره یي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضیه داسي پیل کیږي .
دګلبهار حبیبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کې د لومړي ناحیي د پل محمود خان په سیمه کې په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چې دغه سیمه په ماستر پلان کې یوه کلتوري سیمه ده ، ناحیه دبلاکونو دجوړولو مخه نیسي .
لنډه داچي یو ځل د جمهوري ریاست دلوړي مرستیال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددي له پاره چې حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکیل پنجشیري هڅه کوي چې د نوموړی ماستر پلان تعدیل له مارشال فهیم څخه حکم واخلي خو بریالي کیږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسیمي دتعدیل حکم تر لاسه کړي .
عطاالحق موضوع د ملي امنیت د ریاست ۱۴۲ ریاست کارمند عبدالقادر نومي سره شریکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئیس محمد نومي ته وایي ، هغه ورته وایي چې په دي شرط دغه حکم اخلي چې یو سلو پنځوس زره دالره راکړي .
نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزویري ډول د مارشال فهیم حکم جوړیږي .
او بالاخره موضوع افشا کیږي او له امله یي رئیس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نیټه نیول کیږي او د نیولو په وخت کې یي په موټر کې دوه جعلي مهرونه او یو شمیر جعلي اسنادونه تر لاسه کیږي ، او دغه راز له کور څخه یي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او یو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .
دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فیصله کې رئیس محمد ،ګلبهار حبیبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سویه د نوموړو پیسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کې داکتر عبید او حاجي یاسین د ساختمانونو د کنترول رئیس او د شپاړسمي ناحیي مسولین او د شپاړسمي امنیتي حوزي مسوولین او عبدالنسیم او انعام الله تر عدلي تعقیب لاندي ونیول شي .
مجاني خیرخواهان او خیر اندیشان، کله کرایي او کله بي کرایي ، هیواد کي راتولیږي، او په دي قضیه کي هم ،هم سلا شول .
د ننګرهار ولایت یو شمیر سوداګر د عرض پاني په تر ځ کي د جمهوري ریاست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبیبي ملي او یو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري باید له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري ریاست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کیږي . داوه ددغي قضیي لنډیز .
کومه اصطلاح چي نن کارول کیږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. یو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مين دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته يو شمير سم کسان به هم پيدا شي. ددوي ډير کسان دمامورينو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پيسو کار وکړ، قانون تطبيق نشو.

رئيس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس ليکونه تهيه کړيدي، چي د ځينو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبين امنيت ملي

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبداللطيف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاويد	محمد داود				

2 .جدول منسوبين وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شاه ولي	شهاب الدين			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګير			//	
4	محمد ابراهيم	علي اکبر			//	
5	يوهما	امام الدين			//	

3. جدول منسوبين ملکي

	شهرت منسوبين امنيت ملي	سکونت	محل وظيفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولديت			
1	محمد هشم	سعدالين		ولايت پنجشير	كارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صديق				سابق دستيار امرصحب	
4	عنايت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولايت ّنجشير	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چې دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبې يې اشغال کړيدي. داباید ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چي لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چي تري پوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب گرديده است				
شماره	شهرت		نوع ديپلوم	ملاحظات
	اسم	ولد		
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲،۹،۹۱ نيټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم ګډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مګر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نيټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.

ګرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولګی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولګی لوستي ده».

که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريشته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .

همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای ګیری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت پرکوو هغه لاجوابه پاته شو، مګر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرګي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .

دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف

قضيه داسي ده چي ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نيټه د شپي اته بجي د څلورمي حوزي اړوند د ماهيانو په سيمه کي غلام عباس د شرين اقا له خوا ټپي کيږي او وروسي يي مجتبي نومي د پنځمي حوزي د سپين کلي په سيمه کي د وسلي په ډزو د شيرين اقا له خوا وژل کيږي .

نوموړی له سيمي څخه تيښته کوي ، مګر د شپي په ۱۲ بجو د خير خاني دکوتل دسر د امنيتي مسوولينو له خوا له يوه ميل کلاشينکوف سره نيول کيږي ،هغوي بهانه کوي چي موږ پنجشير ته ددعا کولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونين مصطفي او عبدالبشير بي خبري ښيي.

لنډه داچي له تحقيق او څيړني وروسته دري تنه مظنونين محکمي ته سپارل کيږي او دپنځمي ناحيي ابتدائيه محکمه د ۱۹۷ ـــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فيصلي سره سم عبدالبشير او مصطفي ته برأت او د شرين اقا په برخه کي حکم کوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحکمي لخوا يوه پوره پلمه ده .

او قضيه د استيناف مرحلي ته راجع کيږي ، او شرين اغا پرته له دي چي توقيف شي ازاد ګرزي .

اړونده محکمه دهغه ضامن ، چي سيد رفيع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت کي اچول کيږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرين اقا به پيداکوي له نظارت خاني څخه خوشي کيږي . خو دريغه چي وژونکي شيرين اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مګر شرين اغا روغ رمټ دي او ولسي جرګي ته يي ځان کانديد کړي ؤ. محکمه اوقضا نه دخدايه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنيت او استقلاليت په اساسي قانون کي تضمين شويدي .

شرين اقا چي دده په ادعا ديوي فاميلي حيثيت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتماً رواني تکليف نلري ، فقط پيسي لري او دپنجشير اوسيدونکي دي، محکمه به ارومرو خپله لار ورسره نيسي .

دري شيان دهيواد دبدخبتۍ لامل دي:

1. پارلماني مصؤنيت
2. دقضا استقلاليت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بي سرحده ده).

ددي قضيي هيرو هم پنچشيري دي.

جنرال عبدالبصير سالنګي يو وخت کيسه کول، کوم وخت چي نوموړي د کابل د امنيتي قوماندان ؤ ، ولسمشر کرزي تري تپوس کړيوؤ، چي په کابل کي اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دي داسي وايي چي ماته ورته وويل چي د خوست او يا کندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د کوتل هغه خوا کسان دي چي دا کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګيو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته وړل کيدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرک کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چارواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د يوه پلاوي له خوا څيړل کيږي په ډاګه کيږي، چي دګمرک درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کي چي ګويا دا دمجاهدينو مال دي او بيه يي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چي وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ويشل کيږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بيه يي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانی، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بيه يي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بيه يي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بيه يي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تليېر چي بيه يي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بيه يي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بيه يي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بيه يي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دي ډول دملي بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرک رئيس و ګرم بلل کيږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا ينحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه ليک هم صادر شويدي .

حال داچي دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانګونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولاياتو کي هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغيتا په وزارت کي يوه درغلی

وايي چي اوبه دسره راخړي دي ، چي زياتره درغلی شويدي دلوړ پوړو چارواکو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر څو چي د لوړ پوړو چاروکو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممکن برييني.

دکشفي ارگانونو د څيړني په پايله کي څرگنده شويده، چي د عامي روغتيا په وزارت کي يو شمير مامورين چي په رسمي بستونو کي مقرر، خو د انکشافي بودجي له لاري يي لوړ معاشونه تر لاسه کړيدي .

قضيه داسي شروع کيږي :

ددولتي چاروکو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني کي ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص ورکړل شوي، تر څو د روړدو کسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روړدو کسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرگنديږي، چي داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراکيږي ، په داسي حال کي، چي نوموړی اشخاص د معتادينو په پروگرام کي نه وو شامل.

۱ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردي چي څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاگه شوي چي احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال کي، چي د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت کي چي په يوه بست کي مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توگه ورته ورکړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چي د انکشافي بودجي مدير ، حاجي فهيم دانکشافي بودجي غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تکنالوژي په په بست کي مقرر و، خو دلار جوړوني له کبله په غير قانوني توگه له ۱۳۸۷ کال څخه تر ۱۳۹۰ کال پوري په غير قانوني توگه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجي څخه تر لاسه کړيدي . وليدل شي چي ددي درغلی پايله څه کيږي .

داپول خدای ورکړي او باد راوړي بودجه ځيني کسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نومیږي د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زیات تمایل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زیات لګښت ته اړیاسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وینا سره سم په هیواد کي یو شمیر چارواکي دذاتي ګټو ،عیش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کیږي پیسي لاسته راوړي او دځان او کورنۍ له پاره لوړپوړیزي ودانۍ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډیا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبیلا بیلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفیذ ارګانونه په دي نه دي بریالي شوي، چي هغوي دپولیسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفیذ دپاره ونیسي.

داپه داسي حال کي چي دهیواد د کشف اوتحقیق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمین دکشفي او امنیتي ارګانونو له خوا جلب او باید ونیول شي .

چي دا ډیره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤلیتي او بي بازخواستي یي مهم رکن دي.

دامنو چي امنیتي ارګانونه مشکلات لري، پولیس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس یي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بیله لمبر دي .

اما بیاهم پولیس دتورنانو په نیولو کي دمجازاتو دتنفیذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپیسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمینو دپاره بیله کنترولة سرحدونه سمه زمینه برابره کړیده . همدا سبب دي چي کمزوری امنیت ،دفساد زمینه برابره کړیده او دمجرمینو فرارته لار هواره شویده .

دحوزي او یا مربوطه پولیس په نیولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او یا میاشتني حق تري اخلي او خپله لار نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

ديو ي ښځي دسنګسار

په هيواد کي دبشري حقونو په وړاندي يوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختيا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتريخوالي دي چي له امله يي ښځي وژل کيږي ،وهل کيږي ،ټپي کيږي او ان داچي په بدو کي ورکول کيږي او خرڅيږي ان سنګساريږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ يي يوه بيلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي يو رپوټ د " يوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون ومومند" تر سرليک لاندي خپور کړيدي چي په کي ويل شويدي .

وروسته له هغه چي پوليسانو دطالبانو له منګولو څخه حليمه نومي خلاصون ومومند هغه دپوليسو قوماندانی وروسته يي خپلي کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنيتي مقاماتو بي بي سي ته وويل : چي اوس حليمه دپوليسو تر نظر لاندي مصؤنه ژوند لري دکندز ولايت دپوليسو دقوماندانی وياند سيد سرور حسيني وويل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځاي کي وه چي د کندز ولايت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وويل چي طالبان دکندز په ولايت کي پټنځايونه لري .

دځيني په وينا حليمه پنځه تنه اولادونه لري او دميړه له خوا يي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړيکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره يي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي ميړه دسيمي څخه تښتيدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کيږي، او قاضي او فيصله يي په کومو شرعي او قانوني معيارو ولاړدي،خپلي فيصلي صادروي .

دايو افت دي ، تر هغه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وويل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه ليدل کيږي. طالبان اوس پوهيږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نيمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولایت کي یي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنیو او کورنیو شرکتونو سره لاسلیک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څیړل او دوسیه کابل ته غوښتل کیږي او د کابل د استیناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ـــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فیصلي له مخي نوموړی په شپږو میاشتو تعلیقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ـــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او یوه میاشت تنفیذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه مالیه او یو سلنه صکوک یي له قرار دادیانو څخه نه دي اخیستي او حیف ومیل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفیذ نشوه، او څو موضوع د تجدید نظر کمیسون ته وړاندي کیږي، په پایله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنیت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسیي پایله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نړدي دي، چي یوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدیر نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفایت کوي ، چي دنامه پسوند یي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپیر موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائیه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ میاشتي حبس.
- د تمیز دیوان پنځه کاله او یوه میاشت حبس.
- د تجدید نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفیت

دسیل بین د را رسیدلي رپوټ په حواله په غیر قانوني توګه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو دتخصیص صادرول د خزاینو دریاست ، دبلخ دمحلي ارګانونو په ګډون، چي تور یي په سید محبوب الله شریفي د سید احمد شاه زوي او سهیل تابش دعبدالصبور زوي لګول شوي .

نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد او په دي لیکنه کي یي د ځاییدو امکان نشته ،نو په لنډه توګه یي یادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وویل د خزاینو دریاست ددوو تنو چي نومونه یي ذکر شول او دبلخ ولایت د سیمه ییزو ارګانو نو تر منځ دیوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غیر قانوني توګه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو تخصیص صادریږي او دیوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول یي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کیږي، له بانک څخه ایستل کیږي او داسي ویل کیږي چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصیص ورسیږي جوړشوي او پیسي یي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولایت مستوفي محمد اسحق په دي پوهیږي، چي دومره زیاتي پیسي څنګه لګیږي او تخصیص راځي او ددولت دداراییي په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کیږي، نو مسوول ګڼل کیږي ، او دغه راز هریو سید محبوب الله شریفي او سهیل تابش، چي له دندي څخه دناوړي ګټي په اخیستلو پرته له دي، چي دبلخ ولایت سیمه ییزارګان دومره زیات تخصیص ولري تخصیص لیږي .

خو دقضیي د پیسو زیاتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحیت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بریښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورین دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غیرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزير

د باوري رپوټو نو په حواله دچين ولسي جمهوريت، دمهاجرينو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرينو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضميمه وګرځول شوه.

له نوموړو پيسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصير احمد معتمد ته ورکړل کيږي. په دغه پيسو کي داختلاس او درغلي پيسي دپلټني په پايله کي تثبيت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پيسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنيو نمايندګيو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرينو له پاره د شير محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لايحه موجوده وي ورکړل شويدي .

پاتي نوري پيسي دمهاجرينو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معين عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معين فضل احمد عظيمي ، مالي او اداري رئيس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزيع شويدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرين، چي سختو ديخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډيو ملکونو څخه ايستل کيږي هيڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پيسي چي دتعامل او معيار پرخلاف توزيع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصديق نه لري توزيع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري دمهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظيمي ته څوک څه نشي ويلاي ولي داحمد ضيا لومړي مرستيال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چارواکو لخوا په يوه بهانه او بله بهانه مخنيوي کيږي. ډير لږکيږي چي دوزير پخپل رئيس زور ورسيږي او د رئيس په مدير.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوریا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، دسردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولایت دشکر دري ولسوالی د کوچکین په کلی کي موقیعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا یي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار له مخي یي ملکیت ثابت شویدي، دحاجي همیشه گل له خوا په غیر قانوني توګه غصب شویده .

دغه راز د څیړونو په ترڅ کي معلومیږي، چي همیشه گل غاصب او دمحکمي له پریکړي څخه متمرد او درغل ګڼل شویدي.

د اوو موردو په اساس چي یاد ملکیت دسردار محمد نادر نعیم ګڼل شوي، خو بیا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضریږي ، یو کانتینر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذولید ثابت کړي . دشکر دري دپولیسو له خوا ولسوالی ته لیږدول کیږي او بیا هم دغاصبینو له خوا دوه کانتینره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کیږي، ددي د پاره ذوالیدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپولیسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبینو مخه نیسي دستایني وړ دي او داخبره چي غاصبین تر اوسه ولي په سزا نه دي رسیدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هیله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي همیشه گل دمیراحمد دقضیي اصلي خوا، لخوا وکیل ټاکل شویدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي میراحمد نومي د دعوا نه تیر، مګر وکیل یي نه تیریږي، چي وایي (مدعي سست و ګواه چست) .

دسردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطي نه چي حیا لري ګټه پورته کوي .

دابايد ووایو چي دزور او زر په څنګ کي بي حیایي هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراات نشته.

حاجی همیشه گل دمیراحمد د وکیل په توګه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي میراحمد ددعوا نه انحراف کړیدی، مګر په چا یي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دماليي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضيه

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ويل شويدي چي دپنجشير د آب دري دشرکت رئيس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنيو چارو وزارت سره د غوښي ترون لري ، کله چي خپل ترون تکميل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپيسو چک له وزرات ماليي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د رياست دتادياتو مديريت له کارمندانو په مرسته د نومړو پيسو دويمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقاليږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي رياست يو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کيږي چي پيسي دوه ځله د پنجشير د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی رياست مرستيال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددريم چک پيسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پيسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهيږي چي موضوع افشا شوي نو پيسي ببيرته د ماليي وزارت په حساب تحويلوي او قضيه دکشفي ارګانونو ته خبر ورکول کيږي چي وروسته له تحقيق څخه د ماليي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د ماليي پخواني معين وحيدالله شهراني د جرمي شريکانو په توګه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلايل قانع کوونکي ارزول کيږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجويز نه نيول کيږي .

داسي فکر کيږي چي دنوموړی قضيي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضيه هيڅ دوران ونه موند او قانوني تعميم ييپه اړوند ونه نيول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډيره مالي مرسته کړيوه. رښتيا او دروغ به يي څوک سپين کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډیزل جنراتورونو ترون

دهیواد جمهور رئیس حامد کرزي په کندهار کي، دبریښنا د ستونزي دلیري کولو له پاره په خپل ۵۱۹ ــــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کي سپارښتنه وکړه، چي دهمدي حکم پر بنیاد A.G.N دعبدالغفار نعیمي له کمپنی سره ترون وشو، چي یوازي اووه ډیزل جنراتورونه 500KW هر یو له دووپایو ترانسفارمر 500KVA ستیکرد نایزیشن پینلونو سره راوړل شول .
هغه یو تخنیکي عوارض پیدا او کرینک شافت یي مات شو او پاتي شپږو پایو له 2MW څخه زیات تولید نه کړاي شو .
چي مسولین یي شپږ میاشتي لادرکه او د نوموړی پروژي کار په داسي حال کي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN کمپنی ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانی یي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په ټپه ودرید .
جالبه خبره داده چي د هیواد ټولي اداري د نوموړی ترون څخه ځان بي خبره ښیي، دکندهار اداره وایي چي دبریښنا انرژی وزارت له خوا یي ترون شوي خو دبریښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربیره پرهغي د کمپنی ادرس او پیژندنه چي نوموړی جنراتورونه یي قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بي څښتنه پاتي ده .
ځیني بیا وایي چي کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښایي چي مالومات ولري .
خو دبریښنا د زیاتي اړتیا له مخي یو پلاوي د مالیي د وزارت د استازي، د کندهار ولایت د استازي ، دبریښنا موسسي مرستیال انجینر همایون کوهستاني ، ددفتر رئیس الحاج نور الحق فقیر یار ، دبریښنا وزارت په اداري چارو کي مرستیال انجینر محمد اکبر بارکزي ، تر ریاست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پیرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .
AGN کمپنی د نوموړو جنراتورونو بیه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاکلي وه ، نوموړی پلاوي د یادو جنراتورونو د ترون څخه بي خبري په ګوته کوي او وایي چي نوموړی پلاوي یوازي د نوموړی کمپنی د امکاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.
لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغي مسوولیت پر غاړه اخلي . دادي داداري فساد یوه نوي ډول بیلګه ده . مګر پیسي ورکي ، چي اخیر کي نه جنراتور په لاس راغي او نه پیسي ، مګر پیسي راټولي شوي . دداسي کمپنی سره قرار داد شویدي چي چا ته یي ادرس معلوم ندي او یا ادرس نلري. دکندهار ولایت داداري ریاست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ لیک دشکایت ارګانهاي محل عمومي ریاست په عنوان هم اغیزه ونکړه.
زموږ په هیواد کي داسي معاملي او اجرات کیږي، چي څوک یي اصلاً د کلا وي سر نشي موندلای. بله بیلګه:
دپنجشیر د ولایت سړک، چي پنجشیر ولایت اصلاً یو سړک لري، چي چهاراهي یکي نشته.
دحیرانتیا خبره داده ؛ چي سړک جوړشویدي، مګر جوړونکی او دپیسو ډونر یي یي معلوم ندي.
یوازي ولسي کسان شکایت لري چي څوک غوږ هم نه پر نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرینو هیوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه

د يوي باوري سرچيني په حواله ويل کيږي چي د يوه استراليايي تبعه ويلم رابرتس له خوا ديوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کريم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په ميدان ښار کي په داسي حال کي وژل کيږي چي شپيته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنګ ته چي د شکور د سرتيم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنګ د کريم الله په موټر کي سپريږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او يو څو هوايي فيرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس ديوه لاسي بم په وسيله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتيکا خواته روانيږي خو چند راسنګ د پيښي جريان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بيرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوايي ډګر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پوليسو له خوا بندي او وروسته له څيړونو ابتدائيه محکمه په خپله ۱۱۲ ــ ۵/۸/۱۳۸۸ فيصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسيه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کيږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بيا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فيصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکوميږي . دادي د بهرنيو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه او بي پروايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چې د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتې په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوی، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چې په غیر قانوني ډول یې د ملي امنیت د موظفینو له خوا یې شرکت پلټل شویدي ، چې له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ـــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کې سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څېړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅېړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څېړني په بهیر کې حاجي میرزا ادعا کوي چې دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چې د ایتا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چې دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چې مخکې د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چې نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یې څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چې ددوستانه اړیکو له امله یې غوښتنه پوره شویده .

خو کله چې موضوع د پولیسو له خوا څېړل کیږي او لیکي چې یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چې دولسي جرګې او مشرانو جرګې او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چې یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کې وه ، او یو شمیر مجهول الهویه خلګو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کې لرل چې پر یو شمیر دولتي ادارو تروریستي حملې وکړي ، چې د نوموړو پېښو د مخنیوي له پاره یې دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کې یې ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چې په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعې د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزې د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعې د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګې د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطې چې د خاوندانو هویت یې معلوم نه دي په ورکشاف کې موجود و.

کله چې جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چې ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چې وروسته ژر خوشي شو ، ولې چې دمشرانو جرګې مشر مسلمیار یې شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کې په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چې رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کې ډیر دود ده.

په موږ کې واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چې مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپروو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډۍ بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیرودني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت کښته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل كوي او تر تولو ځان بي وسه ګڼي او يوازي غم خوري.

اوريدلي مي وه چي ددولت كوم چاروالكى دكومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس كي بندي وو .

كوم بنديان چي له نومورى سره په يوه كوټه كي بنديان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچارواكى په موده كي څومره بډي اخيستي وي او عيش نوش به دي كړي وي ؟

نومورى چارواكي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اډانه كي يوه څوكى درلوده لږ او ډيري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي يم .

دغه كيسه كټ مټ د پښتني بانک دپنځه ديرشو مليونو ډالرو داختلاس دقضيي په برخه كي او دغي ته ورته په نورو قضيو كي صدق كوي، چي سړى په دي باوري كوي چي رښتيا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د كابل د ولايت دامنيت د استيناف دديوان د ۲۵۵ ـــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اوږ دي او موږ يي لنډيز رااخلو،په كي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلى و حيات الله دياني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه ديو شمير شركتونو دمامورينود مرستي او همكاري په پايله كي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته كيږي :او شركتونه ددرغلي په توګه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شركت وجود لري او نه هم دتضمين كورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه ديرش مليونه ډالره دقرض په توګه اجراشويدي.

ددياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم وركړم، رشوت ووايم او كه غلا او كه كسه بري. دخپل نور مامورينو په ګډون يو عادي جرم ندي ، بلكي ملي خيانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهايي نه خوړل كيږي، حق بايد وركړي. كټ مټ د ميوند بركي غونډي كيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه كار اخلي، په خپل تضمين ، قاضي القضات عظيمي دشلو كلونو محكوم دخوشي كيدو امر اخلي.

وايي چي دكابل بانک قضيه تردي لا ويرنه ډكه ده.

داكيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دكابل بانک موضوع تر دي تراجيدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په ميخ وهي او هم په نال ؟!

په هيواد کي دچاپيرىال دککرتيا په اړوند ، چي څه ډول يي مخنيوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړيږي او پريکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل يي د بي کيفيته او ټيټ کيفيت تيلو واردول دي، چي مخه يي نه نيول کيږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي يي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمينه برابر وي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دنويد ايل شرکت ديوه ليک پر ترڅ کي د جمهوري ريا ست مقام ته په يوه ليک کي ليکلي، چي دنويد ايل شرکت سره تړون لاسليک کړيدي چي د هغه له لاري هيواد ته تيل واردکړي ، کله چي دنوموړو تيلو اووه ټانکره تيل د مسولو ادارو له خوا نيول کيږي او ګوري چي تيل بي کيفيته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نيسي او په ليک کي يي داسي ويل کيږي، چي له نوموړو تيلو څخه دخښتو پخولو په بټيو کي کار اخيستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تيلو مخه ونيسي او واردکونکو ته يي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوريت دجمهور رئيس مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم دشرکت دچل ول سره مل کيږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چيري له نوموړو تيلو څخه په ځينو مواردو کي ګټه اخيستلاي شي، دګټي اخيستلو موارد دي تثبيت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هيواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهيږي چي موټرو لوګي دهيواد فضا او د بټيو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کيږي ؟

او پدي ډول دګټي اخيستلو زمينه برابريږي . او پدي بهانه بي ارزښته تيل دنورو تيلو سره ګډ او بيا په لوړ قيمت بازار ته عرضه کيږي، داسي عمل يواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراريږي ، چي کله يوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبيک ويل کيږي او ضرر يي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولايت اوسيدونکي دي د ۱۳۸۴ کال د زمری دمياشتي په اووه لسمه نيټه، چي دډاکتر هاشم ښېښتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نيول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ کال دسلواغي دمياشتي په شپږمه ګڼه قرار له مخي دستري محکمي دعامه امنيت ديوان له حکم سره سم په شل کاله بند محکوم شويدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ کال دتلي دمياشتي په ۲۴ نيټه د ۲۲۶۷ ګڼه قرار له مخي په پنځه کاله اويوه مياشت بند محکوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی ميرويس او زوم يي د حکمت الله په نامه ، چي دپوليسو افراد ؤ، دمخالفينو له خوا نيول شوي و، چي وروسته حکمت الله په قتل رسول شوي او زوی يي چي په هند کي ددويم صنف محصل و، دهغه په بدل کي دخلاصون غوښتنه کړي وه، چي نوموړی دوه تنه جنايت کاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هيواد کي دجرايمو يوه بل ډول بيلګه ده، چي له بده مرغه زموږ په هيواد کي يي رواج موندلي دي.

داسي تبادله په ډيره ظالمانه دوسلوالو مخالفينو لخوا څو ځلي تکرار او دمجبوريت له مخي عملي شويده.

ګرګان ګيري او اختطاف ناوړه پديده د پاکستان نه افغانانو دځان سره راوړيده ، چي دا پخوا افغان هيواد نه پيژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولایت دملي امنیت د ۸۲ اداري په پخواني مدیر فاروق جان باندي پوري شویدي په کي ویل شویدي : کله چي نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوایي دمیاشتي ددیارلسمي نیټي د څلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکیب کي، چي دگمرگ ،امنیه قوماندانی او دترافیک د مدیرت استازي په کي گډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دښي لاس اشترنگ موټرونه او دنورو موټرونو دبيي په ټاکلو کي گمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یي پلیټونه توزیع او دموټرو په بیه کي کموالي راوستي، چي له امله یي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پیسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کیږي وروسته له تحقیق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کیږي، دخوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمي نیټي د ۱۷۸ فیصلي له مخي په دولس زرو افغانیو جریمي متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقي نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادبېو او اختلاس یوه قضیه چي دپریکړو دځرنگوالي په اړوند یي قضاوت لوستونکو ته پریږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راگرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شویدي ، په رښتیا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کي ډیري کیسي اوریدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدين شيرزايي پور

ګلاب الدين شيرزايي ۲۵ مليارده پخوانۍ شني (جنبشي) پيسي، ددولت نه پور وړيدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګيږي ، مګر دبي مسؤليتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ ميلونه افغاني دګنګل سره دمزارشريف دپښتني بانک دمدير ښاغلي محمد ياسين لخوا د دادمحمد بانک ته ليږدول کيږي . او پدي وسيله دولت ته يوه لويه خساره رسيږي .

ګرچي محمد ياسين تر ډيره وخت نه ورک ؤ .

کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګيرشو . دده په بند به هيڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم دفساد نه ډيرو نه يوه نمونه ده .

ښاغلي محمد ياسين او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره يي هم سرښورولي وي .

ولي پوه دي، هر سړي پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .

که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دايمان په برکت کيږي او ملي ارزښت ورته ارزش نلري په بي ننګي کي ډوب دي .

ګرچه ګلاب الدين شيرزايي مړ شو ،ځيني وايي په مرموز ډول ووژل شو .

دتميز ديوان د نوموړي دوسيه تر اوسه فيصله نکړه .

شيرزايي هم نه بي واسطي او نه بي پيسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدين شيرزايي څنګه ووژل شو ؟

ديوي باوري سرچيني له رپوټ سره سم ګلاب الدين شيرزايي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمياشتي په اووه لسمه نيټه د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحيي په سيمه کي وژل کيږي . پوليس د قاتل په لټه کي کيږي او په پايله کي رامش نيسي ، لنډه داچي دنوموړی قضيه ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۲۶۸ ـــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فيصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کيږي .

او دکابل استيناف محکمه په خپله ۵۳۰ ـــ ۱۸//۴/۱۳۹۱ فيصله کي دابتدائيه محکمي پريکړه تائيدوي،

بالاخره نوموړی فيصله دستري محکمي دديوان له خوا رديږي . داچي بيا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواښيني ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسيد ؟

داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان يي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائيه او استناف قاضيانو نه چا ونه پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چي د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتي په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنوموړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قوماندانی ګمارل کیږي چي نوموړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم ورباندي عملي شي.

نوموړی چي باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کي اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کي دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چي استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لاري، چي ګواکي موضوع یي له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چي ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چي نوموړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچي هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپي تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چي محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کي دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یي ورسره توکي اخیستل کیږي او دنوموړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخي له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولۍ اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچي محکومین دشپي په اتو بجو نوموړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یي دیوال او مخ یي دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چي سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چي سیمکارت یي دده له خوا ژوبل شوي وو.

خو داچي قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسي ځاي کي درول شوي وو، چي دیوال کنډو درلود ، کله چي حکم وربانديي تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چي د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کي نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کي یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چي مخکي جوړه شوي وه، چي واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبډو یوه بیلګه وه، چي یوخطرناکه جنایت کار یي په پایله کي له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چي د لس زرو دالرو په مقابل کي په سالنګ کي وتوانیدي چي فرار وکړي او مخ کي هم یوه بهرني ښځه ګروګان نیولي ؤ، چي دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتي موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتي دپاره ګام په ګام پدي ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چي اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چي دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ یي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبيروني پوهنتون رئيس

دالبيروني دپوهنتون دمحصلانو اتحاديي ديوه ليک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبيروني پوهنتون رئيس ، محب الله بارش دمحمد ايوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبيروني پوهنتون بيا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ايوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او ګل مير نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړيدي .څرګنده فساد دي ، بيارغونه درئيس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحيت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقيق وروسته محکمي ته ځي او د کاپيسا ولايت ابتدائيه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ ګڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شويو پيسو په معادلو ورکړي په سزا محکموي . خو بالاخره چي موضوع داستيناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړى ته برائت ورکول کيږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي يو محصل نه يي ولندن ته د ليږلو په پلمه زر دالر رشوت واخيست . پداسي حال کي چي د محصلينو ليږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بيا هم پر خپل محصل زړه سوى ونکړ.

بارش په څو نورو قضيو کي ښکيل دي. موږ د محکمي په پريکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. يوازي دومره يادونه کوو چي رسنۍ هميشه دقانون پر تنفيذ ارګانونو تور لګوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کيږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کيږي .

هيله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنيوکه کونکو رسنيو دنيوکو کومه چاره په کي نه وي .مګر اقاي بارش ددي روښانه فريب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه ليد .

داچي ديو علمي او اکادميک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي ګټي دي ، نور دي خداى (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړى اوس هم استاد دي. او دمحمد يونس قانوني نه يي ۵ زره دالره اخيستي ؤ.

حيرانونکي داده چي داسي حمايه ګري او بي تفاوتي يو دبل حمايه کيږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مګر دکابل پوهنتون کي په تدرئيس اخته ، پوليسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم يي تنفيذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فيصلى په اګر او مګر دوسيه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمينه برابره کړه. استاد يي دا ډول ککړ وي، نوردي خداى رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړیدي .

کله چي موضوع څیرل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قوماندانی جنایي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قوماندانی د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه ګر او هم ګل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کیږي ، داسي څرګندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړیدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ، ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مګر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مګر بلي محکمي د ۱۷۳ ګنی د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په ګټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاريو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسياي ميانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارئ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپين بولدک له لاري پاکستان ته اړول کيږي، چي د محصول پيسي يي ۵۳۴۳۳۵۲۶ـ افغاني اټکل شويدي.

دهغه جملي نه د صلاحيت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کيږي د تورغندئ په بندر کي ساتل کيږي، موضوع د ماليي وزارت ته وړاندي کيږي نو امر ورکول کيږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخيستل سي او هغه تاجران چي تښتيدلي دي شپيته سلنه جريمه دي هم تري واخيستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار يو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحيم او طالب نومونه يي دي په تضمين کي پريږدي.

د فيفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاريو په عوض کي ۳ لاري په تضمين پريږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولايت د ابتدايي محکمي په ۱۳۱ فيصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکومو‌ي او فيصله کوي . چي پلورونکي، اخيستونکي او هم د گمرک د رييس صديقي څخه تحقيق وکړي.

لنډه دا چي د يوه اوږده تحقيق د بهير څخه د تورنو کسانو او په قضيه يي ښکيل ټنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهيم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸ـ ميليونه عوايدو د زيان په اړوند چي خپلي دندي صحيح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستيال ښاغلي فضل احمد فقيريار ، محب الله د حيات الله زوي ،څارنوال عبدالمتين حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضيه کي دناوړو اجراتو له کبله گرم بلل کيږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فيصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسيه مسترد کړي.

او محکمي لکه دېخوا په شان پر عدالت سترگي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد گرځي.

او په نيولو کي يي يو کس هم چندان علاقه څرگنده نکړه. دلته هم خاينانو يو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هيآت چي فيصله يي بررسي کړيوه او نه د گمرک ماموران. دا دفساد څرگنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د یوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زوروآکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چي له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري يي وارداتي تیل ، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شویدي.

د حیرتانو ذخیره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغي کي ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چي په ۱۳۷۲ کال کي ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدینو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو ډیزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ کال کي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تیلو بیه يي نوموړي شرکت ته ندي ورکړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندي کوي او په دي برخه کي حکم کیږي، چي خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسي تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چي د چور په وخت پوري اړه لري.

دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلګه ده ،چي مونږ ترې یادونه وکړه.

تجربه ښیی چي دمامورینو بي تفاوتي او بي کفایتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه کي دریاست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ـــ ۵,۳,۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شویدي .

زموږ په هیواد کي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه يي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضيه داسي شروع کيږي چي د بهرنيو چارو وزارت، د وارداتو مديريت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ ګڼه ليک ، د ډاکتر عبدالله په لاسليک د هرات نماينده ګي ته ليکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نومو‌ړي نمايندګي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره يي نغده توګه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتيش دمديرت له خوا د نومو‌ړی نماينده ګی کارونه پلټل کيږي، دي پايلي ته رسيږي چي نومو‌ړی پيسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پايله کي د قانون د تنفيذ د ارګانونو له خوا څيړل کيږي او په پايله کي محمدالله افضلي د هرات د نماينده ګي رئيس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدير او د هرات د نماينده ګی اداري مدير عبدالغفار جمشيدي د نومو‌ړو پيسو د اختلاس په تور تورن پيژندل کيږي.

څرګنديږي چي محمد اسحق مومند چي د قضيي اصلي عامل دي، ورکيږي او ماموريت پريږدي ، خو د انتر پول پوليسو له لاري يي د نيولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول يي هم په موندلو کي تر اوسه بريالي شوي ندي.

دلته دا دود شويده ، چا ته چي پيسي په لاس ورغلي، بيا په هيڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

يا مثلاً د پوليسو يو مامور چي مجروح نوميدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بدو زمينه برابره شوه، يو ملګري يي اخطار ورکړ ، چي امر درباندي خبريږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه ډول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بيرته واسطي او يا پيسو کار وکړ.

دهرات دپيسو بايد هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتياط نه کار اخيستل شوی وای، چي بايد ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

(I.S.S) شرکت

د فساد یوه بله بیلګه چي د اړوندو مسولینو له خوا په څومره بي تفاوتي ورسره عمل شویدي، چي رپوټ يي په لاندي توګه خپريږي.

د I.S.S کمپنی چي یوه خصوصي کمپنی او د لوژستيکي توکو د تهيه کولو دنده يي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نيټي جواز له مخي د بصيراحمد د خير محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران يي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانی د ماليي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت وربا‌ندي قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري رياست د لومړي مرستيال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند يي د جمهوري رياست لومړي مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي ماليه دي بيا وڅيړل شي او ضمناً تر څو چي بررسي پايلي ته رسيږي وروسته د تضمين له اخيستلو ماليه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحويل شي " کله چي موضوع څيړل کيږي نوموړي شرکت سربيره پردي چي ماليه يي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهيزات چي د کورنيو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه بايد امنيتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افريقايي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چيرته به وي، د قسطونو سره وتښتيد، ولي چي ضامن يي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پاي کي د نوموړو زياتو پيسو د ماليي ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکيدو لامل دادي، چي د جمهوري رياست د لوموړي مرستيال له خوا يي د ځنډ زمينه برابريږي .

فساد اداري یوه ساري پديده ده، که يو څه ونه ويل شول نور يي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هيواد کي يي سراسري جنبه وموندله ، ان بهرنيانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځيدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنيو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نيوله .

عامه دارايي او ملي ګټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقيب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی ښونځی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کې دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یي د سزا وړ بلل کیږي.

سر بیره پر هغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یي لاندي خپرږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یي لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخی د ځیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالی کي د غصب شویو ځمکو اسناد ځیري نو داسي ارزونه کیږي، چي په ربنتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا ځمکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي کړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمکي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يي غصب کړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني کسان په جهاد کي مطرح کسان ۀ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ۀ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنیت که معافیت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاڼي د وږي پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په یوه اوږده مقاله کي، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنیت تر سیوري لاندي څه تیریږي " دا لیکنه خپره شوي چي موږ یي لنډیزرا اخلو: څرګنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علمیت ترمنځ توپیر ډیر دی .

په لومړي سرکي ددولت دري ګونو ځواکونو یو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسایلو کي یي ملي دریځ درلود.

د قانون جوړوني بهیر چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نیمګرتیاوي او کمبودییو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنګه کولاي شي، د خپل د نه مشروعیت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پایلي او د ټاکنو کمیسیون د ناقص مدیریت، نامني او د بهرنیو زیاته مداخله او په پایله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرګي ته درسیدلو په لارکي. دولسي جرګي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زیاتي نیمګرتیاوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتیاز اخیستلو او شخصي ګټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستیو کي زیاتي افشاګرئ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسیده ، چي دولسي جرګي غړي په ډله ییزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کمیشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزیاتي کارول او له دولتي دریځ څخه ناوره ګټه او .... لکه چي په رسنیو کي خپاره شوي دولسي جرګي شپږ تنه هر یو ۱. سلیمان خیل ۲. لالي حمیدزي ۳. تمیم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدیر ۶. همایون د مالیي وزیرحضرت عمر زاخیلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنیو چارو پخواني وزیر لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګي یو غړي انور سادات د یوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لویي څارنوالي تر تعقیب لاندي راغلي ، چي په رسنیو کي د زیاتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته یي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشینی سره چي ځیني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کیږي.

متهیم وکیلان تحقیق ته حاضر نشول.

په یوه وروستي کال کي ولیدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقیق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شویده.

دوکیلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزیرانو استیضاح کي خلاصه کیدي، آن چي پخپله دولسي جرګي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ویشل کیږي، دهیڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پریږدي ټولي ورځي په کمیشن کاري پسي ګرځي او دچورلمان لقب یي وګټي.

هغه وکیلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به یي عدلي او قانوني ارګانونه ته پیژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم دا چي ځیني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصیتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرګنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي یي باید ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلګول کیږي عدلي او قضایي ارګانونو ته وروپیژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پایله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرګه خپل ملي او اسلامي حقیقت یو ځل بیا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړیواي.

اوس دملي شورا غړي نه یوازي مصؤنیت لر ي ، بلکي معافیت هم لري ، مګر تر ټولو لویه ستونزه چي دقانونیت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورګري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په ګټه کي ورسره شریک دي ، چي دا پخپله وکیل هم پري قانع دي ، داهغه وکیلان دي، چي ۶۲ تنه یي غیر قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قیس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکایت لاندي دي ، مګر حقیقت ونه لیدل شو ، ځکه وکیل خو یو دبل ګټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبیر او غلطه ګټه پورته کیږي.

اوس باید بالاخره ددي سرطان دداني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جیبونه خالي شي داستیضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري میاشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بیا هم غیر حاضري کوي .

کله یو وخت وزیر سلب اعتماده شویدي، په لنډ وخت کي بیا په ډیر لوړه شمیره اعتماد تر لاسه کړیدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مګر دملی امنیت عمومي ریاست کي په ډیرو لوړو رایو کامیابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنیو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رایو بریالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه لیدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډېري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شویدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدین حکمتیار په غیر کي ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي ترې پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یي په لاس کي ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دمجاهدینو نه د پاکیدو دپاره مځکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستیال په توګه یي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر لیکي دي . داچي وایي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووایو چي سیاست مداره اخلاقو درعایت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پیښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چي دده کوم نژدي کسان که سر ترې پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد یي ورسیږي . کله چي دولسي جرګي وکیل (فیض الله ذکي) یاغي شو ، وایي چي غیر اخلاقي برخورد یي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دلیلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چي هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف توله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یي تهدید کړل، چي دهغو انجنیران وتښتیدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکټر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکيت

اداري فساد چي يوه کرغيړنه پديده ده ، له بده مرغه دغي پديدي چي د يوه نظام ستني لکه دلرګي چــنجي خوري او که چيري مخه يي ونه نيول شي د يوه نظام د چپه کيدولامل ګرزي.

که چيري له فساد سره پريکړوني مبارزه ونه شي، د ټولني ګيډي ته لاره پيداکوي نو له دي امله ښايي چي د فساد پرضد د ټولني په بيلابيلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروريزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغيزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم يي پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکيټ څلويښت فيصده عوايد ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بريالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته يي وليږدوي.

دجمهوري رياست لمبر ۴۱۱ او نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځای ونه نيوي.

د صدر مارکيټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شويدي او په اوسط ډول امتيازيي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو يو شمير دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عوايد يي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکيټ چي اصلاً د قومونو او قبايلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکيت دي، خو صدر مارکيټ د کابل ښاروالۍ له خوايي د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شويدي، مګر ديو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فيصدي نه اخيستل کيږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبايلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکيت دعبدالواسيع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چي ۴۰ فيصده پيسي به تحويله وي. قضيه ديوي محکمي نه بلي ته بي فيصلي ليږل کيږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف ديوان ۱۶ـــ ۸۶/۳/۱ قضايي قرار بي نتيجي صادر کړ .

د رپوټ له مخي داسي اټکل کيږي چي د نوموړي مارکيټ څلويښت فيصده عوايد 96124423 افغانۍ کيږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي ليږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کيږي دابه وخت ځواب ووايي.

دا دود شويدی، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پاليسي او ستراتيژي معاونيت ته اړوند دي، په تحصيلي جعلي اسنادو ځان يي د تورن جنرالي رتبي ته رسولي دي او ددي متل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسيږي) نو بالاخره يي د جعلي تحصيلي اسناد بر بنډ او سر بيره پرهغي د جمهوري رياست د مقام 742 حکم ، نيټه 1381/2/4 د يو شمير ليکونو په جعل ددوسيي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پريښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداييه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فيصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو مياشتو تنفيذي بند محکوم شو،مګر بيا پري تنفيذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصيلي اسناد جوړکړي وي ښايي چي شمير يي ډير زيات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډير جرآت خپل ژوند او ماموريت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبيق نشو .

ځکه درندي او چالاکي په څنګ اړيکي هم بي نقشه ندي. دمامورينو بي مسوليتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حريص او يو عاصي مخلوق دي، په نورو هيوادو کي هم جرم او خيانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هيواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائيه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ مياشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورينو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دايي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هيواد چاړواکي د ملي ګټو پر ضد دروي،' او د خلکو باور په دولتي او غير دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودی او آن داچي په هيواد کي د اقتصادي پرمختيا بهير کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هيڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکيل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پشتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد ربانی په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد ربانی ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سريال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين ربانی هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ـــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي.

پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد ربانی په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چې د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کې راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چې په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چې اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چې لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبې اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چې په نوموړي سیمه کې د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چې نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پورو چارواکو په ګدون پرانیستل شي خو دریغه چې په 1392/2/5 نیټه کله چې د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چې زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چې د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چې په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چې نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبدالطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چې سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندې دي په نوموړي سيمه كي وسله وال ګرزي، لنډه داچي بل ځل هم كله چي جاپاني هيآت له نوموړي سيمي څخه ليدنه كوي د الله ګل مجاهد د ورور له خوا چي د تيلوتانک لري دهغه ځايه پرهغوي ډزي كوي.

پداسي ډيرو مهمو ملي پروژو د تطبيق مخنيوی دزورواكو له خوا نيول كيږي او دمفسيدانو پواسطه پروژي د ناكامی سره مخامخ كيږي.

چي ددغو زورواكو له خوا د كابل د نوي ښار د پرمختک مخه نيول شوي او عاملينو ته يي چا سزا نه ده وركړي او نه يي مخه نيولي ده، داچي دغه پروژه به كله د ځمكو د غاصبانو او زورواكو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووايي.

په پايتخت كي څوک دزورواكو مخ نشي نيولاي او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولاياتو كي به ارومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته كيږي، چي ايا افغانستان دولت دي او كه نه ؟

موږ بايد اول دولت شو ، بيا قانون تطبيق شي .

دا لويه ملي پروژه د الله ګل دخښتو د بټيو تر ګټي قرباني شوله.

پدي هكله دشوراي امنيت ملي ٢٧٣٧ برج د جوزا په ٢٣ د كورنيو چارو وزارت هدايت او امر هم په عمل كي پلي نشو.

داسي ډيري ملي پروژي شته ، چي د زورواكانو تر ګټو قربان شوي، آن ممكن بهرني ميرڅمن هم دخپلو ګوداګيانو پواسطه پكي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، تروريزم او مخدر توکي بهرنی پديدي دي، چي هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يي په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه.

هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضايي ارګانونو کي د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځيني يي افشاا وځيني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.

د شرعي او تزويري اسنادو د جوړلو په لړي کي يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چي له نيکه مرغه د دولت په پايله کي دابتدائی محکمي فيصله له بطلان سره مواجه شوه.

دغه تزويري هڅه چي داستان يي ډيراوږدي موږ يي دلنديز يا دونه کوو.

يوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033ـــ 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکيت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندي راغلي دي هڅه پيل کوي چي بالاخره توانيږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30ـــ1387/8/8 قضايي قرار له مخي يي د 15ـــ1359/11/26 قرار لغوه او نږدي وه چي دغه تزويري ملکيت، چي د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي ، چال او فريب ليکني په پايله کي غير حق بل ته وسپارل شي.

ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کي موقيعت لري

او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.

داسراي چي دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري ، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی ميرمني ملکيت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شوای، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه مي اوریدلي ده چي د هیواد په یوه سیمه کي چي ګردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوشته به یي تري اخیستل.

اوس چي سري د ديپلوماتانو کړو وړوته ګوري کرني يي کټ مټ د ګردني غلوته پاتي کيږي ، خو فرق يي دادي چي دګردني غلو د هيواد په دننه کي نوم او شهرت درلود ، خود ديپلوماتانو په نړيواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هويت ته يي زيان واړاوه.

د باوري ريپوټونو په حواله دهيواد جنرال قونسل په کانادا کي ښاغلي وحيدالله منور د امين الله زوي و، ددي له پاره چي د افغانستان قونسلګري مياشتني کرايه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کي له مخه ليري سي نو يواپارتمان رانيسي چي ددايم دپاره به دافغانستان ملکيت وي ، دا کاروشو، دده په باور چي د ړندو او کڼو حکومت دي نونوموړي اپارتمان ددي پرځاي چي د افغانستان د اسلامي جمهوريت په نامه يي وپيري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چي وحيد الله منور پر ځاي حبيب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کي مقرريږي متوجه کيږي ، چي اپارتمان د وحيد الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنيو چارو وزارت ته ليکي.

وزارت خارجه پام کيږي چي منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمين سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخيستي، او کور يي په ګروي ورکړيدی، څرنګه چي وحيد الله منور د نوموړي د پيسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پريکړه کوي تر څو ليلام شي او خپلي پيسي تر لاسه کړي. لنډه داچی دبهرنيو چارو وزارت يو پلاوی ليږي او ثابتيږی چي په رښتيا اپارتمان د وحيدالله منور په نامه دی، خو وحيدالله منور ژمنه کوی چي د بانلو دکمپنۍ پيسي ورکوي او کله چی پيسي خلاصی شي نو بيا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوريت په نامه کوي.

بهرنيو چارو وزارت بايد دا کور دوه ځلي رانيسي .

داپه داسي حال کي چي وحيد الله منور د امريکا او کانادا ستيزن شيف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شويدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په يخ وليکل شوه او لمر ته کيښودل شوه.

دفرار تروريستي مکان ميرام شاه دي، او اقتصادي تروريستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحيدالله منور په واشنګټن کي دي.

ګل احمد شيرزاد دبهرنيو چارو وزارت اداري رئيس، چي هغه وخت پدي برخه کي هم مسؤله دي چي بيا وروسته په هسپانيه کي مستثار ؤ، پسله ختم وظيفي هم لا درکه شو.

دبهرنيو چارو وزارت هم د تدبير او احتياط کارندي اخيستي او نه يي د کور د پيريدلو اجرات تعقيب کړيدي، چي دا زيان راورسيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د مياشتي په نهمه نيټه په يوه تحقيقي مقاله، چي د مهرالدين مشيد له خوا ليکل شوي خپره کړي، چي موږ يي د يو ي برخي لنډيز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنيو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري مياشت کي در سنيو د شاتو مياشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تيريږي لا هم دوام لري.

درسنيو د غه جوش او خروش د اروپايي ، امريکايي، ايراني او پاکستاني هيوادونو، په مالي مرسته يي په خپرونو د بيان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړيده، زموږ په هيواد کي ځانګړي استخباراتي او سياسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته يي لار هواره کړيده.

د ايران او پاکستان استخباراتو له غربي هيوادونو څخه زيات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتيژ يکو ګټو د لاسته واوړلوله پاره شروع کړيده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسيزي د ځينو کړيو په رګونو او ريښوکي اوپه ځانګړي توګه په اسلامي کړيو کي، د جولا د جال په څيرلا څه چي فولادي جال يي جوړ کړيدي اوددغو کړيو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت يي غنيمت ګڼلي او اوس يي په دووبرخوکي يعني د رسنيو او دوسله والو په تو ګه په مانورونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي يي د استخباراتي پيسو سيلا و يي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنيز تاداو کيږدي.

په همدي ډول يي يوه برخه پيسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ايران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانيولويي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصيت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنيانو په جال کي ولويدل، د دواړو هيواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسيزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټينګښت لاس پوري کړي.

له دي امله يي د هيلي ستر ګي د خپلو پخوانيو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هيوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتيژيکي فعاليتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهيدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سياسي او نظامي ظرفيتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدين شاته ووهي او د جهادي ټيکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پيسو لادسترسي پيدا او سياسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخيستني سره، د مجاهد ينو په سر کوبولو او د افغانستان په ربنتينو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چي ګټي تر خطر لاندي راځي او یا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.
له دي امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چي له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چي د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرګزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحورونو لکه د امام کمیټه او دا سي نورورا څرخوي.
ښکاره ده چي په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چي په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شویدي، چي زیاتره یي قومي او سیاسي دي چي دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.
دا رسني پدي اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.
دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي.   نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.
از اقا مامون هم پدي برخه کي چي څنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د یوي باوري سر چیني په ریوټ کي ویل شویدي، چي میر عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کي تورن بلل شویدي، چي دده پر بي کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړیوال بانک له خوا د کڅافاتو دلیږدلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي یي په ښاروالي کي د ظرفیت دنه شتون له امله پاتي او تړون یي فسخ شویدي.

۲- د قواي مرکز دشني سیمي تعدیل، چي د کنترول او تفتیش اداري له خوا یي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضیه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوایي کار په ټپه دریدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضیه، چي پرزه خرڅوونکي دبګر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دېدولي په دښته کي د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چي باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په تړون کي تقلب، چي د ماس دیزاین شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضایي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقیب وړبلل شویدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل میرمن یي انګریزه وه، دا دکریدت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او میرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کریدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب."صاحبي بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي یو ځاي لیدلي یي ، هغه ورته وویل چي زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یي کمزوري وه، او یا یي لږ کار تري اخیستي . اکثره وخت به ګنګس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیداکړه.

تر ابادي یي خرابي ډیري وي. داوني اخري ورځي به یي په دوبی کي تیره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتي په 11 مه ګنه کي، د جمهور رییس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیري په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتي په پنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړیوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وویل: که چیري د سیمي هیوادونو کي د ننه یو شمیر کړۍ له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چي په دي لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چي دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچي یو الهام دي .

مګر بیا هم غوړ تر غوړه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چي وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چي جمهور رئیس او یا مرستیال یي شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چي د چا نه د اجراأتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي گرگان

وايي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 ګڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرګي د کورنيو چارو وزير مجتبي پټنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پټنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل: ما فکر کاوه چي تاسي به له ماڅخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پټنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي گرگ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرګي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پټنګ صاحب حق درلود او رښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير نارواوي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کينودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيرويني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چي دنجيب ګاو دخور ميره ؤ، ده به ادعا کوله، چي ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چي ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوی ؤ، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوی سيف الرحمن، ډګروال کواټ خان او يو لوی شمير قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محکوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون کي ليدلي ، کومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي کول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بي قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپاڼي د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کميشن کارانو اودلالانو خطاب کوي او دمدنيت ورځپاڼه ۲۲,۴,۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هکله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونکي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين کړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدير کوي او رايي ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ، محمد يي دکورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وکيل نظر که تائيد وي او که ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

کله چي منتخب نوي جمهور رئيس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کړونو ته متوجه کړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښکاره ؤ. د ديکتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي کړ، لکه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوی، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ کي د ملک طوطي زوی ببرک شينواري هم ناست، چي د تره کي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جر گه کي څه تيريږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر گولي د مياشتي په نهمه نيټه، يو مضمون" د ر مجلس نماينده گان از خانه ملت تا مركز پولشويي شماري از نماينده گان" ترسرليک لاندي خپور کړي چي موږ يي ځينو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.

ابو مسلم شيرزاد ليکي :

د ولسي جرگي شپاړسمه دوره بالاخره له يو زيات شمير غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانگړي محكمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د مياشتي په شپږمه پرانيستل شوه.

له پرانيستني څخه يي اوولس مياشتي تيريږي، لاهم يو شمير د ملت استازي په خپلو نيمگړ تيا ووله امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مديريت او معامله گري په دننه د مجلس کي تريخ واقعيت دي چي بايد ومنل شي، چي ډير وخت يي نصاب نه پوره کيږي.

دوخت په تيريدوسره داسي گونگو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرگي يوشيمر غړي په جاسوسي، پولشويي ، معامله گرى، كميشن كارى، او د غير قانوني ساتونكي هغه څه دي چي د ولسي جرگي كمزورتياوي په گوته كوي او لا په نورو بدبختي ككړ دي، هر يويي وايي چي زه نه يم.

د ماليي او كورنيو چارو وزيرانو نه استيضاح، چي پر وكيلانو د پيسو اخيستلو تورونه ولگيدل او ځانته يي قومي بوي او رنگ خپل كړ. او دغه راز د پيسو معامله گري خپل رول اداكړ.

جاسوسي او له بهرنيو هيوادونو څخه د پيسو تر لاسه كول:

د كابل او واشنگتن ترمنځ ستراتيژيک تړون د تصويب په اړوند دپيسو، دويش گونگوسي راپورته شوي او پر يو شمير وكيلانو د جاسوسى ټاپي ولگيدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرگي ريس خپل نړيوال كميسيون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقيق وكړي، اما نتيجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحكومت اخلاقي او علمي سويه تر تش په نامه دملت تر استازو ډيره لوړه وه.

په ډيري بي پروايي دروازه په دروازه گرځيدل او كميشن كاري داير وي .

څه چي يي مصرف كړيدي، هغه بايد را وگټي او دراتلونكي دوري خيال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا كار عادلانه دي، چي پيسي وركوي او بيا پيسي اخلي. يو وكيل صاحبي وويل، (ما هم مفت نيا مده ايم).

ملا ترخيل دكابل دكوچيانو استازي، دانجنير پښتون نه دباور وركولو په مقابل كي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنكړ ناكامه شوو.

يوه مياشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئيس، د پيسو اخيستلو موضوع د مجلس د اداري هيات د ټاكنو او د نامزد وزيرانو په اړوند راپورته كړه ، چي دغي موضوع د مجلس په حيثيت ناوړه اغيزه وكړه ، ولي مجلس ونه توانيد چي عزيز الله لودين ځواب وركولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوریدل کیده، داحقیقت باید وویل شي ښځي وکیلاني په لږ څه هم قناعت کاوه ، مګر نارینه وکیلان دریانوشه ؤ، یاني ډېلي مقرري غوښتي اویا قراردادونه .
که به کوم وکیل جلب او یا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به يي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوتلانو او کوري بلند بوټانو سره یوبل ویشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکیله صاحبه نظیفه ذکي هم پر حمیده احمدزي دکامري ومخ ته خپل ګزارونو ته دوام ورکړ .
داسي معلومیدل چي ځینو وکیلانو ددي کور لیاقت نه درلود ، نه يي داخله مقرراتو پروا درلوده .
دڅراغ ورځپانه په همدي نیټه دولس استازي په جاسوسي، کمیشن کاري، معامله ګیري، پول شویي، دمځکو غصب، غیرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړیدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتیهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. یو تدبیر ددوي مخنیوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرګي ځیني ښځیني میرمني خپل عزت چندان خیال نه ساتي، تبصري ورباندي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزیه ګیلاني دهرات د ۱۵ دوري وکیله په یو خصوصي مجلس کي دزنا تعقیب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزیه کوفي، مریم کوفي، فاطمه عزیز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کي چور

۱- دغه راز د یوه بل رپوټ له مخي، هغه د اختلاس قضیه چي په توکیو کي د افغاني سفارت له خوا د یوي ودانۍ پیرودني موضوع ده، چي توریي په هارون امین په توکیو کي د افغان پخواني سفیر پوري شویدي، چي تر اوسه یي پایلي معلومي نه دي. کیسه داډول ؤ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د بناغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چي دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنگ د باقیداري قضیه ده، چي توریي په لندن کي د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پوري شویدي چي دسفارت پیسي یي په گډه پورته کړیوي.

۳- په برلین کي د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چي ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلي ؤ، په قیمار وهلي مگر چاڅه ورته ونه ویل ، دادي بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کي بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چي محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چي په پاریس کي د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چي بیاوروسته په پاریس کي د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توگه ټاکل شویدي. تر اوسه د انتر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کي شنا کوي ، نه چاگیر کړ او نه یي پیسي تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کي افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چي دعبدالله ملکیار په وخت کي دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کي رانیول شوي ؤ ، پرخپل سرخرڅ، چي دسفارت مامورین اوس خانه به دوش گرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي.

او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چي دداکتر سپنتا په وخت کي ایښودل شوي ؤ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کانادا) کي د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یي په گروي ورکړ، چي لا تراوسه ورک دي. دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چارواکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پرمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاکل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 میلونه افغاني يي د را ايستني بيه شويده، د نوموړي کان له پاره پرسونل په تشکيل کي نشته او د ولسواليو د قوماندانيو ترمنځ هم همکاري او همغږي نشته.

دغه پيينه په داسي حال کي رامنځته شوي چي د کان قوماندان موجود نه و او معاون يي هم شتون نه درلود، ددولت او دحکومت دکمزوري له کبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هرصورت حکومت يوشمير کورنی او بهرنی ستونزي لري ، ملت هم بايد خپله ملي سرمايه وبولي.

مگر چور، فساد، غصب په لوړه پيمانه ليدل کيږي ، دابايد ووايو چي داسي ناروا او چورنه دکمونستانو په وخت کي ؤ، او نه دطالبانو په وخت کي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان کي ؤ، مثالونه يي ډير دي . په هره پيينه کي دزورواکانو او بدماشانو لاس او گټه متصور وي.

ويل کيږي ، چي په دا پيښو کي د بدخشان د وکيلانو او زورواکو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حکومت کمزوردي. پدي پيينه کي خلک د ولسي جرگي وکيل زلمی مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژي چي د هيواد د اقتصاد په پر مختګ کي ټاکونکي او ديادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسيمه ييزو زورواکانو له خوايي مخه نيول کيږي.

په همدي اړوند د را ايستني چاري هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دريدلي دي.

د چينايي د CNPCIW شرکت رئيس ښاغلي هايلانګ د 2012 کال د مي مياشتي په 27 مه نيټه، د کانونو وزارت ته په يوه ليک کي ليکلي، چي د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چي پوهيږي د نوموړي کان کار په تعويق کي لويدلي او له دي فرصت څخه ګټي اخيستني غواړم د تعليق ټول جزيات تاسو سره شريک کړم او دامو دريا پروژه دامنيتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنيتي پلان پر بنياد APPF دري سوه ساتونکي بايد دروان کال د مي دمياشتي تر لو مړي نيټي زموږ په اختيار کي راکړي واى خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کي يو.

۲. په سر پل کي د زياتو سيلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځي زموږ کار په تاخير کي ولويده.

۳..دسيمه ييزو زورواکانو کړني د پلان په تطبيق باندي ناوړي اغيزي پر يباسي، موږ آن داچي د شبرغان څخه د کار کوونکو د ليږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سيموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنيي او په ځانګړي ډول د سيمي د زورواکانو د تهديد ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلايلو له امله زموږ د وسايلو دراوړل د تعليق حالت کي قرار لري او متخصصين چي بايد اوس په نفتي برخوکي شتون درلود لاي تر اوسه په چين کي دي، د امنيتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم يو ليک د عينکود مسودکان په اړوند د ملي امنيت شورا ته هم استولي، چي نا امنيو او د مخاليفينو له خوا يي د بريدونو په اړوند پکي يادونه شويده.

پورتني شرکت چي دجنرال عبدالرشيد دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهديد شوی ؤ، چينايي انجنيران ټبنتي ته اړشول.

داسي ډيري پروژي دي، چي دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چي بايد حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دريا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلۍ او اختلاس قضیه په هیواد کي یوه لویه فاجعه ده، چي په ملي او نړیواله کچه یي دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یي د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیتي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیتي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یي څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یي تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راچا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یي په تجارتي غیر مجاز ډول یي سرمایه ګذاري کړیده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوریي عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف یي، د تطهیر پول او مجهول الهویه اشخاصوته یي غیر نورمال پورونه ورکړیدي ، چي بانک یي د ټکټاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته یي سپارلي دي څه کم یو میلیارد دالره حیف ومیل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چي باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري یي شهرت درلود ، مګر برعکس داکسان په خیانت،درغلي، قیمار، اوبد شهرت درلود . او یوشمیر لوړوپوړو سره یي هم کریدت کاري، سوغات او نور داد وګرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوی خوا دخلګو پیسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بین المللي ډګر کي دافغان دولت ډیر بی اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کي شته ، مګر هلته بازخواست موجود دي ، مګر زموږ هیواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه یی یوه حقوقي مساله توصیف کړه، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شویدي ، او په امریکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شیطان ؤ، کله چي به دمالیي وزارت لخوا تر تفتیش لاندي شو، یوځلي به یي اوازه واچول، چي دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په لیلام کي به یي د ځینو صرافانو سره لاس یو ؤ،ډیره دارایي یي ومونډل. په قضیه کي تر ټولو ذید خل دي . په هرو دوو میاشتو کي باید بیلانس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک یي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیږ کي نیولي دي. په فساد کي د شیرخان او فیروزي مل ؤ او ځان یي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چیري دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیواي، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مګر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلګو باور پري وکړ او خپله نقده دارایي یي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچارواکو حمایه ورسره ؤ، مډرن او عصري فریب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بیله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چي اداره یي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک یي کنټرول کړیوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعالیت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرگي ۶۲ غړو درغلي

فساد چي په يوه ټولنه کي د ناسور ټپ او سرطاني غدي حيثيت لري، چي د ټولني په ټولو برخوکي ريښي ځغلوي.

له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرگي ټاکني هم په خپله ولکه کي راوستي، چي په لنډيز سره يي په لاندي ډول يادونه کوو.

د ټاکنيزو شکايتونو کميسيون د 1389 کال ټاکني په درغلي لړلي وبللي، چي دولسي جرگي د سپاړسمي دوري په ټولټاکنو کي په 593 مرکزونو کي تقلب کړي او تقلب يي د ټاکنيز و شکايتونو کميسيون ته ثابت دي .

نو څرنگه چي قضيي جزايي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون 64 مادي د دريمي فقري سره سم په دغه برخه کي کړني ترسره کړي.

په دغه ليک کي همداراز ويل شوي چي دغه کميسيون دي پايلي ته رسيدلي دي، چي د ټاکنيزو برخو دکارکوونکو له مرستي څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن بريښي، شکايتونه ترغور لاندي ونيول شول .

چي څيړنه يي دابتدايه محکمي له خوا څيړل کيږي، نو د قضيي په اړوند د ټاکنو د خپلواک کميسيون اوشکايتونو د کميسيون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چي نومونه يي په لاندي ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کميسيون رئيس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کميسيون غړي.

۴- سيد مراد شريفي د شکاياتو کميسيون رئيس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکاياتو د کميسيون غړي.

۶- ضيا رفعت د شکاياتو د کميسيون غړي.

۷- جنرال ايوب اصيل د ټاکنو د کميسيون غړي.

۸- شفيق احمد کوهستاني د ټاکنو د کميسيون د آي ټي رئيس.

۹- امان الله تجلي د شکايتو نو د کميسيون حقوقي مرستيال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کميسيون وياند.

۱۱- گرزيواني د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۲- قاضي سليمان حامد د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکميسيون غړي

۱۴- مومنه ياري د ټاکنو دکميسيون غړي.

په دغه بهير کي 235 عريضي د کانديدانو له خوا د شکايتو نو کميسيون ته وړاندي شوي، چي تفصيل يي په دي ليکنه کي نا ممکن بريښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدايه محکمي له خوا وڅېړل شوه او پرېکړه يي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښايي چي جزايي او حقوقي قضيي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانگړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس او قاضي سليمان حامد چي د محکمي له قرار څخه يي سر غړونه کوله دندي يي په تعليق کي ولويدي.

چي وروسته له يو لړ څېړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د مياشتي په دير شمه د 944 گڼه مصوبي له مخي پرېکړه وشوه، چي د موضوع جزايي او حقوقي برخي جلا او ځانگړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پايله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمياشتي په دولسمه نيټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا يي قرارونو له مخي د ولسي جرگي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپيته تنه نور بريالي وبلل شول، چي لړليک يي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جديد و حذف شده توسط محکمه خاص شکايت هاي انتخاباتي						
	لست وکلاي جديد که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
شمېره	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جميل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شريف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بيدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبيد الله کليمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفيظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبينا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزيه ناصر يار گلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فيضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجيدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحيمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سيمين بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خليل احمد شيخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحيد طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنير منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرين	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفيق شهير	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داكتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	کندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	کندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل كريم ايماق	کندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	کندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	کندز	1390/5/12 (14)	داكتر فاطمه عزيز	کندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاكر كار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت كوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داكتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالكريم اچكزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالكريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوگر	1390/5/12 (5)	انجنیر صاحب خان	لوگر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحید الله کلیم زوي	میدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجید وردک	میدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعیل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سلیمان خیل	پکتیکا	1390/5/12 (20)	سید اسحاق گیلاني	پکتیکا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خدیجه	پکتیکا	1390/5/12 (20)	ناجیه	پکتیکا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخیل	پکتیکا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهیم غشتلي	پکتیکا	1390/5/12 (10)
39	محترم حیات الله وزیري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داکتر میربت خان منگل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هیله من	خوست	1390/5/12 (16)	لیاقت الله بابکر خیل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حمید الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعیل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبیب اندیوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپیکي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئیس محمد عمر	بادغیس	1390/5/12 (3)	سید محمد موسي جناب	بادغیس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبیب الله	بادغیس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فایض	بادغیس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبدالطیف	بادغیس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحیم	بادغیس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزیتا رفعت	بادغیس	1390/5/12 (3)	صفیه ایماق	بادغیس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دین محمد عظیمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان کوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظیمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هیکل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سید اکرام الدین معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	1390/5/12 (12)	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	1390/5/12 (12)
54	عبدالشکور واقف حکیمي	بدخشان	1390/5/12 (1)	عبدالولي نیازي	بدخشان	1390/5/12 (12)
55	محترمه قاضي منیره	بدخشان	1390/5/12 (1)	حاجي مامور موسي	فراه	1390/5/12 (12)
56	محترم مسعود بختور	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	1390/5/12 (1)
57	نامعلوم	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج برید جنرال نقیب الله	لغماني	1390/5/12 (1)
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	1390/5/12 (10)	الحاج زیفونون صافي	لغمان	1390/5/12 (22)
59	محترم گل مري	لغمان	1390/5/12 (10)	حاجي پیر بخش گردیوال	ننگر هار	1390/5/12 (22)
60	محترم الحاج ملک نذیر	ننگرهار	1390/5/12 (9)	انجنیر سید اکرام	ننگرهار	1390/5/12 (10)
61	محترم شنواري	ننگرهار	1390/5/12 (9)	حاجي حیدر خان نعیم زوي	کوچي ها	1390/5/12 (10)
62	الحاج قادر کوچي	کوچي ها	1390/5/12 (10)			

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پریکړه چي واجب التنفیذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خړو ستورگو په غیر قانوني ،غیر عادلانه او غیراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدیر چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستیال وټاکل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي کبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خیانت یي لاس پوري کړ، چي دابتدائیه محکمي دا فیصله داستناف لخوا هم تائید شول ، مگر ځاي یي ونه نیوي .

حقیقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رایه باطلي او دمعاش اخیستل یي حرام دي . او کوم قوانین چي تصویب شویدي هغه ټوله غیرقانوني دي ، چي باید لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرګندوني

ويسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي په دريمه ګڼه کي ، د فدامحمد فايض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرګندوني " تر سرليک لاندي خپور کړي، چي مور يي لنديز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي لومړي نيټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هيواد دري ګونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه .

هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوريو يي اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يي ولس ته هيلي ورکړي .

ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يي دواړه په فساد کي ښکيلي وبللي.

دايي ومنله چي په دولتي دستګاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او ګوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلګو حقوق تري وړل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمګړتيا وي هم شته.

ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندي يو سها مي شرکت غوندي ؤ.

حقيقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډير ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چي عملي ګام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کي ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيدي ، دملي ګټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازي دولسمشر مکلفيت ؤ، هيواد دټولودی، بايد هر وګړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؟؟.

هغه چاچي د مزار په جنګي کلا کي د لسګونو کسانو ويني تويي کړي ،په ليلي دښته کي يي د زرګونو انسانانو ويني يي تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو.

د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيسي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يي چي ددي هيواد ملي پانګه وه ، څه يي ازبکستان ته بوتلي او څه يي له منځه يوو‌ړي ، دشير پور مځکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يي د هيواد د تجزيي په تو طيو کي لاس درلود، او په ډيره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسيتونو د پاروني له لاريي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .

خو تر اوسه هيڅا يي پوښتنه ونه کړه . د جنګسالارانو په موجوديت کي د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښي او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کي زور ونډلي، دا په داسي حال کي چي مخ کي تر دي تښتونو په هيواد کي سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چي پانګوال په هيواد کي پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلي پانګي او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ليکل شويدي : کله چي ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چي داکتر نيازي په کي ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کي په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغي په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چي په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چي وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کي ،چي يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چي تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټپي کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چي عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه څمکنۍ دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کي چي تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلماني مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کي وايي : کله چي زه د هغوي په اسارت کي وم تښتوونکو ته د فوزيي څمکنۍ له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د يو شمير واليانو په اړوند رپوټ

1. کله چې په ۱۳۸۶ کال کې د کنترول او تفتيش د عالي اداري له خواو د غزني ولايت حسابي چاري تفتيش نه وروسته دي پايلي ته رسيږي، چې ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال کې چې د مصرف په اړوند يي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدين پټان سکرتر په وجه کې حواله او وروسته بيا دغه پيسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانۍ تصيح شويدي .
2. د کنترول او تفتيش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني واليانو لکه ډاکتر محمد عثمان ، شير محمد خوستي، بيله اصولي اسنادو مصرف کړيدي.
3. د کنترول او تفتيش داداري د ۱۳۸۷ کال رپوټ کې راغلي دي، چې ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتيفي د تيلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چې هيڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هکله د نيويارک ورځپاڼي هم يو لوی مضمون خپور کړيدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوريت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخي، يو پلاوی ګمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزيع څرنګوالي وڅيړي، چې د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولايت کې ويشل شويدي.

په پايله کې څرګنديږي کله چې عبدالرشيد دوستم په شمال کې دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحيت څخه ګټه اخيستي او ۱۰۶ نومري ځمکي د شني ساحي په سيمه کې ويشلي ، پرته له دي چې د جمهوري رياست له مقام څخه يي حکم تر لاسه کړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضيه ، چې تور يي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عريضه چې دچارو داداري د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ ليک په ملتيا اړوندو ادارو ته ليږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقيق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنيف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چې دکورنيو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ ليک په ملتيا د قانون د تنفيذ دارګانونو په نامه ليږل شوي دي.
7. د حيرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضيه ، چې تور يي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لګول شويدي.
8. د ناوړي ګټي اخيستني قضيه ، چې د مزارشريف سينما په سيمه کې د عطامحمد نور له خوا ورباندي لوړ پوړي ودانی جوړي شويدي .
9. حاجي دين محمد دننګرهار والي ، ګل اغا شيرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعيل خان په هرات کي چي څه يي په وس ؤ، صرفه يي ونکړه .

دهيڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتيش شول او نه کنټرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په گمرکونو کي ددرغلۍ يوه بيلگه

گمرکونه يواځنی اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوايدو زياتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي څخه په گمرکونو کي ددرغليو پيښي زياتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي يي شخصي گټي په ملي گټو لوړي بولي.

نو داسي گونگوسي تر غوږو کيږي کله چي يو کارمند يو څه موده په گمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي يي ډير ژر بدلون راځي، موږ دلته يوه ددرغلۍ قضيه چي په گمرگ کي رامنځته شوي د بيلگي په توگه وړاندي کوو.

دموز لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارگي توکي واردوي او د گمرگ په اووم هنگر کي تخليه کيږي، خو بيا وروسته پرته له دي چي محصول ځيني واخيستل شي، له گمرک څخه ايستل کيږي.

کله چي موضوع تر څيړني لاندي نيول کيږي داسي ادعا کيږي، چي نوموړي توکي د ماليي دمعين غلام جيلاني پوپل په امر له گمرک څخه ،له محصول پرته ايستل کيږي او تور يي پرعبدالقيوم د محمد عمرزوی، چي دگمرک پخواني سرپرست رئيس و، دگمرک داووم هنگر امر عبدالکريم دعبدالحکيم زوی، ددروازي امر سيد احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مديرت مرستيال سيد مزمل د سيد سکندر زوی پوري کيږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائيه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فيصله کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيد احمد نومي، په پنځه کاله او يوه مياشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانۍ په ورکړي علي سويه غياباً محکوم او دغه راز سيد مزمل په دوو کلونو تنفيذي حبس محکو ميږي .

مگر د ايستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پريکړه کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيداحمد سربيره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانيو ورکړي علي سويه په يوه يوه کال حبس محکوم او سيد مزمل په لسو زور نغدي جريمي او د مزمل شرکت رئيس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کيږي . او غلام جيلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقيب پانی په حفظ نظر ورکول کيږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي ديوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نيتي قضايي غونډه کي عبدالکريم ، عبدالقيوم او سيد احمد په شپږ ،شپږ مياشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانۍ په ورکړي او غلام جيلاني پوپل د عدلي تعقيب وړ بللي دي . زموږ هيواد کي دقانون تطبيق تل پر کم زور او غريبانو تطبيق کيږي ، جيلاني پوپل ته چا څه ونه ويل .

کښته مامورينو بايد ليکلی امر تر لاسه کړي واي او يا يي داغير قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جيلاني پوپل ځان ته لارپيداکړه .

گمرک هغه اداره ده چي کنترول يي ناممکن دي ، په گټه کي مامورين او سوداگران شريک دي، ديو لک افغانيو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداگر گټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوږ تر غوږه نه خبريږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوريدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شويدي . قيمت او جنس ته په اساني تغير ورکوي، چي پرمحصول يي ډير اغيز کوي .

يوازي يوازي جدي كنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي كولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل كي مقرريږي .
كله چي په گمرک كي دكميشن كارانو رول كلک شو، درغلي او بدي هم اوچت شوي. كميشن كاران لكه، ارباب او قريدار دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او گرفت يي ورځنى كار دى.
دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راكمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اکبر دتښتوني قضيه

د يوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ ـــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پيژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتيد. چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مګر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دڅرګندونو له امله تور ورباندي لګيدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نوموړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نيول کيږي او دپوښتني لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنوموړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه.

ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دمامورينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا ګمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمايي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعي د ارزګان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مګر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشواى کولاى چي د قانون منګلو ته يي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ایراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاني په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمیاشتي په ۱۶ ګڼه کي يو مضمون د (دايران له خوا ولسي جرګي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرليک لاندي دډاکټر مراديان له قوله ليکلي دي چي موږ يي لنډيز رااخلو :

يو سياسي کارپوه دامنيتي سرچيونو له قوله په ډاګه کړه چي دولسي جرګي ۴۴ تنه دايران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مراديان په يوه مرکه کي چي دتيري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنيتي سرچيونو په ډاګه ويلي دي چي دولسي جرګي ۴۴ تنه په منظمه توګه له ايران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهيم کوهدامني ويلي دي په داسي حال کي ، چي دايران له خوا په ولسي جرګه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هيوادونه به هم جاسوسان ولري نو کيداي شي چي دغه تړون ردشي.

په همدي ډول يو بل سياسي کارپوه احمد سعيدي په دغه اړه وويل: که چيري دپاکستان او ايران جاسوسان ستراتژيک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هويت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولګيږي .

له همدي امله ښايي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نوموړي تړون دولسي جرګي له خوا تائيد شو.

پداسي حال کي چي نماينده تا د پردو دګټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ويلي شو چي دولسي جرګي ۶۲ تنه يي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کميسيون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غير شرعي او غير قانوني ، په ډيره بي شرمی يي سترګي سپيني نيولي دي او پر څوکی ناست دي .

مطلب ريښتيا دی، ولي چي دايران سفير و مسليميار ته چي دمشرانو دجرګي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډيره سپين سترګي يي تري غوښتي وه، چی دامريکا سره ستراتژيک قرارداد بايد لاس ليک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په څرګند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچینو په حواله یو عراده سراچه موټر ، چې پلیټ یې ۵۵۸ فراه دي، دژیړي د ولسوالی د امنیتي موظفینو له خوا تر څارنې لاندې نیول کیږي او تلاشي کیږي ، له هغه څخه ۲۱ کیلو گرامه تریاک تر لاسه او تورن یې جان محمد د الله نظر زوی نیول کیږي .

وروسته له څیړونو او تحقیقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزې دابتدائیه محکمې له خوا د ۲۱۷ ــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فیصلې له مخې په اتلس کاله بند او درې زره افغانۍ جریمه او دغه راز د موټر دمصادرې په سزا محکوم میږي .

کله چې نوموړي دوسیه د استیناف محکمې ته ځي نو موړی د ۲۹۸ ــ ۵/۹/۱۳۹۰ فیصلې په اساس د ابتدائیه محکمې حکم تائیدوي .

او دغه راز د سترې محکمې له خوا هم نوموړي فیصله تائیدیږي .

دقاچاقبران تکتیک دادی، چې اصلی مالک پخپله انتقال کې برخه نه اخلي ، بلکې نفر او دریور استخداموي او ډېله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چې دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کې به یې هلې ځلې کوي .

پدې ډول دریور او انتقال کونکې قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه یم پوه چې دې معامله کې به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق دیو مافیا په شکل او سازمان یافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نیول کیږی چې دمسؤلو مامورینو سره یې اړیکې نه وي ټینګې کړې او یا اصل کس نه نیول کیږي، بلکې استخدام شوي او اجیر دپیښې قرباني کیږي.

اصلي قاچاقبران له دې کبله چې پوره عاید لري، نو ډېرې پیسې ښندې. کوم څوک هم ونیول شي په زندان کې ښه ژوند او سم شرایط ورته تهیه کوي. درخصتي نه ګټه پورته کولای شي، یوځای او بل ځای ته، یو ولایت او بل ولایت ته په اسانۍ تبدیلیږي.

دهغې ډلې نه روح الله خروټی به دمحبس مدیر سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنګان ته تبدیل شو. د ۱۶ کالو نه یې یوازې درې کاله تیر کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط یو نیم کال تیر کړ، دګرشک دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول دروا خله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډیز یي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بي کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

رېښتیا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزیر نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال گي دحاجیانو دلیږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره یي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ویشتمي نیټي د ۱۷۸۹ لیک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزیان په اړوند ، چي دولت ته یي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحیدالله شهراني چي دمالیي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مگر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزیر حمیدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزیر، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دگلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او یوولس ملیونه دالره پیش پرداخت شوي، گلوبل او ناس شرکت اصلاً یو ترانسپورتي هوایي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه لیږدول شول ، مگر وزیریوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جلیل شمس:

داوبو اوبریښنا وزارت د ۲۵ پایو ډیزل جنراتورونو قضیه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دایراني کالاي ناب شرکت څخه په ټولیزه توگه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکایي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت یي په رسولو ونه توانید .

پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جریمه ورکړي ، خو جلیل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او بریښنا وزارت مرستیال و، پرته له موجه دلایلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر یي دجریمي له سرجمع څخه یي نوموړي شرکت ته بښلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ لیک له مخي تورن گڼل شوي او د ځانگړي محکمي دپریکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزیران عنایت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هیواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شویدي .

دغه راز نادر اتش داریانا افغان هوایي شرکت رئیس چي تړون یي یوه میاشت او دولس ورځي تمدید کړي و چي له امله یي ۴۸۳۰۰۰ یورو یي عامه شتمنی ته زیان اړولي و. او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفیر په حیث په اندونیزیا کي دنده سرته رسوي تحقیق ته حاضر نه شو.

5. عنایت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوینک او دوو بالوچارټر طیارو دپیرودني له امله مظنون گڼل شویدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سيد حسين انوري : په دارالامان کي دسلو جريبو دفارم او ځنګل داجاري دترون په اړوند، چي دافغان ديولوپمنت له کمپنۍ سره يي دپنځلسو کلونو له پاره لاسليک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زيات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .
7. دکرني دچارو پخواني وزيران عبيدالله رامين او سيد حسين انوري، دکرني دوزارت معين محمد شريف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دين محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جريبه ځمکي تړون ، چي د کمو پيسو د يو جريب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ يي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسليک کړي مظنون ګڼل شويدي .
8. مسعوده جلال :

دسينما زينب دبيارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسيسي سره لاسليک شوي، دايراني فرش دري ځله رانيول په زياتو پيسو د ښځو چارو وزارت ددهليزونو دفرش له پاره ، دځلور غيرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولايتونو د ښځو پريوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امين فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتيش رياست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تيلو د پيرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله يي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امريکايي دالره دولت ته زيان اړولي دي.

10. د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري :

چي دچين دهيواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پيسي، چي يوازي د مهاجرينو له پاره وي او ديو شميريي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماينده ګيو او په هيواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شويدي .

11. سيد مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزير :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه يي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ مليونه افغانۍ پرته د تضمين له اخيستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ويشلي، چي تر اوسه شپږ شرکتونه پيرندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصيل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کريدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا دول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پيسي تر ننه ورکي او بيا لاس ته رانغلي . يو وزير محکمه نه شو او نه يي سزا وليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له واليانو څخه دشکايتونو په لړي کي دارزګان ولايت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګي ته خپلي عرض پاڼي وړاندي کړي او دوالي امير محمد اخنذاده څخه دبډو اخيستلو له امله شکايت کړي.

دولسي جرګي دشکايتونو دکميسيون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د مياشتي دنهه ويشتمي نيټي د ۶۰۲ ګڼه ليک په ملتيا، لکه دقانون دتنفيذ اداره امور، دکورنيو چارو وزارت ته ليکی:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه ديوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډي اخيستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع ديوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانۍ بډي اخيستي دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولايت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شريف الله دعزيز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امريکايي ډالر د بډي په توګه اخيستي دي .
3. ديخ جوړوني دفابريکي په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحليم دمحمد يونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ ډالره بډي ورکړي .
4. دارزګان والي ديوي وداني له ټيکه دار حاجي ملا نعيم دابراهيم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخيستي او دنوموړي ټيکه دار د ۱۹ لکو افغانۍو حواله يي بنده کړيده .
5. دارزګان والي ديوي بلي ودانۍ له ټيکه دار شريف الله دحاجي عزيز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخيستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحيم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکايت کړي، چي دوالي له خوا ګواښل کيږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانۍ د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاينده محمد زوی شکايت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي ديراود ولسوالي اړوند د شنغله او ځنګل کليو ته سيلاو زيان واړاوه او دکرني وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنيو ته ځمکي وويشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوي او زورواکانو ته يي ويشلي دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکايت کوي ، چي ما يو شرکت دشهيد اساس په نامه په ارزګان کي درلود، چي ددوو ترونونو په لاسته راوړلو دديراود او چوري ولسوالی کي بريالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانۍ په ناحقه او په زور اخيستي دي.
9. نياز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکايت کړي، چي ورزشي ستديوم يي ديوي مياشتي له پاره په غير قانوني توګه تړلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کاري له پاره مي کندلي ده او خاوره مي ليږدولي ده ، چي دغه ټولي پيسي پر والي پاتي دي او نه يي راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکايت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندي دي او په دي وروستيو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانۍ بډي اخيستي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راوونل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړ کي دترانسپورت وزارت هم متې راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت مالي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، مالي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددويم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څيړنو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دمالي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو ټنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخیل وال تسلیم شو

دملي ارمان ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمیاشتي په سلمه نیټه یو خبر خپور کړي ،چي موږ یي لنډیز رااخلو : دا باید ومنو چي دشورا له موجودیت نه ، نه موجودیت دملت په ګټه دي ،تر ګټه یي بد مرغي ډیره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکیلان معاش لوړیدل غواړي، دبودیجي موضوع یوه فرعي کیسه ده.

دمالیي وزارت وایي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زیاتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پایله وموندله، چي ولسي جرګي دتیر کال دکب دمیاشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمیاشتی په دویمه نیټه تصویب کړه. وکیل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړیتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټینګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځیني ولایتونه دظرفیت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتیا نه لري ، خو دمالیي وزارت دغه ادعا نه منله او ویل یي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزیر مالیه حضرت عمرزاخیلوال تسلیم شوو.

دمالیي وزارت مرستیال مصطفي مستور وویل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتي دي چي دهغو په امتیازونو او تنخواګاني دمیاشتي یو سلو نوي زرو افغانۍو ته لوړي شي او هم دمالیي له ورکړي څخه معافیت پیداکړي، خو په هر صورت وکیل صاحبان بس نلري ، دمالیي وزیر ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي برى تر لاسه کړ او دمیاشتي پنځوس زره افغانى یي په تنخواګانو کي زیاتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمیاشتي پنځه ویشت زره افغانی دکور کرایه ،لس زره افغانی دموټر دتیلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبایل دکریدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهلیزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ریښتیا ورته وویل شي او یا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهین شول ، استیضاح به راوړاندي کړي . کمیشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقیقت ته وکتل شي یو لوي شمیر یي په رایو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وویل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپیداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

که زما ځان غواړي تر تا به يي قربان کړم

دثریا بها په نامه یوي ښځي د فیسبوک له لاري یوه مقاله د " دا دعبدالکبیر رنجبر له خوا لومړني جنسي تیري نه دي" ترسر لیک لاندي دجمعي ورځ په ۹ تیر ۱۳۹۱ نیټه له یو تصویر سره خپره کړي چي موږ یي لنډیز رااخلو :

زه دیوي فیمنستي په توګه دیوي له بدبختي څخه خبري کوم :

کبیر رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کي، چي د سیاسي علومو په پوهنځي کي داسیستانت په توګه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کي استاد میر اکبر خیبر دحزب پرچم دتفتیش کمیسیون له خوا یوه اعلامیه خپره کړه، چي اکادیمسن کبیر رنجبر دیوه جنسي تیري کوونکي او یوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ایستل شوي، نو ټولو حوزو او دمیرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغیږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کي ونه لویږي داسي زیاتوي .

دفخریي په نامه دیوي بینوا نجلۍ باندي دعبدالکبیر له خوا جنسي تیری، یوه غم انګیزه کیسه ده چي پلار او مور یي په وړکتوب کي له لاسه ورکړي وو او دخور په کور کي ژوند کاوه، چي دخور میړه اذر مشهور خیاط وو، فخریي هغه وخت دخپل ژوند کیسه وکړه کله چي د سپوږمۍ نه خبره شوه . سپوږمۍ دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخریه چي دجمیلي پلوشي او نفیسي شیردل سازماني ملګري وه ، دامتحان په وخت کي له کبیر رنجبر څخه مرسته غواړي او کبیر رنجبر ورته وايي : فخریي که زما ځان هم وغواړي تر تا یي جاروم ته زما سازماني ملګري یي .

فخریه چي کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بي برخي او مظلومه نجلۍ وه دکبیر رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چي په شش درک کي وو ورځي .

کبیر رنجبر چي کور کي یوازي و او کورني یي لغمان ته تللي وه ، لومړی ځل یي په اتشین عشق سره غواړي له فخریي څخه ناوړه ګټه واخلي که زما ځان غواړي تر تا به یي قربان کړم، خو فخریه مقاومت کوي او ورته وايي چي زما خواستګاري وکړه، خو کبیر رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بي شرمانه ډول په هغي جنسي تیری کوي ، فخریه ژاړي چي ژوند یي برباد شو او کبیر رنجبر ورته وايي، چي له تا سره به واده کوم .

فخریه یي چي یوه اوونۍ په کور کي ساتلي وه پریږدي او کله، چي څو ورځي تیریږي کبیررنجبر ځان پټوي او هغي سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وايي، چي ته په خپله زما کورته راغلي وې، زه دشوروي دپولیس کاندید یم او واده کوونکي هم نه یم .

فخریه چي اوښکي تویوي او شکایت کوي او خپل دسر ویښته شکوي اناهیتا ته ورځي، خو هغه دکبیر رنجبر جنایت دتفتیش کمیسیون ته سپاري او دمیر اکبر خیبر په امر رنجبر له ګوند څخه ایستل کیږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د کي جي بي غړیتوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصیر رنجبر هم اوکراین ته ځي او کا جي بي ددستګاه جاسوس کیږي. او دواسیلي متروخین داسنادو پر بنا (صمدازهر) چي دمیوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کي د کي جي بي اجنټ او اشعه دشبکي د فتح مستعار په نامه مسوول وه. له یوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر دیوه پلان له مخي، روسیي نه کابل ته راځي او د پارلمان غړیتوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوی سره مظاهري په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ځو میاشتي دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کي وایي، چي زما ښځه دققفاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوي نجلۍ داختطاف دافتضاح پیښي څخه ما دبي بي سي په سایت کي وویل، چي دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چي دغه جنایت کار یي اړیوست چي دهغه دیوه اولاد، چي دجنسي تیرۍ ثمره یي وه انکار ونه شو کړای.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړي په میاشت کي د سپوږمۍ، عرض او داسي لیکلي دي چي دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چي سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمۍ نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کي، د ډیوي امیل کره ساتلي او جنسي تجاوز پر وکړ او ددي تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چي نوم یي عبدالکریم پري ایښي دي.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وایي، چي داد سپوږمۍ تقاضا وه چي زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کي برائت واخیست، چي دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چي دي یي دګوند نه وباسي ، کوم چي خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایي سره په مدور میز کي ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لوړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنګ در لباس ملنګ

په هیواد کي تښتوني ددي لامل شويدي، چي زياتره سوداګر خپلي شتمنۍ بهرنيو هيوادونو ته ليږدوي.

تښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شويدي، چي په هيواد کي پرمختيايي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او يا په ټپه ودريږي. دا پديده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وايي.

موږ دلته دبيلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نيازي حکايت کوي وروسته له هغه چي تښتوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب يي زما پر سر کړ او په يوه ودانۍ کي يي بندي کړم ، هره ورځ يي وهلم او ټکولم، تښتوونکو دري مليونه دالره يي زما له کورنۍ څخه غوښتل، چي داعمل پر همايون اصفي هم راغلي ؤ.

نيازي وويل کله چي تښتوونکو په دي پوه شول چي پيسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتيدم او پوليس مي خبر کړل .

پوليسانو هغوي ونيول .

دافغانستان دصنايعو او سوداګري خونه وايي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ مياشتو کي ۸۵ تنه غړي تښتول شوي په داسي حال کي چي تير کال دغه شميره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنايعو او سوداګرۍ خوني مرستيال احمدشاه حکيمي وايي، چي دتير کال دجولاي دمياشتي زه اوزما ملګري چي دري مليونه دالر راسره و، دتښتوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پوليسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکريم خليلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

تښتوونکو هڅه وکړه ترڅو حکيمي او ورور يي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي يي ووژل شوه ، خو تښتوونکي خپلي موخي ته ونه رسيدل او ويي کولاي شول چي يوازي پيسي وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چيري دولتي مسوولين له تښتوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنيتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پيسي وتښتوي .

دتجارت او صنايعو دخوني مرستيال خان جان الکوزي وايي، چي دهيواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په تښتونو کي لاس لري، چي يو پوره شمير يي د پارلماني مسؤليت لري چي محکه او اسمان يي پيژني ، چي هره ناروا راپورته کيږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنيت په برخه کي لږ پرمختګ شويدي ، اوس دي حالت کي راغلي يو چي غل هم وايي خدايه !، او کارواني هم وايي خدايه ! دفوايد عامي د وزارت معين وحيد الله خپل اختطاف چيان پيژني، مګر د ډاره يي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له تښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وايي: کله چي تښتونکي نيول کيږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کيږي .

هغه داهم وويل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي يو شمير تښتوونکي دهيواد دقضايي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غير کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لاربنود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نېټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب .

" دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لاربنود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یي دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لاربنود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله وربانديي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو اینبودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زموږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .

زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لاربنودوي.

دغسي څرګندوني زموږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او أن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یي هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لاربنود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو	بیت نیکه وایي زما زامنو
سړي چي مري خوږ یي پخوا وي	ولس چي مري نښه یي داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي	خواري او ذلت یي ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان کي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي کيږي، دامذهبي نه بلکي يو سياسي پروګرام دي. په ايران کي هم اوس پوښتنه کوي ، وايي سني يي که مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم کيږي، چي په ايران کي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت کي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس کي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيی بر بنده تيری هم خميني په څرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس کي، د تبعيد په زمانه کي او دغه راز په قم کي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهرآ به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام کي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي کولي خو په عمل کي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حکومت تاداو ايښودونکي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه کيناوه ، که چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حکومت سره نه لري. دامام صاحب حرکات دنازي هيتلر ته ورته دي. هره ديکتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديکتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

که چيري افغانان ديوه عادل حکومت او خلکو دحکومت غوښتونکي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاکستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيکل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير کي، چي تري راووت خبريالانو ته يي وويل : ما فکر کاوه چي امام يو اسلامي انقلاب کړيدي ، مګر دا په حقيقت کي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړۍ دکاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حکومت وکړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاکم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاکم کړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، کلام يو، کعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، کيدای شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وکړي. کوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو کي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه کار واخلي او مذهب دسياست وسيله نکړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور کي سوځي، کله ارامه شي او کله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي کچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او اصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلاً : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل کيږي چي په ايراني لفتونو او نمونو بدل شي لکه : ولد په فرزند، مامور په کارمند، وکيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مکتب په مدرسه، محکمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه موږ ته پردي دي.

يا مثلاً په شعوري، له دي کبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه کوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۳)

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننګونه چې داقتصادي، ملي لویو پروژو په عملي کولو کې ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځینو استخباراتي کړیو اوازي دي، چې دهیواد په ځینو برخو کې دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کې اچول کیږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کې خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چیري ددولت ارګانونو له خوا یې اغیزمني او پریکړوني کړنې ونه شي نو هیڅکله به په هیواد کې لویې اقتصادي پروژې په کارونه لویږي.

دیوي باوري سرچینې په حواله دکانونو وزارت یو لیک دملي امنیت دشورا په نامه استولي، چې دهیواد په شمال کې دتیلو او کاني توکو داستخراج په مخکې دسیمه ییزو او زور واکانو له خوا یې مخه نیول .

وروسته له هغه چې دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختیا لید لوري رامنځته شو، نو په تقنیني چارو کې په زړه پوري اصلاحات دنړیوالو تجربو په رڼا کې او دکانونو دستراتژیک اهمیت دهیواد دعوایدو په زیاتوالي کې دیوي کلیدي اداري په توګه داقتصادي پرمختیا او له بهرنیو سرمایه ګذاریو له پاره رامنځته شو.

لکه چې پدي وروستیو کې لیدل کیږي دسیمې استخباراتي سازمانونه، دخپلو بریڅو له لارې داقتصادي ملي لویو پروژو داختلال له پاره مټې رابدوهلي او دپروپاګند په لاره اچولو سره یې ددې پروژې له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دې چې دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو دپرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته یې اخطار ورکړي ، که چیري په شعوري اویا هم په لا شعوري او یا دچا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چې یواځنی سرچینې دځان دبساینې او دهیواد دمالي استقلال شمیرل کیږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چې ددوو لویو پروژو (دحاجیګګ پروژه او دامو دریا دنفتي حوزي پروژه) په دې عبارت سره چې ګواکې دپروژو په تړون کې سیاسي کړنې او دغه تړونونه دهیواد په زیان دي او .... دسیمې داستخبارتو دپایڅوړو له خوا پروپاګند کیږي .

دغه استخباراتي کړۍ دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخې، چې په دولتي ارګانونو کې دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چې له بهر څخه یې ملاتړ کیږي خپلې پروپاګند تنظیموي.

په همدې ډول دپارلمان یو شمیر غړي، چې دنوموړو پروژو په تخریب لاس پوري کوي او دامنیت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژې، چې دافغانستان ملي ګټې بلل کیږي او ددولت عواید ، دزیربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دچاپیریال ساتنه او دکلیو خلکو ته دجامع پرمختیا پروګرام په جوړولو کې ارزښتمن رول لري هغه تخریب کړي.

دغه ډول دیادوني وړ ده ، چې دحکومت له پلان سره سم چې امنیتي کمپنۍ اوس فعالیت نشي کولای او حکومت هم تر اوسه دامنیت له له پاره لازم ترتیبات نه دي نیولي، چې له دغه فرصت څخه دسیمه ییزي جنایي کړۍ او په حکومت کې دنفوذ خاوندان د متشبیثنو دازار لامل ګرزي ، چې دحکومت او متشبث ترمنځ بې باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهيواد په تاريخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختيا ورکړي، له نيکه مرغه چي دتړونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهيواد لوړي ګټي په کي په پام کي نيول شويدي.

هيله ده چي دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه کي پورته ذکر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اکثر ليدل کيږي يا اوريدل کيږي، ځيني چارواکي خپله ډيره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډير دروند او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دنني خوا خلاصيږي.

پدي برخه کي تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوزي. د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډیو غصب

دباوري سرچینو په حواله چي دملاخیلو ، کاکړو، کوچیانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سیمه کي استوګنه ؤ، دکورونو په جوړولو یي شروع کړي وه او د عیدوخیلو کوچیانو له خوا یي مخه نیول کیده .

په دغه ضمن کي دکابل دلویدیزو برخو استوګنو خلکو په نوموړي سیمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سیمه هدیري ته بیله شویده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سیمه کي دسیلاو او اوبو دوتللو او ریګریشن تاسسیات تر سترګو کیږي، چي دمحمدیه ښارګوټي له خوا سازماندهي کیږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څیرونکو ډلي تر لاسه کړیدي دغه سیمه دبیلا بیلو دولتي ادارو ملکیت دي.

که څه هم دکوچیانو او دکابل دلویدیزو سیمو داوسیدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کیږي ،خو څه پایلي ته نه رسیږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلویدیزو سیمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او یو شمیر نورو په هڅوني سره په بیلونو، کلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته کیږي او پر دولتي مځکو جګړه راپورته کیږي.

ترڅو په پایله کي دنوموړي سیمي خلک دکوچیانو په خیمو او کورنو برید کوي او دکوچیانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډیر شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنیتي ځواکونه نوموړي سیمه نیسي او کوچیان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلویدیزو سیمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحیو سیمه تر تخریب لاندي راولي او دیو زیات شمیر دکانونه تاراج او ورانوي.

په پایله کي یو پلاوي دجمهوري ریاست دمقام له خوا ګمارل کیږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شریکان یي تر توقیف لاندي نیول کیږي، او داچي په پایله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود وموندي، مثلاً د دارلامان سیمه کي مځکه اوغونډی دحاجي محمد نبي خلیلي ، داستاد خلیلي ورور لاندي کړه. قرغه مځکي او غونډي وکیل ملا غیرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پکي کړه، یو اندازه استاد عبدالرسول سیاف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کینود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني

دکابل چاپ دورځپاڼو له ډلي څخه یوي ورځپاڼي د (دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني) تر سرلیک لاندي یو مضمون خپور کړي چي لنډیز یي دادي :

امریکا ددي پرځاي چي یو پیاوړي دولت درامنځته کیدو او ټینګښت او اغیزمنتیا له پاره یي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه یي لکه دملي دفاع ، کورنیو چارو ، مالیي ، پوهني، او دکلیو دپرمختیا وزارتونه یي ځواکمن کړي واي او دیو واحد ملي دولت په اړوند یي کارکړي واي، او یالا اقل د خلکو دلیدلو له پاره یي دکرزي حکومت ته یي باور او مشروعیت ورکړي واي ، برعکس هیڅ یو داسي بنیادي او اغیزمنه کړنه یي تر سره نه کړه .

دغه راز امریکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه یي باید کړي واي، دیوه دموکراتیک ځواکمن دولت درامنځته کیدو مفکوره یي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدلیدو د کرنیزو او اقتصادي بنیادونو په اړوند دامریکا یوه فانتیزي وه، چي هیڅ تحلیلي او پلاني برنامه یي وروسته دحکومت دبدلیدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په ملیونونو ډالره دامریکا او مرسته کوونکو هیوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي څومره دغه پیسي حیف او میل شوي او دیو شمیر صلاحیت لرونکو افغانانو او بهرنیانو جیبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امریکا او مسوولینو یي څومره په دغه فساد کي ګډون درلود او څومره مسوولیت لري او یا یي وربانديي سترګي پټي کړیدي او یا نه لیدلي او نه انګیرلي دي .

له یوي لسیزي څخه زیاته موده کي ۳۴۱ کمپنی او نړیوال غیر دولتي یا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعالیت یي پیل وکړ، چي ملیونونه افغانی یي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شویو پیسو زیاتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرایي چي دمیاشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسیدي. دامنیتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورینو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګیدي، او یوازي له پنځلس سلني کمي پیسي له دغو مرستو شویو پیسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پایله کي افغانستان داقتصاد له رویه په خپلو پښو ونه دریده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا وروبښي.

په همدي ډول یوه لویه تیروتنه داوه چي سپیني ماڼي دخپلو سرتیرو دوتلو نیټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسیاسي او جګړه ییز مورال دلوړیدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي بریالیتوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه یاني افغانستان او امریکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو دیوه له فساد څخه ډک هیواد چي له امریکا سره یي لړزیدلي اړیکي درلودي، دویم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غیر. کي ونیو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبندیدو لامل شو.

پورتنی وړاندیز یا اعتراض پر ځای دی، هر څوک باید خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هیله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کیږي یا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کیږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوريا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

لیوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زیات شویدي، چي وروسته له ماښام څخه یي کابل ښاریان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړیدي . او ددولت هیڅ یوه اړوند اداره لکه کابل ښآروالي، د عامي روغتیا او دکرهنی وزارتونه ورته پام نه اړوي.

موږ د بیلګي په توګه یوه مړینه، چي د خوړ لو له امله را منځه شویده رپوټ یي خپرو.

سید نور آغا د سید شیر آغا زوی ادعا کوي، چي ورور یي سید علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نیټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دلیوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څیړل کیږي، داسي پایلي ته رسیږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتیا وزارت د لایحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پیښي رامنځته کیږي.

ادعا کیږي، چي د محیطي روغیتا ریاست رئیس امان الله حسیني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه ریاست نور کارکوونکي هر یو محمد سلیم د عمر ګل زوی او عبدالحکیم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کیږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظیف رئیس نثار احمد حبیبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محیطي روغیتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنین) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کیږي، توقیف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او میر احمد د پاینده محمد زوی او د محیطي روغتیا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نیول کیږي. دا کافي نده، دایو قتل دي، په پوره دقت باید مطرح شي.

د کابل آسیا روغتون چي د نوموړي شخص له مړیني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پیښو کي ملزوم نه محکومیږي.

دکوڅو ډبو سپو کیسه آن دخلګو دشکایت پر بنا د بین المللي مډیا ته هم رسیږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دمیزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امریکا ږغ رادیو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وایي چي سهمی مواد بي کیفیته دي، دروغتیا وزارت وایي، چي دښاروالی مامورین کومي غوښي چي باید دا زهرجن مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورین خپل دیګ په ګرموي. دپورتنیو ادارو تر څنګ دکورنیو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنیت وساتي، مګر دلته بي تفاوته یو مؤثر کلتور دي، چي وایي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غریب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزین کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د یوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئیس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنيکي معينيت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د يوي اطلاعيي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معينيت د مالي امريت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقرارداديانو او مامورينو تر منځ يو منل شوی دود دي، پوه نه يم چي داځلي ولي شکايت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د يوه مختلطه پلاوي له خوا پيسي په نښه کيږي او د وزير محمد اکبر خان په سيمه کي نوموړي ته ورکول کيږي او باالفعل نيول کيږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئيس سره څوکاله کيږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن يي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالريي راکړل. هر مجرم بايد يوه پلمه ولري. داسي کسان نو بيا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فيصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپوليسو سره مرسته او يا شکايت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبيدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤوليتي د فساد ډيرښت دي. د فساد د مخنيوی د پاره پوليس او يا مفتيشين او بيا محاکمه ډير لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډيره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنيت ملي کی هم د استخدام د پاره يو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصديق او تضمين يو څوک مقرر کيدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا يو قوم او يوه سيمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سيمي تر منځ نژديوالي يو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکايت نه اوريدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان دروڼ والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنی په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشېړ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ټرونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري ځکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنی د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنی کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي ځواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنی د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهیئي چي بهرني ځواکونه چي زموږ هیوادونه راننوتلي ددي ترځنګ چي اداري فساد زور اخیستني او د نښه یي توکو سرلیکه او قاچاق هم ورسره یو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو ځخه یي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخیست.

د یوي باوري سر چیني درپوټ په حواله نقیب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسیدونکي چي ددوماشومانو په تښتونني تورن او د 1383 کال غوایي د میاشتي په اتمه په جلال اباد کي نیول شوي و د تحقیقاتو دوسیه د لومړي حوزي ابتدائیه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استیناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائید، مګر د تمیز محکمي د الزام کاپي دلایل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت یوه نمونه چي تحتاني محاکمو باید دا دلایل مدنظر نیولي وای:

1) تښتونه یا اختطاف یو معینه انګیزه لري، یعني سیاسي، اقتصادي او یا انتقام.
2) مخکني روابط باید موجود وي او مختطف باید تر تعقیب لاندي نیول شوي وي، نه چي په یو ساعت او یوه ورځ کي دا کار پای ته ورسیږي.
3) نقیب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان یي په ډک سرویس کي اختطاف کړیدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپیر ؤ، د نقیب الله فارسي نه وه زده اوسن یي هم لوږ ؤ.
5) ددغو دلایلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقیب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي یي بلدیت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقیب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقیب الله تذکري ته چي تر پیښي پخوا اخیستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن یي تجدید نظر وشو.

وایي ګناه کاره خوشي کیدل بد ندي، نه یو بیګناه بندي کیدل.

پدي دول به ډیر بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فیصلو کي یي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مدیریت او دسیپلین یي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ یي توبیر نه کاوه، د عدالت پروا یي نه درلودل. دده د توطیي نه ډیر کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلایل نه اوریدل کیدل.

د پنچشیرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بیا د طالبانو د وخت نه یو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دلیل به ممکن د حکمتیار او احمدشاه مسعود او بیا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګیري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات یي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خیمه د راکت وار ؤ، چي ددي بي کفایتي پر بنا د ملي امنیت دریاست نه لیري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصيږي.

د ستري محکمي د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزي ديوان چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د مياشتي په نهمه نيټه د 1098 قضايي قرار له مخي قاري شير محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يي داسي شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هود خېلو په سيمه کي د ملي اردو د منسوبينو د لېږد په يوه موټر ځانمرګي بريد کيږي، چي له امله يي نوموړي موټر له منځه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کي د خلکو ودانيوته هم زيات زيان اوړي.

ددغي پيښي په اړوند د ملي امنيت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد يوسف زوی د موسهي اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چي ډير اوږد بهير لري موږ يي لنډيز راخلو.

ثابيتيږي، چي نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کي په ډاګه کيږي، چي انتحاري واسکټ له مولوي سميع الله څخه مهاجر نومي کابل ته ليږدوي او داسي کيسه کوي، چي له انتحاري حملي څخه وروسته کله چي په پلچرخي کي خپلي مدرسي ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسي مهتمم ورته وايي، چي الله ګل چي دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريګريشن په سيمه کي اوسيږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کي استازي دي، ما ته راغي او ويي ويل، چي قاري شير محمد خبر کړي چي مدرسي ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خبر شويدي، چي قاري شير محمد په دغه حمله کي لاس لري او کوشش کوي چي هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسي ته قطع کړ.

وګوري چي انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايي حمايت کيږي ؟ نو په پايله کي دي نتيجي ته رسيږو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چي وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چي چاړواکي او موټريي نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وړولو دپاره وي او يا ځان په ساتي. يوازي الله ګل، چي ځان ته مجاهد وايي ندي، بلکي بايد ووايو چي په اوسني ټولنه کي دخائين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چي داسي ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چي مصؤنيت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دين دتاج الدين زوی د احمد شاه مسعود اخښی په دوبۍ کي افغانۍ جنرال قونسل اصلي د پنجشير او سيدونکي د رحماني سره په يوه معامله کي لانجه لري.

راشد دين دکوم څه چي دی يي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هيڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وايي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزويري وکالت نامه چي دغلام حيدر در حمت بيګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګرۍ د کارمندانو هريوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شويده او د بهرينو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شميره کي ثبت شويده اوله امله يي د احمد فواد رحماني يوه حويلي او ۲۷۵ جريبه ځمکه يي د بلخ ولايت د تاشقرغان په سيمه کي غصب کړي او سربيره پرهغي يي په ۱۳۸۹ کال د روژي د مياشتي په ۲۶ مه نيټه دهغه پر کرايي کور، چي په وزير اکبر خان مينه کي موقعيت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره يي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شيان او ميرمني دزيوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربيره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور مليونه امريکايي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپيسو ايستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاڼي متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري رياست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پرېږ دو چي په هيواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دين زور او زر لري، ولي چي دشهيد احمد شاه مسعود اخښی بلل کيږي. داؤ د سپيني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسیله او واسطه

ترهغه وخته چي د یوه قوم مشران او ځیني چارواکي د اختلاس کوونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ایا اختلاس کوونکو ته څوک سزا ورکولای شي؟ آیا له هغو څخه د دولت پیسي ځوک اخیستلای شي؟

ځواب روښانه دي، نه هیڅکله به هم څوک سزا ورنشي کړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغلیو او اختلاس مخه ونیول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره یوه بیلګه وړاندي کړو.

حاجي نعیم کوچی اود کوچیانو وکیلان او د کوچیانو د چارو رئیس ښاغلي غورځنګ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولایت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی یي اختلاس کړیدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنیت دیوان د 273-25/2/1391 له وروستي فیصلي سره سم ۵ کاله او یوه میاشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شا داکبر علي زوی چي محاسبي د مدیرله مړیني څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبي د مدیر په توګه مقرریږي، وروسته له څیړني دي پایلي ته رسیږي او ولایت مقام ته خبر ورکوي، چي په بانک کي پیسي کمي دي .

وروسته څرګندیږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شویدي. د هغه د معادلو پیسو دور کړي په سزا محکومیږي، چي وروسته بیا 57 میلیونه بانک ته سپاري.

روي او رویداري زموږ هیواد کي ډیر رواج او دود دي او تردي عنوان لاندي (خیردي خیردي) . او که دي په خوله ونکړه بیا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چي پدي کي به واسطه مداخله ونکړي ؟؟ واسطه او رشوت عین رول لري، چي قضیه د انحراف خوا ته وړي او واسطه یي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه یي و نیسي؟. داسي مثالونه ډیر دي، چی واسطه پکي کاري واقع کیږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډیر لیدل کیږي، ممکن علت یي هم دا وي چي پیسی پکی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کليو پرمختيا او بيا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بيا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سيد شفيق الله (سادات هوفياني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتيکا ولايت ته د همبستګي د برنامي د پيسو ليږد تړون لاسليک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پيسو ليږد، نورو ولايتونو ته د بانک لخوا تر سره کيده خو دناامني له امله چي عنوان کيدي نوموړي ولايت ته د صرافي لخوا ليږدول کيدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پيسي دورکړي امر صادر کيدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پيسي د همکارو موسسو (برک واريب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولايتي شورا لخوا به يي تصديق کيدي.

وروسته به يي سند کابل ته راليږه او دهغه له رويه به د صراف په خرڅ معامله کيدي، چي ددغه تړون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانۍ د سيد شفيق الله (سادات هوفيايي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته يي ورکړي، خو عملاً دغه پيسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) ليک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتيکا ته خبر او هدايت ورکړي.

د کليو د پرمختيا وزارت وروسته له ډيرو بحثونو سره، صرافي ديته اړ ايستله چي ۳۶ ميليونه افغانۍ شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ مليونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پيسو له ورکړي يي انکار وکړ او د يوي عريضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانيو د پيسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي تړون د ګډونوالو له خوا تيري او بيري شوي خداى ته به مالومي وي ، نو په پاى کي وايو چي عجيب تړون ا و عجيبه ويشنه (هغي ګټي چي دسرمايي سر يي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کليو د پراختيا وزارت بي مسوليته او بي تضمينه ۳ مليونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضيا وزير پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزيستون په کتارکي ودريد.

هر څوک چي د مقام نه ليري شي ، پروپاګند، تخريب کوي او اپوزسيون شي.

دښاغلي محمد ياسين عثمانی کيسه کوم، چي د امريکا د سفارت په يو ميلمستيا کي د ډيرو پخوانيو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکايت او بد ويل. سفير زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وايي: ما ورته وويل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بيا به شکايت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دي ټینګ باور لري، ترهغه وخته چي دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټینګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هیواد به مو د فساد د نړیوال لړلیک په سرکي ځاي ولري. او هیڅکله به هم د یادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستیال صاحب عبدالکریم خلیلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر یو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چي یوه غرنۍ او ځنګلي سیمه ده، نو دولتي چارواکوپه ۱۳۹۲ کال کي وپټیله چي د نوموړي ولایت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وویشل شي .

وروسته له هغه چي د نوموړو د غنمو د نه ویشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئیس ددویم مرستیال له خوا یو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارۍ د اداري مرستیال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ویش څرنګوالی وڅیړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کي د هغه ځاي والي محمد تمیم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چي د نوموړوغنمو د ویش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وویل: چي که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کي ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چي دغه غنم څه وخت چیري او چاته توزیع شویدي او ویشل یي په کومه مرحله کي قرار لري؟

په دي اړه د نورستان د بیرنیو مرستو رئیس داسي مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو یوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخیره ځایونو کي ځای پرځای شوي ، وروسته به ولیږدول شي. په داسي حال کي چي اندازه یي مالومه نه وه.

لنډه دا پرته له دي چي کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخیره کولو او یا ویشلو په برخه کي نظارت وکړي. ضد او نقیض خبري کوي.

وایي چي ۲۴۰ ټنه پارون ته لیږل شوي، چي ۱۴۰ ټنه یي ویشل شوي ، سل ټنه یي په ګدام کي دي ، ۲۰۳ ټنه یي د نورګرام ولسوالی ته رسیدلي ، ۳۹۰ ټنه وایګل دري ته لیږل شوي او ۸۴ ټنه نور یي هم ورولیږل شي .

د محلي شورا رئیس انور خان ۲۲۲ ټنو ویشل تائید کړل. لنډه دا چي ځینو خلکو د نوموړو غنمو د حیف ومیل، چي په لغمان او کنړ کي پلورل شویدي ادعا وکړه او په پای کي داسي ارزونه وشوه ،چي په لغمان کي له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتي دي ، په کنړ کي له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کي د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کي ۱۷۰ ټنه پاتي دي.

نور په هر ترتیب چي وه یو څه ویشل شوي او نور پلورل شوي او حیف ومیل شویدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چي ښکاره په کي دفساد حقایق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کیږي، دمحتجانو داحتیاج او اسحقاق نه خورد او برد کیږي، نو خدای به پردي قوم څنګه ورحمیږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوړه لای شي، یوازي غریبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لکه په نورو ځایو کي حیف او میل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسلیمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولایتي شورا غړی هم غنم حیف و میل او خرڅ کړیدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئیس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخیستي ؤ، هیڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دایم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئیس هم بي کفایته دسم مدیریت خاوند ندي.

حکومت او یا د حوادثو دمبارزي ریاست هم دغنمو دانتقال تدبیر نه ؤ نیولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمياشتي ددرويشتمي نيټي په ګڼه کي دوال ستريت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوغ څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شويدي چي يو شمير ټپيان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقوماندانی ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هيواد له قهرمانانو سره کيږي

دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئيس ته ښايي، چي په دغه برخه کي څيړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خيانت يي کړي سزا ورکړي.

امريکايي مامورينو چي په دغه روغتون کي کار کوي موندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتيري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه يو شمير بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتيايي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بدي غواړي .

ديوه امريکايي له قوله ويل شويدي، چي يوزيات شمير ناروغان خوار ځواکه شويدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هيڅ کړنه يي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنيزي برخي وليکل، چي يو شمير ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفين ورکوي او په ډاګه شوه چي امريکايي اصلي دوا بدليږي . دا هغه کسان دي چي د هيواد د امنيت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضيا يفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختی لامل دي.

داسي رپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپيانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپيانو، چي بدن يو غړی يي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مينځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله يي څلور تنه ناروغان هلاک شول .

کله چي امريکايي جنرال کالد له عبدالرحيم وردګ سره وليدل هغه يي اړ کړ چي ديفتلي په نيولو کي او دکار دځرنګوالي په څيړنه کي شروع وکړي.

وايي جنرال وردګ ښه لايق او ډير پند ؤ، مګر اداره يي کمزوري وه.

خو دبيا بيا ټينګار له امله يي ځواب ورنه کړ، يو تن امريکايي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ويلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له يفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځکه نوموړي ډيري سياسي اړيکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کي داسي رپوټونه تر لاسه شول چي يوه ناروغ دمسکن ټابليت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا يي په مخ سوک خوړلي وو.

يو پوليس چي تاج الدين نوميده په څلويښتو ورځو کي شل کيلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کيسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډير پرسيدلي تشكيل لري، داستخباراتو اوتفتيش په نامه لوى،لوى رياستونه لري، په سر كي يي جنرالان قرار لري، چي ډيرى غټى،غټى خيټي لري، مګر همت يي كوچنى دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوى نلري، خدايه رحم وكړى.

آن دغه افشا ګري چي په ملي او بين المللي ورځپاڼو كي خپره شوه، چا جدي ونه نيول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي

دسخن جدید ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمیاشتي په اووه ویشتمه نیټه په یوه تحلیلي مطلب کي، چي د ضیا دانش له خوا یي څیرنه شویده لیکلي چي موږ یي لنډیز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کي څیړل شویدي چي وایي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړیدي، چي دغي اداري دلوړ پوړو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري یو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمي له پاره ځانګړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشینۍ سره، چي تراوسه هیڅ یو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او یو شمیر هغه چارواکي چي نومونه یي په رسنیو کي واخیستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسیزه کي کله چي علي احمد جلالي دکورنیو چارو وزیر ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تیرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سیاستوال : دجګړي په څو لسیزو کي سیاستوالو دځواک اوسیاست په بهیر کي په بیلا بیلو ډولونو باندي اخلاقي پولي وراني کړي، شخصي ګټي یي له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

په هغه ټولنه کي چي سیاست له اخلاق څخه پرته شکل نیسي نوپه اساني سره لیدل کیږي ، چي خلک دسیاستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعیت څخه چي په بیلابیلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه یي دخپلي بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تیرو کارناموته په کتلوسره هیڅوک باورنشي کولای، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بیلا بیل دواک کړۍ شتون ، چي په واقعي توګه دقدرت واګي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سیوري لاندي خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.

4. ناوړي ګټي اخیستل: همدارنګه جګړه د ځینو له پاره سیاسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړي ګټي زمینه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پدیدي ته دیوي پروژي په سترګه ګوري، چي دغه موضوع دزیات سیاسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چیغي ټول وهي، اما نوم نه اخیستل کیږی او څوک محکمي ته نه راکشیږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چیغي مفسدین جدي نه نیسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړي چیغي وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبرېښنا په رياست کي ناوړه ګټه

دبرېښنا رياست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټې اخيستني يوه قضيه چي تور يي پر:

1. محمد طاهر دامير محمد زوی دبرېښنا دتصدي رياست مرستيال
2. امر الدين دشيرګل زوی دخدماتو مدير
3. امرالله دسلطان عزيز زوی دتهيي مدير
4. سيد محمد دخليل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتيش غړي
5. نجيب الله دغلام رباني زوی دبرېښنا موسسي دتخنيک غړي
6. عبدالصبور دميرزا احمد زوی د برېښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسيع دعبدالمجيد زوی دخدماتو دمديريت غړي او دخريداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبرېښنا موسسي غړي او دخريداري پلاوي
9. محمد همايون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخريداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حيدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستيال
11. غلام رباني د محمد يوسف زوی دبرېښنا موسسي رئيس.

په ربوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګنديږي، چي دبرېښنا دتجهيزاتو دپيرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترڅ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانيو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پيرودني شويدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کيږي ، چي دااداري فساد داستيناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فيصله کي دابتدائيه محکمه په برائت تائيدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضيه ستري محکمي عامه ديوان ته رجعت ورکول کيږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضايي غونډه کي دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پريکړه هيله کوي. وکتل شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتيږي ؟

پدي خريداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګيري چي کيږي دبرق د سامان نرخ ديو قصاب نه هم اخيستل شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیړۍ په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسریو مخه ونیسي . ددي پاکټونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي ګمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه ټولیدلي. دا کړني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي ګل اغا شیرزی، په ننګرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمنډي کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزښت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کیږي، خو کله ناکله دولتي اډانو له خوا هم دخلکو ملکیت ته ملا تړي چي د بیلګي رپوټ یي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پاڼه دجمهوري ریاست دلومړي مرسیتال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جریبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه یي ماته نه سپاري .

دجمهوري ریاست دمقام لومړي مرستیال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدلیي وزارت په نامه صادروي او دعدلیي وزارت دمرستیال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نیټه حکم کي ددولت دقضایاوو ریاست ته دموضوع سپیناوي حکم کوي، ولي بیا هم موضوع فیصلي ته نه رسیږي او ددولتي اړوندو ادارو دیوه اوږده بیروکراسي په لومو کي راښکیل کیږي.

او دځو هیأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکیت حق تثبیت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورینو دیو قرارداد د غیر قانوني پر بنا یو چا ته په کرایه او اجاره ورکړیده، (ارومرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسلیمیدو نه ډډه کوي. هغه متل دي، چي وایي، دایي قباله په چا یي مني.

البته د وزیر صاحب محمد اسمعیل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه يوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفيي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمياشتي په پنځمه نيټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کميسيون په نامه صادر شويدي، يو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي يي خپروو:

دکابل بانک دتفصيي اداري په پورتني ليک کي ليکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلويو پوروړو څخه شميرل کيږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سيستم څخه په لاس راغلي دي په کي ليکل شوي، چي دکابل بانک دکريدت دفتر له مسوولينو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست مياشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شويدي .

چي له دغي جملي پيسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره يي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هيڅ يوه شخصي ددغه شرکت مسووليت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بې پايلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفيي اداري د موضوع دڅيړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ـ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شميري ليک کي د سوداګري او صنايعو وزارت ته ليکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شميري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رويه يي محمد اسمعيل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدين نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پيژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکميسيون له خوا هم تعقيب شويده .

خو اکثريت دغه سهمداران وايي، چي لاسليک او دګوتي نښه يي دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلۍ سره جوړشويدي .

دمالي منازعاتو کميسيون په پايله کي پريکړه کړيده چي محمد اسمعيل غضنفر دي دوه مليونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشويدي.

کارپيژاندي په دي باور دي که چيري غضنفر دغه پيسي کابل بانک ته ورکړي، خو يو څه درد به يي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پيسي په زکات کي حساب کړي او يا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونيسي. خو پيسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم یي تړون نه دي شوي او له امله یي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنۍ، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه یي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل یي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنۍ لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره ټیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه یي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او ټولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابۍ " مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کانې را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي کارکونکي په کور کي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتاً څو تنه دکنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره کور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا کسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا کسان پيژندل کيږي چي رسميات نلري، نو د محکمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ کاله ، علي احمد په ۹ کاله ، عبدالخليل په لس کاله، عبدالله په ۴ کاله ، محمد علي ۳ کاله محکوميږي، مگر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حکم کوي، چي دتحتاني دواړو محکمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله کړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محکمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلگو سرگرداني سبب دي، نور به څومره غلطۍ شوي وي.

دمحکمو دفيصلوتر منځ معمولاً ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحکمي اشتباه دتوطيه گرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وگرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محکمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي ګټه ورسوي تاوان يي ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مګر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترڅ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دګدون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به يي په دعواطلبي کي ګډون کاوه ، هغه باران دیده ګرګان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري یو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر ګونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به يي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به يي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول.

د داکټر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي ګزارش تر نامه لاندي یو بي ګټي تشکیل ، او دسو استفادي دپاره یو دام ؤ. پدي لسو کالو یو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به يي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرګه کړي ، په اصلاح کابینه به يي فتح کړه ، مګر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش يي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انګازي پورته کړي، هري خواته بي سنده او بي ثبوته د ځان په ګټه تبلیغات وکارول. حرکتونه يي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په ګټه به يي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار يي ونکړ. کله به يي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون يي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري يي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست يي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرګه دا یوه شپږمه ګوته وبلل او دانحلال فیصله يي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنګ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنګین ریاست هم موجود دی، مګر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا ویل، چي غواړي ځان کاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مګر خلګ غواړي. بالاخره خلګو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلګو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شريفي هم په وضعيت پوه ؤ، گزاره کول او دچا سره يي ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بي دردي سرپاته دي، گر چه د تشکيل يي هيڅ گټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چې یو وطن دوست او معارف دوست شخصیت و، نو وصیت یې وکړ چې دده ملکیتونه دي دمعارف په برخه کې وکارول شي، چې له امله یوه خیریه ټولنه د (افغان رسانس فندیشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خیریه موسسه دپلان په وزارت کې راجستر شویده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثیقي له رویه د ۴ مي ناحیې دمحکمي له خوا تائید شویده . دزابلی جایداد په کابل، ننګرهار او هرات کې ؤ.

په هیواد کې دکورنیو جګړو او ناخوالو له امله یو شمیر فرصت طلبه او دځمکي او ملکیتونو دمافیایې کړیو له خوا دنوموړي ملکیتونه چې په کابل ننګرهار او دهرات په ولایتونو کې غصب او اوس یې ورثه او خیریه ټولنه یې له ستونزو سره مخامخ کړیده . اوس چې دولتي اداري دیته متې رابډوهلي دي، چې نوموړي ملکیتونه تثبیت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حیازت ارګانوته وسپارل شي دیو اوږد بهیر پړاوونه وهي چې لا تر اوسه یې پاي معلوم ندي .

جایدادونه تثبیت شویدي دیو شمیر اسنادو او وقایقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنایي چې دحقوقي ادارو له خوا وڅیړل شي .

دمرحوم زابلي وصیت له مخي چې باید دنوموړي له جایدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخیستل شي او هغه بنیاد چې ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سلیم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه یې نیسي . دمحمد سلیم تره کی حمایه ګر جنرال محمد اسمعیل خان دي. سلیم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چې ګڼه یې ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چې دانجبل دولسوالي دابتدائیه محکمي له خوا دتزویري اسنادو له مخي جوړه شوي او فریبا نومي چې دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چې د پلورني دقانوني وکیل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا یې حکم صادر شي او نوموړي ملکیت چې عامه ملکیت ګڼل کیږي فریبا چې محمد اسمعیل خان داوبو اوبریښنا د وزیر ښځه ده وایستل شي او ددولت تر تصرف باید لاندي راشي . دزابلی دملکیت دتثبیت دپاره دده خانم ، فریده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چې د زابلی وصیت پرځای او داجایداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چې دزابلي ورثه په امریکا کې ده، دمرحوم دهرات ملکیت سلیم تره کي نیولی دي.

دکابل جایداد اکثره ددفاع وزات غصب کړیدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرایونه هم دهر چاچي وس شویدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جایداد او چاراسیا هم خلکو نیولی دي.

جنرال محمد اسمعیل خان ، چی قباله یې دخدیجي د عبدالمجید زابلی د شیخ فاني لور څخه داخیستلو دعوا لري، مګرعزیز الله لودین دفساد اداری رئیس ډیر سوری او چیغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرایا د عبدالرحیم ولد زابلي خانم د خدیجي لخوا دا معامله رد وي.

ثریا دعبدالرحیم زابلي میرمن دعبدالمجید زابلي مرور د خدیجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعیل خان دخرید ادعا یوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورینو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحیت څخه ناوړه ګټه د حج په عملیاتو کي،چي دهر یوه عطاالرحمن سلیم دملک محمد زوی، سید جمال دعصمت الله زوی، سید ابراهیم حکمت دسید محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسیم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، میرواعظ دمیر احمد زوی په تور، چي قضیه دتحقیق له تکمیلیدو وروسته دکابل ولایت دعامه امنیت دمرافعي محکمي ته راجع او دنوموړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فیصلي له مخي، هر یو په یوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پریکولو په حکم محکوم شول ،چي بیا دغه فیصله دایستناف دمحکمي له خوا تائید شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کیسه داسي ده، چي نهه ملیونه افغانی د وخت د وزیر له خوا د بعثه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بیا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پیسي ورکي او مجرمینو سزا ونه لیدل.

کوم اصل چي وایي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا ډول د مجازات معافیت وی، خود به نورهم خیانت تشویق شي، داهم باید وویل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهیم صاحب د نفوذ نه کار واخیست، آن مقاومت یي کاوه. کله چي به یي خبره ونه منل شول، جهاد به یي مخ ته کړ او دا اعتراض به یي کاوه ، چي (مجاهدین به اشه وکنار تیله ګردیده است). داچي عدالت او یا قانون خدشه داره کیږي، نوموړی مارشال یي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چیز بازي حتی به ریش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محکمي تجارت

ډیر کلونه پخوا دعبدالرحیم هاتف چي د ډاکتر نجیب مرستیال ؤ، دکمونستانو په وخت کي د ډیر ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت یو دري منزله تعمیر د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ ــ ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ کي ستري محکمي داستناف محکمي ته فقط دګټي دپاره ورکړ، چي صفایي او نور مصارف یي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تادیه کیږي. مګر پدي ورځو کي داتعمیر دموقیعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډیي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزشت لري، ستري محکمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته ځو تنو صرافانو باندي خرڅ کړیدي، چي هغه کسان به دلته ۱۷ منزله تعمیر جوړوي .

تبصیري ډیري اوریدل کیږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلکو دالرو بحث دي .دنوي تعمیر ابادي د نجیب الله اختري ، فریدون،شیرشاه او نور اجرا او په کار پیل شو.

هغه متل دي چي وایي : (اګر نباشد چیزیکي ، مردم نګوید چیزها) . منطقي استدلال هم داحکم کوي ، که احیاناً دا ملکیت دستري محکمي وي ، ایا ستره محکمه داحق لري ، چي دولتي ملکیت په شخصي ډول بیله دعوا طلبي خرڅ او یا اجاره کړي ؟

بهرني تبصیري همدا دي ، چي معامله کي دستري محکمي د اداري امر عبدالمالک کاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظیمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزیر انجنیر امیرزي سنګین دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونیوي . انجنیر هم پدي ګناه ونیول شو چي قاضي القضات یي په رسمي لیک لمبر ۳۰۵ ،نیټه ۹۱/۱/۱۷ مافیا خطاب کړي ؤ، معامله ورسوایي ته ورسیدل، پوهاند صاحب عظیمي بیا هم دپیسو دخوړلو په فکر کي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محکمي اداري رئیس حاجي محمد یعقوب د پوهاند قاضي القضات وراره یي په دي تهدید کړ چي مطبوعاتي کنفرانس غواړي ترتیب کړي ،چي بیچاره صرافان دوپه شویدي ، دبل مځکه پر خرڅه شویده ، حاجي محمد یعقوب دستي لاس په کار شو، یوڅه پیسي مسترد شوي ، مګر یوڅه لږ هم پاته دي . وزیر دخپل مافیایي خطاب چي قاضي القضات ته یي کړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاریدي .

دابايد ووایم چي دي وطن کي هرڅه ممکن دي، ستره محکمه هم غواړي چي تجارت وکړي .

دابه وایو چي: " اګر کفر از کعبه خیزد کجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشیریانو په نامه یو لیک

د ډاکتر عبدالله عبدالله د ټاکنیزه دفتر د پنجشیرو خلکو په نامه یو لیک رسولي، چي له ورایه د پنجشیریانو دځان غوښتني مفکوره له ورایه په کي ځل وهي او پنجشیر یانوته په ډاګه سپارښت کوي، چي خپل اتفاق وساتي اویا دونه کوي، چي باید په حکومت او دولت کي خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه لیک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ایا دا به ریښتیا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کي یو څه لري.

د پنجشیر مسلمانو خلکو:

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چي موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارویان و او په دي کي هیڅ شک نشته ، کله چي سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لارښوونه په غاړه لرله ، موږ د هیواد او استقلال له پاره له هغه سره په یوه سنګر کي وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند یو.

تاسو شاهدان یي، چي په دي ورځو کي ځیني د سپه سالار شهید له نامه او نیږ د یوالي څخه په ګټي اخیستني سره غواړي، چي د جهاد او مقاومت د سنګر والو په وړاندي د سیسه او توطیه وکړي.

احمد ضیا مسعود چي د احمد شاه مسعود ورور دي دا یوه ریښتیا خبره ده ،خو ورور ګلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قیادت او لارښوني له امله د پنجشیر ولسوالي ولایت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشیر یان دي، نن ورځ پنجشیر د ولایت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصمیم ګیري کي شریک دي .

پرون داسي تصور کیده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشیرکي دي، پنجشیر د لارښوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار کي را ځي. تا سو ویني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشیر له هویته پرته په هیڅ کي وي. پنجشیرنن په یوه داعیه بدل شوي، دغه داعیه او لارښونه د افغانستان د یوه شریف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدینو او د مقاومت ځواک کي د پنجشیر لارښونه قبوله کړیده.

خو په دغسي یو وضعیت کي ځیني د جهاد او مقاومت دبي بدیل رهبر له نامه څخه په ګټي اخیستني سره د پنجشیر د خلکوپه وړاندي درېږي.

هغه چا چي د احمد ضیا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رایه ورکړه څه فایده یي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنګردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داځل ستاسو رایي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعیه په زړه کي نه لري، یوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چي له هغوي سره يو ځاي نشي او پنجشير چي د نيم افغانستان لاربښونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشير د شهيد سپسالار زيړن ځای . نيټه ۲۰۱۴/۵/۲۰

دډاکتر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چي په پای کي د ولايت د مرستيال له خوا داسي ليکل شوي.

وکتل شو: د ولايت مقام د شفاهي لارښوني سره سم د حج او اوقافو رياست دي ددغه ليک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطيبا نوته وليږي تر څو هغوي دغه ليک تبليغ کړي.

د امنيه قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسليک

نو اوس قضاوت خلکو ته پريږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نيت نه څه نه جوړيږي. که دا ډول خودخواهي اوسيمه ييزي ګټی مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سميږي. کشر بايد لجاجت ونکړی،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي يوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او دراتلونکي تضمين به کوي، نه دا ډول ليکونه، که ريښتيا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاريخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زموږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکی دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زموږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریڅو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زموږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي څانګي وجود لري، چي څلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي څیړنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نوموړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زموږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ډپلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړوګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونی کي دري ځلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم دډوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغنستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک ګروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديګران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند وررکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته ورپيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشګاه ، دانشکده، دادګاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول ځرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازی اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلری. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتی زموږ په سياسي تصميم ګيری کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوی، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان دديپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوی په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کي د (توانمندي) په نامه يو کلينيک د دولتي امنيتي ادارو د اجازي پرته جوړ کړي ؤ، چي دايران سفير به يي ليدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چي ديو (لانه جاسوسي) ډول يي کاوه. دهغه د منځ په وړلو کي دايران سفير ډير ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډير دقت او احتياط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انورډنګر :

محمد انور دنګر دشمالي دشګر دري یو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهیواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانیکړیده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدینو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا یو دبل سره ومښتل او یو پر بل یي هیڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو کي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډیر خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مینتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنګر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او یا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدین رباني په دوران کي اوج ته ورسیدل ، چي عمده علت داستاد بي کفایتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د لیکني تفصیل یي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان یي دتجزیي نه وژغوري او هر یو یي پرځاي کښینوي، عزت او ناموس دارای یي اعاده کړه، البته چي طالبانو بیا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوریدلي دي ، محمد انور ډنګر به ګرم وي او یا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بیچاره پوښتنه هم بیله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي یو پر بل باندي دریغ نه کوي، چي پدي لړي کي ډنګر هم په پیښاور کي ترور شو، او تر شا یي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژیم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بیله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهیم ددولت موقت مرستیال لخوا تائید او دټولو ملي او بین المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ــــ نیټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنګر دټوله دارایي او جایداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د ډنګر اوه قلمه ملکیت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمیر او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلالیت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان دیو قرار قضایي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدین، عبدالرحیم ګلبهاري او مولوي عبدالبصیر فیضي لاندي لاسلیک کړ. دارایي او جایداد امان الله ته تسلیم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعیت ، عدالت، او بشریت خیال نساتي. ډنګر ممکن ددي میراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي ډنګر د طالبانو خوا ونیول. او امان الله ګذر ورور یي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجایداد ضبتیدل دګذر د ورور دپیښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل یو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځیدلي ده.هرڅه چي کیدل، باید د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبايلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه

عبدالقيوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسيم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننګرهار د ولايتي شورا د وکيل په شخصي کور کي متهيم شول، چي د پردو دمبايلونو څخه ناوړه ګټه پورته کوي .
لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ــــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نيټه په پنځه، پنځه مياشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غريب ؤ.
مګر د ولايتي شورا وکيل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپوليسو لخوا مراعتآ دستګير نه شؤ. دکورنيو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه يوو، چي دقانون تطبيق يوازی د غريبانو دپاره دي.
ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځينو کسانو جلب دپوليسو دپاره يو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پيسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پيدا يي نکړ. که يي راولي او که يي نيسي، اوامر اجراکړي. څرګنده ده ، چي دعايداتو چينه په ټپه و دريږي.
حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدير ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مينه کي همداسي دمبايل قضيه ؤ، چي انجنير يي پاکستاني ؤ، دکانادا څخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضيه کي هم حاجي ظاهر قدير علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضيه هم ممکن د کابل دقضيي دوام وي، ولي چي مجرمين هم په هغه يو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتيک عملي کوي.
مثلاً کيسه بر هيڅ وخت قطاع العريق نه وي او يا برعکس قطاع العريق کيسه بري زده نه وي.
غريبان زندانيان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.
زموږ هيواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمينه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سرې سره نژدې کوي او يو پر بل يې اعتماد هم ډېريږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډېره وي.

دروغتیا وزارت په ۱۳۹۱ کال کې د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانۍ په بیه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خیل سره درانیولو قرارداد وکړ. مامورين يو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبې کيفيتي نه شکايت کوي، اما څوک دي چې دبیچاره داکترانو عرض او شکایت ته غوږ ونيسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کې تر ټولو مهم دفساد سرچینه قرار دادونه ؤ، چې کشف او ثبوت به يې مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه متنفذان او زورګويان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چې ګټه به سره شريکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چې باید ښاروالی ته ۴۰ په سلو کې ورکړي . دعايداتو يي ۴۰ په سلو کې د حاجي کاتب په لاس کې ؤ ، البته ديو سلو عايداتو ۴۰ په سلو کې يو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کې بل مبلغ دي.

دا دوامداره عايد ؤ ، حاجي کاتب پنجشيري د مارشال فهيم دترور زوی او يا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چې برسی کړي ، يا داچې پنجشیری دي، کافي بلل کيږی، ولي هر پنجشيرئ شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهيد اوتوماتيک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکيټونه چې حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بيا د هغه مارکيت څخه ښاروالئ ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بې حسابه او بې کتابه د عايداتو چينه ده، چې څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چې هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رايو اخيستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بيله دي چي وخت ضايع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځيدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغير وموند ، د دريم مکرويان د ۶ منزلي پارتمان کرايه د ۳۰۰ دالرو کرايه په وزير اکبرخان شنه سيمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډير ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولاياتو ته يي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولايت کي يي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کيسه يي کوله ، لومړي به يي وژي او بيا به يي حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بيا يي تصفيه حساب او تحقيق کاوه او هرات ولايت ته به د ۳۰ يا ۴۰ کسيزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به يي مواد تهيه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر يو وخت پوري باور راتلو. دده مرستيال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به يي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستيال جنرال نادر کيسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځيد . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تيلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه يي د نفتو سره ګډ کړيدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولايت کي يوه لويه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه ليدل کيږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدير په کور کي ونيول . تر څو چنده ټوله او پيسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پيسي تاوبالا شوي، موضوع په خير او خيرت سره حل شول ، مګر دا پيسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فيصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فيصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره يو معتبره مافيايي ګروپ چي ده غوندي شخصيتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنيت ملي مرستيال، دکابل د قومنداني جنايي مدير جنرال عليشاه پکتيا وال، محمد حليم حليمي دستري محکمي دتفتيش رئيس، د اداره امور مرستيال رويدار، داکبر بای هلک او ښکلي زوی ، ندا کيان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسيم، وکيل بيدار ځاځي ، پدي کړی کي هر يوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پيسي جيب ته کړی، ليکل شوي سوالونه بيرته واخيستل، داؤ جهاد.

دا مصيبت تر څو مياشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ايشتيا نور هم چاغه شول او جمهوري رياست ته کانديد شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګنډو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لړ وخت کي د ډيرو پيسو خاوند شو. دامريکايانو کانديد ؤ. ډيري نکاحوي يي کړيدي، يو د بربريت دوره يي راوستل، چي څه نشوای ورته ويلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردګ کي او کله په غزني کي ځان د محافظت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردګ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان ګوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه یي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر یي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پیژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ـــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن دریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بريښنا رياست کې فساد

د وږي په ۲۸ نيټه کال ۹۳ ، دخاصي خبرونو بولټن د څارني او ارزوني ګډه کميټه ، چې سيګار هم نوميږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسي ليکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) مليارده افغانی د بريښنا له درکه پوره وږي دي، چې تراوسه ډېور ورکولو ته چمتو ندي او په ډيره سپين سترګي مقامت کوي.

ددي د پاره چي دلست له مخي د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبريښنا شرکت اداره وډاريدل، دمهمو چارواکو نومونه يي دلست نه وايستل، چي پدي ډول لست ناقص شو، چي ددي عمل نه ددي موسسي د ګډ هيأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پوري ۳۴ ميلونه دالره په هوا کي پاتي دي، ولي چي زورواکان سپين سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب محکه په بگرامي ولسوالئ کي د اوبو او بریښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمحکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه گټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی محکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مگر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او بریښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا متل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا محکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هيواد د بربادی او دبد شهرت سبب وګرځيدي، چي دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنګ لخوا په نيټه ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بيله دي چي نرخګيري او دعواطلبي وشي، ۴ ميلونه دالره تحويل ، مګر تيل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنۍ ادرس معلوم نه ؤ، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

2) دجنرال ترنګ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شويدی، مګر په عين نيټه قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شويدی.

3) د ۵۰۰۰ ټنه تيل د Active petroleum سره په نيټه ۲۳/ ۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چي کمپنی قيمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.

4) د تجارت وزير داکتر فرهنګ د ۳۰۰۰ ټنو پيچنو تيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مګر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هيأت په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مګر څوک دی، چي وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر يي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امين فرهنګ چي ځان ته اقتصاددان او درسنيو په ګردي ميزونو کي ښکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کي ددولت مهم منقتد بلل کيږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکي کوي ، يو متل دي چي وايي " خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وګوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي ګټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن يي څومره دي، موږ يي داختلاس يوه قضيه يي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداګری او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ مليونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تيلو ترون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په رپوټ کي راغلي دي کله چي د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداګري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پيرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ــــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړانديز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخګيری له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتګ وروسته د ۱۹ مليونو ډالرو په ارزښت له بهرنيو کمپنيو او شرکتونو سره لاسليکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د بناغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي يي باید پیشکي ورکړل شي.

او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د بناغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .

او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د بناغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنی ورکي او ادرسونه يي بدل شول.

کمپنی چا پیدا نکړي، څوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .

پولیس ضرورت نهویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.

دیوي باوري سرچیني په ریوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنی سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه يي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.

نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي یو کیلو ګاز يي په ۴۸ افغانیو رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتنفیذ دارګانونو له خیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه يي ذیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګری او صنایعو پخوانی وزیر پکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه بناغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .

ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجرااتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وړي د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترڅ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه يي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه يي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګری، نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنۍ انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصریان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت دیو سازش له مخي دخپلو پیسو دتحصیل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسید قاسم خزانه دار یو ملیون افغانۍ قرضداري هم څرګنده شویده.

تفتیش په خپل ګزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بیله دي چي مالیه واخیستل شي، قرارداد شویدي. دي لیک کي ډیر ظالمانه او ناوړه اجرا ت په ګوته شویدي، چي دهغي جملې نه یو هم دانترپرایس سره پنځه زورو ټنو ډیزل، في ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شویدي، چي په اخیر کي کمپنۍ في ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جګ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قیمت نلري، مال یي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنۍ غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزیان پروا یي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حیواناتو کي باز یو ډول حمله دلوړي څخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورین دمحصول څخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافیک مامورین بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، ښکار کوي او پیسي په لاس راوړي.

دلته د یوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولایت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قیمت له مخي په تور بازار کي خرڅیږي، چي پیسي یي خپل جیب ته لویږي، مثلأ د بست دتصدي حق نمري د انجنیر حبیب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سمیع الله او پلار یي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علایده علایده نمري رسیږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅیږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ میلونه کلدارو کور رانیولي دی. او یو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکیل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشریف او پر حاجي شراف الدین ۲۰ جریبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورینو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقیلیونو په نامه تري رشوت واخیست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورینو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه یوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سیمو کي لیدل کیږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګویانو مخ چا نشوای نیولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا یي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګویانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځیدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شویده، چی هیڅ شی عیب نه بلل کیږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پیژني، چی داشتمني او لوکس ژوند یي د کومي خوا پیداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنیو غلامي عیب ندي، ډیر بي وسي ده، اکثریت خاموش د خائین قدرت ته په رونو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرااتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وړي پر څلورم کال ۱۳۹۳ یو ډیر لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمین خواران) خپورشویدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي لیکي:

دري زره جریبه مځکه د هوایي میدان ته ورڅیرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانوته تړلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید ګل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترګو ورته ګوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکی د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنۍ لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چارواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي راننوتل. دا دواړي کمپنۍ چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بې برخي پاته ندي او لاس یي ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره یي ناروا هم وکړل، پیسي یي تري وګرځولي او فریب او چل او ول یي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د میلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنیانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قرارداونه یي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ یو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موتران پدي پلمه چي دناتو او ایساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه یي ډډه وکړه، د MTN قرارداد یي پلمه کړ. کیسه داسي ده ، چي ټوله واریدات باید محصول شي، مګر کوم ضروریات چي دایساف او ناټو د پاره دي، منطقأ باید معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي باید تفکیک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم باید معاف شي.

د مالیي وزارت د ګمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کي د عراده جاتو لید لیکي، مګر محصول او مالیه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشوای کولای چي تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنیو چاروپخوانۍ مرستیال جاوید لودین، په کانادا کي افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنګټن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړیکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکتیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کي پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چي د سپریم لخوا د میاشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چي مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسي پیښي نه وي، چي نه غواړي وپیژندل شي.

محمد حنیف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د میاشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګریزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځینو کسانو ته داپیسي ورویشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د ځلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه بناري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، ورکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه مځکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلګو ددي عام النفعه مځکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان بناغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه ورپريښول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيټي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون ځرګنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفوايد عامي د وزارت بي کفايتي

پدي بي خاونده وطن په تيره چي بي کفايتي ، بي مسؤليتي او ناوړه ګټه چي سره يوځای شي دا غريب وطن به په تدريجي ډول کرار،کرار د بدبختی په لور نورهم ورتیل باسي، داسي ډير مثالو نه لرو، چي زموږ دهيواد وينه نه يوازي کورني خائينان ځبيښي، بلکي بهرنيان هم تر دوي کومه کمي نلري او دخيانت په تطبيق کي لايو څه نور هم وړاندي دي، مثال يي دادي:

په ۲۰۱۱ کال ۳۱ دسمبر مياشتي کي دفوايد عامي وزارت د ECCI امريکايي او بيا شريکي کمپنی (METAG JV) سره دقيصار ـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ ميلونو دالرو په مقابل کي لاس ليک کړ، چي سرک ۲۳۳ کيلو متره اوږدوالی لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ ميلونه دالره تحويل ورکړه شول
2. ۱۰۷ ميلونه پيش پرداخت
3. ۵۰ ميلونه دالر دامنيت په خاطر دکورنيو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شرکتونه ، چي يو انچ سرک ته اقدام ونکړ.

په تيښته بريالي شول، ولي چي ضامن او تضمين تري اخيستل شوي نه ؤ، ممکن ادرس يي هم پوره څرګند نه وي.
کومي ۴۲ ميلونه دالره دتجهيزاتو او ماشين الاتو دخريداري په خاطر مخ کي ورکړه شويدي. او داخريداري نده شوي، بايد لومړی الات راغلي او يا د چک په مقابل کي پخپله د فوايد عامي وزارت د رسيدو وروسته ورکړي وای.
اوس ټوله حکومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنی وزير ښاغلی اوژن دا پر پخواني وزير عبدالقدوس وراړوي، ګټه يي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه يو دالر ته حيران پاته شي. دا دومره پيسي په هوا شوي. ستا پر حال بايد زار، زار وژاړم. که دا په بل هيواد کي وای، مسؤل کسان بايد اقلاً بنديان وای او يا په اعدام محکوم. که په کوريا شمالي کي وای، نو به يي دباغ وحش دليوانو شومه تري جوړه کړيوای.
زار- زار ، بايد ګريست.
بي پروايي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنگي او روزنيزو موسسو کي دفساد هيڅ ځرک نه لګيده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.

ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمياشتي په يوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشگاه" مشتي بردهان ازادي بيان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ويل شويدي، چي مضمون ممکن دالبيروني د پوهنتون د استاد وي.

د البيروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بيګناه ډول زنداني شويدي مطلب ؤ، مګر حقيقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبير محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسيتي کالج ته ليږلو په مقابل کي اخيستي اوپه خپل خط او کتابت يي رسيد ورکړيدي، چي دمحصلينو بهر ته ليږل دده د وسه نده پوره.

چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبيق نشو.

ښاغلی بارش چي دالبيروني د پوهنتون رئيس ؤ، هرڅه چي ورته رسيدل، هغه يي کول. دپوهنتون د تعمير د قراردادي نه يي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخيستل. پدي هريو پوهيږي، چي دمحصلينو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصيلاتو د وزارت دمقام صلاحيت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکيږي، مګر استاد د ډير ټګي او کلا برداري نه کارواخيست ، پيسي يي په لاس راوړي.

دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد يونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جيب ته کړه. شاګرد نه يوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.

ای افغانه ! حال دي زور وينم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملګری سره دننګرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چي هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کي تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملګري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانیان شول.

دځو مودي د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چي خپل وطن کي نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثرأ د جرمي ډله د لاعلاجه او یا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجرااتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلي دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخیستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چي هلمند ته ورسیدل، څرنګه چي ناوخته ؤ، محبس ته تسلیم نشوه . څارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چي ددي لسو کالو راپدي خوا یی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسیدلي. نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،ګرچه عبدالستار څارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هیواد کي ډیري شوي وي، چي ممکن څوک یي پوښتنه نکوي او عیب یي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشيرپور تاريخي کلا چي اوس دشيرچور نوم يي ځانته غوره کړ او دافغانانو وياړلي تاريخي کارنامي قهره مانی، شهکاريو او شهادتونو تاريخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړيو له خوا ويجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاريخي کلا، چي دانګليسانو او يرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبرياوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي يي هم ددغي کلا تاريخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وايي چي ميګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دميګناتن پر را ايستلي تفنګچه يي تري واخيستله. وايي چي هغه تفنګچه بيا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري رياست په وخت کي پاکستاني جنرال حميد ګل ته سوغات کړل.

خو دريغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسيدلو دکورنو دجوړولو له پاره وويشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړيو پوري يي تړاو درلود .

دغه تاريخي سيمه چي اوس دافغانانو له خوا د شيرچور په نامه ياديږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي يوازني دنده يي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ويشلي دي . يو معقول تصميم نيول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسيم فهيم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزيراو دجمهوري رئيس مرستيال ؤ خپلو خپلوانو او غيرمستحقو لاندي کسانو ته وويشل شوه ، ولي چي دشيرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سيمه چي زيات ارزښت درلودونکي ده په دومره پيسو ووشل شوه، چي دهغي سيمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ يي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاريخي موضوع دتاريخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپروو يي. او په پايله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه يي ددغه جايداد قيمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قيمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکاياتو په صورت کي دوزيرانو لخوا چي همدا وزيرانو ته هم په حق رسيدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بيا هم همدا قيمت هم تحويل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پيسي په ډير بي پروايي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اينجوګاني هم ولاړي ،خارجيان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بيکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسيدلي دي دلته په لست کي دوي يوازي له دي کبله چي ونه پيژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړيدي، يوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړيدي او ځينو کسانو نمره د زوی او يا ښځي په نامه اخيستي ده، چي ونه پيژندل شي.

شيرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه يوازي يوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستيال ۴ نمري واخيستي .

دشير چور د ناحيي د نمرو د اخيستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1235	سربندل	محمد آصف	65
//	//	1091	بسم الله	هدایت الله	66
//	//	1262	عبدالغیاث	محمد نعیم	67
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	68
//	//	1115	عبدالمجید	محمد عثمان	69
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ریحان	70
//	//	1035	عظیم الله	موجود	71
//	//	1017	محد انور	محمد اکبر	72
//	//	1031	عظیم الله	مقبول	73
//	//	1144	حاجی بیدل	قاری محمد علم	74
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	75
//	//	1056	میر محمد علم	شاه علم	76
//	//	1165	عبدالطیف	عبدالشفیق	77
//	//	859	عبدالاحد	احمد ولی	78
//	//	1041	حاجی عبدالطیف	حمید صدیق	79
//	//	1049	محمد ابراهیم	غلام یحیی	80
//	//		صالح محمد	محمد سرور	81
//	//	1175	گل ملک	گل زرگ	82
//	//	1142	رئیس میر	دولت میر	83
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	84
//	//	166A1	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	85
//	//	1161A	سید احمد شاه	سید محمد حسن	86
//	//	1168	سید حکیم شاه	سید ظاهر	87
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	88
//	//	1227	امیر محمد	عبدالحیمد	90
//	//	1093	غوث الدین	بسم الله	91
//	//	1125	عبدالطیف	محمد رفیق	92
//	//	1121	غلام بهاوالدین	محد امین	93
//	//	1120	عبدالحکیم	عبدالحدود	94
//	//	1234	نصر الله	عبدالله" توحیدی	95
//	//	1086	مومن خان	ذبیح الله	96
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	97
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	98
//	//	1059	محمد ایوب	داکتر احمد مشاهد	99

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدین	1263	//	//
134	حنیف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدین	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتین	محمد یعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتیق الله "حبیبی"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
140	محمد نعیم	عبدالعنایت	1162	//	//
141	حاجی عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
142	جاجی عبدالقیوم	باشی حکیم	1180	//	//
143	محمد کریم	میر نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجی قیاد	1182A	//	//
145	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفیق	عبدالطیف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
154	محمد امین	غلام موالدین	1121	//	//
155	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجیب الله	محمد....	1135	//	//
157	سید ممتاز	حاجی محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحیم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحلیم	1112	//	//
163	محمد عیسی	محمد علی	1115	//	//
164	محمد شفیق	عبدالطیف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحیکم	1125	//	//
166	انجنیر علی عالم	محمد رحیم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1166	محمد عثمان	نجيب الله	167
//	//	1144A	حاجی بدل	قاری محمد علم	168
//	//	1146	مومن خان	امان الله	169
//	//	1145	مومن خان	حکیم	170
//	//	1149	محمد ابراهیم	غلام یحیی	171
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	172
//	//	1166	عبالحفیظ	رقیه	173
//	//	1105	محمد کریم	کرام الدین	174
//	//	1088	محمد اکبر	حاجی محمد الماس	175
//	//	1065	غلام سخی	خانم گل	176
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	177
//	//	1147	توره میر	څارنوال میرجان	178
//	//	1163A	سید جمال	مولوی فضل هادی شینواری	179
//	//	1166B	حاجی تاج الدین	دکتور حسام الدین	180
//	//	1019	رحمت الله	عتیق الله	181
//	//	1025	صالح محمد	محمد سرور	182
//	//	1166A	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	183
//	//	1003	محمد حسن	محمد واصل	184
//	//	1011	غلام سرور	غلام اکبر	185
//	//	1010	دین محمد	نجیم	186
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	187
//	//	1044	عبدالروف	قدم شاه	188
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	189
//	//	1086	بسم الله	هدایت الله	190
//	//	1041	غوث الدین	بسم الله	191
//	//	1043	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	192
//	//	1089	حاجی عبدالرزاق	حاجی خالد	193
//	//	1045	عظیم الله	مقبول	194
//	//	1031	قلعه داد	عبدالقدیم	195
//	//	1030	محمد نادر	عبدالصمد	196
//	//	1051	محمد امین	عبدالکریم	197
//	//	1016	تاج محمد	فضل الدین	198
//	//	1017	محمد انور	محمد اکبر	199

(c) ketabton.com: The Digital Library

200	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
201	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
202	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
203	محمد شریف	محمدیوسف	1048	//	//
204	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
205	عبدالمحمود	عبدالرازق	1046	//	//
206	باز محمد احمدی	احمدجان	1052	//	//
207	عتیق الله	محمد عثمان	1050	//	//
208	موجود	عظیم الله	1035	//	//
209	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
210	محمد مجیدی	محمد اکرم	1046A	//	//
211	عبدالقدیم	قلعه داد	1084	//	//
212	شهاب الدین	محمد عالم	1072	//	//
213	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
214	عبدالعلیم	محمد عظیم	1061	//	//
215	حبیب الله	عبدالله	1083	//	//
216	شاه علم	میر محمد علم	1056A	//	//
217	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
218	حاجی قدیر	محمد عثمان	1047	//	//
219	اسد الله	غلام جمت الله	1099	//	//
220	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
221	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	//	//
222	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
223	عبدالواسیع	حاجی محمد غوث	866G	//	//
224	عبدالواجد	حاجی عبدالرزاق	866K	//	//
225	دولت میر	وقیش میر	1142	//	//
226	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
227	گلستان	حاجی محمود	1064	//	//
228	سید مصطفی کاظمی	حاجی ملک سید گل	1082	//	//
229	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
230	عبدالادیب	عبدالمقیم	1084	//	//
231	محمد سرور	کاکو خان	1222	//	//
232	سمیع الله	عبدالطیف	1214	//	//
233	محمد ابراهیم	محمد علی	1220	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1234	نصر الله	عبدالله توحیدی	234
//	//	1232	غلام حسین	نجیبه	235
//	//	1233	امین الله	مسیح الله	236
//	//	1227	امیر محمد	عبدالحمید	237
//	//	1216	فضل محمد	عبدالخالق	238
//	//	1215	عبدالرشید	باطور	239
//	//	1216A	محمد ابراهیم	فیض الله	240
//	//	1236	محمد یوسف	محمد ابراهیم	241
//	//	1236	حاجی محمد امیر	عبدالکریم	242
//	//	1215	سید برهان الدین	سید نور الله	243
//	//	1241	محمد وصال	محمد عیسی	244
//	//	1251	میر محمد عثمان	داد محمد	245
//	//	1244	محمد افضل	عبدالحکیم	246
//	//	1243	گلدین	عبدالله	247
//	//	1231	میر اکبر	میر حیدر	248
//	//	1228	عبد العزیز	عبدالطیف	249
//	//	1229	میر عالم	سید ا حمد	250
//	//	858	نظر محمد	صفت الله	251
//	//	859B	عبدالاحد	عبدالولی	252
//	//	1150	عبدالقیوم	گل محمد	253
//	//	1154	عبدالامان	افضل امان	254
//	//	1124	حاجی محمد شاه	جان احمد	255
//	//	1155	سید آقا	سید حسین	256
//	//	1161	سید احمد شاه	سید محد حسین	257
//	//	1241		دین محمد	258
//	//	1275		داکتر حسام الدین	259
//	//	1262	عبدالغیاث	محمد نعیم	260
//	//	1273	محمد آقا	محمد داود	261
//	//	1276	نظر محمد	نقیب الله	262
//	//	1274	خیر محمد	محمد حرار	263
//	//	1161	میر محمد شریف	سید مخدوم رحین	264
//	//	1262	شاه افغان	حاجی قربان	265
//	//	758A	محمد امین	زلمی هیواد مل	266
//	//	866C	محمد قربان	مولوی عبدالباقی	267

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

6	ذبیع الله	مومن خان	1086	1362826
7	عتیق الله	مومن خان	1019	767879
8	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1230	504883
9	زینب انوری	محمد علی	A1021	103850
10	داکتر احمد مشاهر	محمد ایوب	1081	675221
11	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	876227
12	عبدالصمد	محمد نادر	1015	662313
13	سید احمد	میر عالم	858	671041
14	محمد شاکر کارگر	عبدالرسول	1005	1426597
15	باطور	عبدالرشید	1170	554625
16	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	554625
17	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	582806
18	عبدالخالق	فضل محمد	1216	840823
19	محمد عیسی	محمد علی	1113	336593
20	عزیز الله شفق	خادم حسین	1022	874641
21	نور احمد	همت خان	1247	507314
22	محمد هارون رسولی	محمد اشرف	180/42	1092792
23	عبدالعلیم	محمد عظیم	122/3	970017

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امین	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهیم	عبدالحکیم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حلیمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهیم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دین محمد	محمدرمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

(c) ketabton.com: The Digital Library

10	عطامحمد	نور محمد	1234	480	شیر پور	2068022
11	ماهره	عبدالروف	1056	484	شیر پور	2680357
12	محمد کریم	محمداسلم	1029	936	شیر پور	5182888
13	محمدامین	محمدطوره	1052	393	شیر پور	2730911
14	سیدیحی	سیداقاگل	1016	340	شیر پور	1909823
15	عبدالحمید	محمدکبیر	1014	300	شیر پور	1661138
16	نورالله	عبدالحسین	1026	630	شیر پور	3991478
17	سیدنجیب الله	سیدقربان	1064	440	شیر پور	2436335
18	محمدیونس	محمدیعقوب	1156	600	شیر پور	2027170
19	بی بی سنبل	محمدعثمان	1032	628	شیر پور	3475283
20	بی بی ثریا	محمدعثمان	1038	618	شیر پور	34191112
21	بی بی زیاده	ملاعصیت الله	1240	360	شیر پور	1992165
22	نورحبیب	عبدالرسول	10514	464	شیر پور	2581498
23	محمدیحی معروفی	محمدعثمان	A1143	543	شیر پور	3006091
24	عمر	محمد عارف	1066	484	شیر پور	3006748
25	احمد کمال	محمد اسماعیل	1047	640	شیر پور	3542688
26	عبدالرحیم	امیر محمد	1061	471	شیر پور	2928298
27	عبدالامین	قلعه دار	1034	643	شیر پور	3986666
28	عبدالحسین	قعله دار	1039	630	شیر پور	3911172
29	حاجی شیر علم	حاجی محمد	1009	484	شیر پور	3006269
30	عبدالمقیم	قعله دار	1037	591	شیر پور	3665816
31	حاجی مبین	مولوی متین	1031A	360	شیر پور	2236025
32	خواجه نبی	خواجه شیر احمد	1224	350	شیر پور	2165914
33	محمد یاسین	محمد موسی	1087	990	شیر پور	6215399
34	محمد سعید	عبدالکریم	1179	310	شیر پور	1920171
35	محمد طیب	قطب الدین	1148	650	شیر پور	3997410
36	گل محمد	عبدالقیوم	1177A	402،46	شیر پور	1719440
37	احمد عبیر	محمد یوسف	1070	1096	شیر پور	6817411
38	جلال	محمد خان	1040	522	شیر پور	3278539
39	محمد امان	محمد موسی	1018	700	شیر پور	4345740
40	فاطمه	محمد قسیم	1075	485	شیر پور	3014591
41	محمد داود	محمد حسین	1012		شیر پور	310868
42	علی احمد جلالی	غلام جیلانی	8866	880	شیر پور	5862512

(c) ketabton.com: The Digital Library

43	كبرا نامه	محمد امين	1151	300	شير پور	2487120
44	محمد يوسف واعظى	محمد اسحق	1024		شير پور	3910877
45	محمد حنيف اتمر	محمد اصف	A 1172	360	شير پور	1932869
46	محمد معصوم	محمود خان	866F	461	شير پور	2863292
47	حيات الله	حمايت الله	A1036		شير پور	4097412
48	تميز خان	محمود خان	1111		شير پور	4096884
49	جلال الدين	امرالدين	1036A		شير پور	2283476
50	امرالدين	حاجت مير	1125	728	شير پور	4050918
51	فضل عظيم	غلام صحبت الله	1055		شير پور	1030867
52	بى بى شكريه	محمد حضرت	1098		شير پور	3048667
53	حاجى محمد محقق	محمد سرور	1028	672	شير پور	3735288
54	نصير احمد	شمشير خان	1095	500	شير پور	2782605
55	نعمت الله شهرانى	عيار الله	1043	640	شير پور	3987792
56	مى الدين	نور محمد	1220	1029	شير پور	1750194
57	مقصود	عظيم الله	1038		شير پور	3374175
58	عبدالاحد	محمد سرور			شير پور	5562011

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، يو هم استاد محمد کريم خليلی دی، چي د (خليلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوى وي.

دا اقليت معمولأ د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړى يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دى حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجرااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوى خائين به (دى) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لږ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوى نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزورى کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازى) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دبډو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه مقرري به وي ، چي د وکیل صاحب لاس په کي نه وي؟ او په ډیرو اداروکي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجید) دي دوي ووهي ، چي دوی لاس پر ایښي دي.

که زندانونه وکتل شي، هلته یو غل ،یو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داکسان طبعآ کله ، کله شریک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او کیسه بر قاتل نه وي، مګر زموږ وکیلان دهرجاني شریک او شاته ولاړ وي، که قاچاق بر وي او که بدي خوړونکي.

پدي باید اعتراف وکړو، چي کمزوري حکومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره کي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سرکښه ، بداخلاقه او قانون شکفه ؤ. کوم څوک چي لار نه نیول لکه ، داکتر رنګین دادفراسپنتا، مجتبی پتنګ، عبدالرحیم وردګ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الکو او داسي نور. کوم وزیر چي به چمتوالی درلود، دبیژندني په لومړی ورځ به تسلیم او خپل جیب ته لاس او په ټوله ماموریت دوره کي به یي خپل تعهدات پر ځای کوله. او که کوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به یي د کمپاین په لومړي ورځ کورته رخصت کړ.

ددوي یو صفت داؤ، چي نه یي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هکله تشخیص ؤ، مګر دارو او درمل یي چا اقدام ونکړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا درکول، بي بندو باره کسان پکي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدیر، حاجي لالی حمیدزي، احمد بیهزاد، داکتر مهدي، اقبال صافی، میرا داد نجرابي، الله ګل مجاهد، دیو خوا به یي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه کي یي ستونزي رامنځ ته کولي، قراردادونه او پرتوکولونه یي نه منل او وزیرانو په ډیر مسؤولیته د رایو په وخت کي برخورد کاوه.

په پارلمان کي هر چا چي ډیر نفوذ او شهرت درلود، لکه عبدالرسول سیاف، برهان الدین رباني، او حاجي محمد محقق ډیر ناوړي ګټي اخیستي. ګرچه حاجي محقق د رباني او سیاف په کچه په ناوړو ګټو کي ډیر لاس نه درلود، یوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرګ) یي اختراع کړ او دخلګو په سرو کي یی میخونه وهل او دښځو سیني یي ورپري کړي. ګرچه په حقیقت کي به یي ویل ، چي د تاجکانو مي بد راځي، مګر داستاد عطا نور ائتلاف یي خپله ګټه باله.

حامد کرزی ولي ونشوای کولای، چي عدالت تآمین او قانوني حاکمیت راولي ؟ او یا نه یي غوښتل او که یي نشوای کولای؟ ستر دلیل یي داؤ، چي دامریکا حمایه د شمالي ټلوالو سره دیو تعهد پر بنا د طالبانو په ټکولو کي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او یا په بل عبارت د طالبانو ټکول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شورای نظار غړو، شورای نظار اصلآ د پنجشیر بل نوم ؤ.

هردم د بي امنیتي د خطر احساس کیدي. کرزي به هم ویل ، چي (ماته کاسه) یي په لاس کي نیولي ده، که وکولای شي چی دا بدماشان، سیاسي مبارزي ته راسوق کړي ، نه جنګي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم کمین کي ناست ؤ.

هیواد یوازي د کرزی نه ؤ، بلکي هر وګړی دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبیق شي.

په ورستیو کي د کرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امریکائیانو نه وغوښته ، دي نور هم په یو نامناسبه حالت کي قرار ونیوي، همداؤ ، چي قانون حاکم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرینبودي ، چي یو قوي او سپېڅلي کاري ټیم جوړ کړي. هر یو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه لیري کیدو او یا مجازات توان نه درلود. مثلاً محمد سلیم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعیل استازیتوب کاوه او دګټو حمایه يي کوله، څو تنه والیان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعیل زور نه رسیدي، اسمعیل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وايي چي ایران يي هم شاته ولاړؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وايي، خرسکي دموږي په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمایه اوهم د پنچشیرانو حمایه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشیرانو څخه دي، هر اړخیزه فعالیت درلود او مافیایي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکیلات يي درلودل، چي یو بل سره تړلي ، اقتصادي مافیا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغیره. دغله ، قطاع الطریق، اختطاف چیان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي یو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشیرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهید د اونی تر نامه لاندي ځیني مراسم تر سره کیږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجلیل نه مطلب دي او دا نور یو ضمني یاد دیږي.

په بسم تجلیل کي استاد په ډیر صراحت دا وویل، چي بي پلاره (بي پدره شوی یم ، یو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهید شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود يي ترور کړي، دده راهنمايي ورسره ؤ، چي افشاګیري، دانجنیر عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ویل کیږي.

جمعیت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشیرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هیوادوال لکه د یهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توريي د شپي د خوا د پنجشیر په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره یو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډیره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سیاسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سیاست يي ګټي، مالي منفعت ډیر خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسید، مګر د استاد سیاف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سیاسي نفوذ ته ورسیږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطریقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصیر سالنکي د کابل امنیتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البدیعه وویل، چي د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه یوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي يي پنچشیران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشیر لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا باید ووایم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعیل خان مشهد، جنرال عبدالرشید دوستم استانبول ته او حاجي قدیر پیښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنيوي

دفساد دمخنيوي د پاره لومړی سياسي اداره او توان پکار دی.

د شتنمي تپوس وشي ، د کومه راغلي او چيرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقيق تفتيش او تحقيق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپير تنفيذ حکم د حکومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library